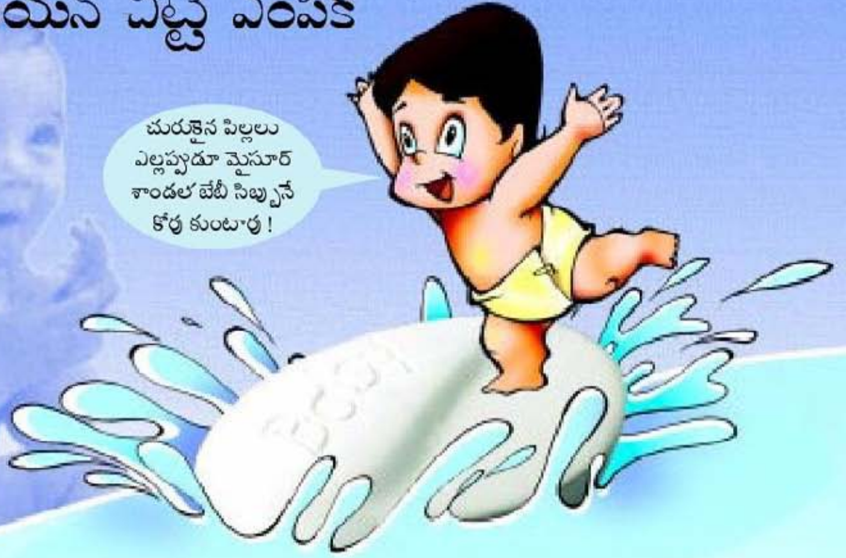
జనవరి 2003 Rs. 10/-

చందమామ

నూతన సంవత్సర శుభాకాంక్షలు

ఛాంపియన్ చిట్టి ఎంపిక

మైసూర్ శాండల్
సబ్బులో చందనం,
బాదం నూనెలు ఉన్నాయి.
సున్నిత చర్మానికి అది
చాలా శ్రేష్ఠమైనది!

మైసూర్ శాండల్ సంస్థ
గత 80 సంవత్సరాలకు
పైగా చందనం శ్రేష్ఠతను
మీ ఇళ్ళల్లోకి
తీసుకువస్తోంది.

Heroes start early.

Ride, race, take a tumble or even take a fall.

Because it's never too early to be a hero.

చిలికా సరస్సు - చిత్రమైన కథ!

వు సదేశంలోని ప్రిక తి అద్భుతాలలో చిలిక సిరస్సు ఒకటి. ఆసీయా ఖండంలోని అతి పేద్ద ఉప్పి నీళ్ళ సిరస్సు ఇది!

వు ట్టూ నీలంరంగ్ర కొండలతో, అసంఖ్యాకమ్మైన చిన్నా పేద్ద దీవులతో దాదాపు1 ,100 చ.కి.వీ . విస్తిరించి ఉన్నదీ సిరస్సు. ఈ సిరస్సు సిము ద్రంలో కలు స్తూన్న ప్రిదేశం చాలా అందమ్మైనది. ఒక్కసార చూస్తే, వ రమూాని అద్భుతద శ్యం ఇది!

ఒక దీవిలో కాళీజైలఅలయు ం ఉన్నది. ఈ సిరస్సు అధిదేవతగా కాళీజై మాతను చెబుతారు. పడవలలో అటుమైపు వెళ్ళేవారు, తమను రక్షించమని ఆమెకు మొక్కు కుంటార్ర .

ఒకానొకప్పుడు ఈమె సైతం భయంకరమ్మైన విపత్తును ఎదుర్కోవలని వచ్చిందట. ఆవు అప్పుడు ప్రా నువ రూపంలో, ఏచిత్ర వు నస్తిత్వం గల కన్యగా ఉండేది. అందరిలా వూ వ్వూ లు సింసార జీవితం కాకుండా, ఆధ్యాత్మిక జీవనం సాగించాలని బహు శా అశించి ఉండవచ్చు. అయి తే, తల్లి తండ్ర్ల లు ఆవు కు పేళ్ళి చేయా లని నిశ్చయి ంచి వర ణ్ణి చూ శార్ర . పేళ్ళి జరిపించడానికి బంధు వులతో కలిసీ చిన్న పడవలో బయలుదేరారు. పడవ సరస్సు గుండా వెళుతూ, వూ ర్గవు ధ్యంలో ఉండగా, హఠాత్తుగా ఆకాశం వే ఘూ వ త వు య్యి ంది. బలంగా గాలు లు వీచాయి . ఎత్తయి న అలలపై పిడవ అల్లల్లాడసాగింది. పిడవలోనివార్ర భయ బ్రాంత్ర లయ్యా ర్ర . అయి తే, కాళీజైవూ త్రం ప్రిశాంతంగా కళ్ళ వూ సి కుని కూర్చ్చున్నది.

కొంతసేపటికి గాఢాంధకారం అలవు కుని కుండ పోతగా వర్షం కురిసీంది. పిడవలోనివార్ర ఒకరినొకర్ర చూ సు కోలేనంతగా చివు్మచీకటి. ఉన్నట్టు ండి పిడవ తల్లకిందు లయి ంది. నీళ్ళలో వు నిగిన ప్రియా ణీకులు అతి ప్రియ త్నం వీ ద ఈధ కుంటూ గట్టు చేర్ర కోగలిగార్ర . వర్షం ఆగిపోయి ంది. వే ఘూ లు విడిపోవడంతో ఆకాశం నిర్మలవు య్యి ంది. అప్పటికి అందరూ తీరం చేరార్ర గాని, కాళీజైవు త్రం కనిపించలేదు !

ఆ యు వతి ఆత్మ సిరస్సును వదిలిపేట్టలేదనీ, ఇతర్ర లను ర ంచడవే ల్యంగా ఉంటోందనీ ఇక్కడి ప్రజల విశ్వాసం. క్రమేణా ఆమెపట్ల భక్తిప్రపత్తులు పెరిగాయి . ఆవు కు గు డికట్టి కొలవడం ప్రారంభించార్ర .

ప్రిశ్నలు

1. చిలికా సిరస్సును ఆను కుని మన్న వూ డ్ర జిల్లాలు ఏవి?

....

2. కాళీజైలఅలయు ం ఏ దీవిలో ఉన్నది?

....

3 ఒరిస్సాలో వేడిగంధక జలాలబు గ్గకు ప్రిసిద్ధిగాంచిన ప్రిదేశం ఏది?

....

ఈ క్విజలో 14 యే ళ్ళకు లోబడిన పిల్లలే పాల్గొనాలి. ఖాళీ స్థిలంలో వీ సివూ ధానాలను స్పష్టింగా రాసి కింద కనబరచిన కూపిన సింపీ వీ ఎంట్రీలను 2003 జనవరి 31 లోగా కింది చిర్ర నావు కు పింపిండి:

Orissa Tourism Quiz Contest - 2
Chandamama India Limited,
No.82, Defence Officers' Colony,
Ekkatuthangal, Chennai - 600 097.

ఒర్ర : .... వయు స్స : ....

చిర్ర నావూ : .... పిన్: ....

The soul of India

Touch Orissa to feel India

ఈ నెల విశేషాలు

సంపుటి 108 జనవరి 2003 సంచిక 1

వారసుడు
(బే.క)
19

అతిశర్మ పొగడ్తలు
29

వూ యూ సిరోవరం
12

ఏవి ఉత్తమమైనవి?
57

ఈ సంచికలో...

★పి ప్రసిద్ధం కాని పి ందరప్రదేశాలు ..10★అవ్వసాయం..11
★వూ యూ సిరోవరం-12..12 ★వారసు డు (బే.క) ..19
★భారత దర్శిని.. 25★వే పూ లు గ్రుపి ంచిన వు ని
కువూ ర డు !..26 ★అతిశర్మ పొగడ్తలు ..29★చందవూ వు
కబు ర్లు ..33 ★గు ప్తదానం..34 ★గెలిపించిన విశ్వాసం!..37
★ల వరహాల సిలహాలు (ఆంధ్ర ప్రదేశ జానపద కథ)..38
★వు నదేశం గు రించి తెలు సు కుందాం..44
★విష్ణుశ్వర్ర డు -13..45★చిన్నయ్య దానగు ణం..51
★వు ష్కిన అద ష్టం! (పిర్షియా జానపదకథ)..52
★ఏవి ఉత్తమమైనవి?..57 ★అజేయు డు
గరు డు డు !-23..60★వినోదసివు యం..64
★ఫొటో వ్యాఖ్యల పోటీ..66

SUBSCRIPTION

For USA and Canada
Single copy $2
Annual subscription $20
Remittances in favour of Chandmama India Ltd.
to
Subscription Division
CHANDAMAMA INDIA LIMITED
No. 82, Defence Officers Colony
Ekkatuthangal, Chennai - 600 097
E-mail : subscription@chandamama.org

చందా
ఎయిర్ మెయిల్ ద్వారా అన్నిదేశాలకు
పన్నెండు సంచికలు రూ : 900
ఇండియాలో బుక్‌పోస్ట్‌ద్వారా రూ. 120లు
చందా డబ్బు డిమాండ్ డ్రాఫ్టు ద్వారా
గానీ, మనిఆర్డర్ ద్వారాగానీ
'చందమామ ఇండియా లిమిటెడ్'
పేరట పంపండి.

ఈ పత్రికలో ప్రకటనల
కోసం సంప్రదించండి:

చెన్నయ్
ఫోన్ : 044-231 3637,
234 7399

ఢిల్లీ
మానా భాటియా
ఫోన్:011-651 5111/
656 5513/656 5516

ముంబాయి
షకీల్ ముల్లా
మొబైల్ :98203-02880
ఫోన్ : 022-266 1599/266
1946/265 3057

వ్యవస్థాపకులు
బి.నాగిరెడ్డి - చక్రపాణి

మాతృభాషను పరిరక్షించుకుందాం!

ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ప్రజలు మాట్లాడుతున్న 6,800 భాషలలో ఈ శతాబ్ది అంతానికి 90 శాతం భాషలు అంతరించిపోగలవని ఐక్యరాజ్యసమితి విద్యాసాంస్కృతిక సంస్థ (యునెస్కో) తెలియజేస్తోంది. భాషలతోపాటు ఆయా భాషలు మాట్లాడేవారి సంస్కృతులు కూడా కాలగర్భంలో కలిసిపోగలవని ఆ సంస్థ హెచ్చరిస్తోంది.

మనదేశంలో సాహిత్యసంపద కలిగిన భాషలు ముప్పైకి పైగా ఉన్నాయి. ఐదు వందలకు పైగా మాండలికాలు మాట్లాడే ప్రజలు ఉన్నారు. భాష ప్రధానంగా భావవ్యక్తీకరణకు సాధనం అన్నసంగతి అందరికీ తెలిసినదే. అయితే, దాని పాత్ర అంతటితో ఆగిపోదు. ఆ భాష మాట్లాడేవారి మధ్య ఒక విధమైన సమైక్య భావం ఏర్పడడానికీ, ప్రత్యేకమైన సంస్కృతి రూపొందడానికీ కీలకపాత్ర వహిస్తుంది.

ఉగ్గుపాలతో తల్లిదండ్రుల నుంచి నేర్చుకునే భాష మాతృభాష. విద్యాబోధన మాతృభాషలో జరిగితే విషయ అవగాహన సులభం అవుతుందని విద్యావేత్తలు అభిప్రాయపడుతున్నారు. అదేవిధంగా ఉత్తమ రచనలు మాతృభాషలోనే రచింపబడతాయని విజ్ఞులు చెబుతారు.

పొరుగు భాషా పదజాలం మన భాషలోకి రావడం, మన భాషా పదాలు ఇతర భాషలలోకి వెళ్ళడం సహజం. కొద్దిపాటి తేడాలతో సమాన అర్థాలు స్ఫురింపచేసే పదాలు వివిధ భారతీయ భాషలలో ఉండడమే దీనికి ప్రత్యక్ష సాక్ష్యం. విభిన్న భాషలు మాట్లాడుతున్నప్పటికీ దేశప్రజల మధ్య సమైక్య భావం, సమైక్యత నెలకొనడానికి ఇదొక ముఖ్యకారణం. ఇలాంటి ఐక్యతను భారతదేశ బాలల మధ్య పెంపొందించాలన్న ఉన్నత లక్ష్యంతోనే 'చందమామ' వివిధ భాషలలో ప్రచురింపబడుతున్నది.

మాతృభాష పట్ల అభిమానం లేనివారంటూ ఉండరు. అయితే, ఆధునిక విద్యావిధానం ప్రభావంతో ఇటీవల కొందరు –నాకు మాతృభాష చదవడం రాదు, అని గొప్పగా చెప్పుకోవడం పరిపాటి అవుతోంది. ఇది ఎంతైనా దురదృష్టకరం. జీవనోపాధి కోసం మనం ఎన్ని భాషలనైనా నేర్చుకోవచ్చు. తప్పక నేర్చుకోవాలి కూడా. అయితే, కన్నతల్లిలాంటి మాతృభాషను నిర్లక్ష్యం చేయడం భావ్యం కాదు. యునెస్కో హెచ్చరించిన 'సమాధి మరణం' మన భాషలకు రాకుండా జాగ్రత్తపడడం అవసరం. మాతృభాషను పరిరక్షించుకోవడానికి ఇప్పటి నుంచే తగిన చర్యలు తీసుకోవడం మన కర్తవ్యం.

సంపాదకుడు : విశ్వం

హీరోస్ ఆఫ్ ఇండియా క్విజ్‌లో పాల్గొని ఆకర్షణీయమైన బహుమతులు గెలుచుకోండి!

హీరోస్ ఆఫ్ ఇండియా – 16

కొందరు చారిత్రక వీరుల గురించి ప్రస్తావన ఇక్కడ ఉంది. మీకు వారు తెలుసా?

అన్నీ సరైన సమాధానాలు గల మూడు ఎంట్రీలు సైకిళ్ళను బహుమతులుగా అందుకుంటాయి!*

1. నేను కుషాణ వంశానికి చెందిన గొప్పరాజును. బౌద్ధమతాన్ని ప్రచారం చేసిన నన్ను మరొక అశోకుడిగా వర్ణిస్తారు. నేనెవరిని?

----

2. కావేరి నది మీద పెద్ద ఆనకట్టను నిర్మించాను. 'కాలిన కాళ్ళు కలవాడు' అనే పేరు నాకున్నది. నా పేరేమిటి?

----

3. క్రీ.పూ. 320 లో మగధ సింహాసనాన్ని అధిష్ఠించాను. నా రాజ్యం అరేబియా సముద్రం నుంచి బంగాళాఖాతం వరకు విస్తరించి ఉండేది. నేనెవరో మీకు తెలుసా?

----

4. నన్ను 'వృక్షో రక్షతి రక్షితః' అనేవారు. మైసూరులో నేను పట్టు పరిశ్రమను ప్రవేశపెట్టాను. ఆయుధాలలో మైసూరును 'స్వయం సంపన్న' రాజ్యంగా రూపొందించాను. నా పేరు మీకు తెలుసా?

----

5. 1802 వ సం.లో అమృత్‌సర్ హరిమందిర్‌ను బంగారు రేకుతో తాపడం చేయడానికి ఐదు లక్షలు విరాళంగా ఇచ్చాను. నా పేరు మీకు తెలిసి ఉంటుంది. అది ఏమిటి?

బహుమతులను మీకు అందజేస్తున్నవారు

ప్రతి ప్రశ్నకు దిగువ చుక్కలతో చూపిన చోట మీ సమాధానాలను స్పష్టంగా రాయండి. ఈ ఐదుగురిలో మీకు చాలా ఇష్టమైన చారిత్రక వీరుడు ఎవరు? ఎందుకు? అన్న విషయాలను పది పదాలకు మించకుండా రాయండి.

నా అభిమాన చారిత్రకవీరుడు :

....

....

పాల్గొనేవారి పేరు : ....

వయస్సు :..............తరగతి: ....

చిరునామా :...

....

పిన్ .... ఫోన్ : ....

పాల్గొనేవారి సంతకం: ....

తల్లి/తండ్రి సంతకం:......................

వివరాలన్నీ పూర్తిగా నింపాక, ఈ పేజీ కత్తిరించి 2003 ఫిబ్రవరి 5వ తేదీలోగా అందేలా ఈ చిరునామాకు పంపండి:

హీరోస్ ఆఫ్ ఇండియా క్విజ్–16
చందమామ ఇండియా లిమిటెడ్
82, డిఫెన్స్ ఆఫీసర్స్ కాలనీ
ఈకాట్టుతాంగల్, చెన్నయ్–600 097.

సూచనలు:

1. 8–14 ఏళ్ళ లోపు వయసు పిల్లలందరూ ఈ పోటీలో పాల్గొనవచ్చు.
2. ఈ పోటీకి వచ్చే అన్నిభాషల ఎంట్రీల నుంచి ముగ్గురు విజేతలు ఎంపిక చేయబడతారు. విజేతలు వారికి తగిన సైజు సైకిళ్ళు అందుకుంటారు. సరైన సమాధానాలుగల ఎంట్రీలు ఒకటికన్నా ఎక్కువ వచ్చినట్టయితే, నా అభిమాన హీరో వివరణ ఆధారంగా విజేతలు ఎంపిక చేయబడతారు.
3. న్యాయనిర్ణేతలదే తుది నిర్ణయం.
4. ఈ విషయంగా ఎలాంటి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలూ జరుపబడవు.
5. విజేతలకు విషయాన్ని పోస్టుద్వారా తెలియజేస్తాము.

చందమామలో వెలువడుతూన్న హీరోస్ ఆఫ్ ఇండియా క్విజ్‌లో పాల్గొని విజేతలైన ఈ పిల్లలు హీరో సైకిల్‌ను బహుమతిగా అందుకున్నారు. వారందరికీ అభినందనలు.

ఏప్రిల్ 2002

అభిషేక్, చెన్నయ్.
వి.అశుతోష్, ముంబాయి.
బి. అను, గుంటూరు.

మే2002

మిస్ లీరా బెన్, అమరేలి.
రాజు కర్మార్కర్, బంకూరా.
సోనమ్‌నాగర్, ఉజ్జయిని.

జూన్ 2002

అతులా, కోయంబత్తూరు.
అశ్రాయ్ దియోలికర్, ముంబాయి.
గోవర్ధన్ సాహూ, భద్రాక్.

జూలై 2002

బి.ఏ.రఘునందన, నల్గొండ.
శ్రీరావుల్ తాలుక్‌దర్, గౌహతి.
కార్తిక్ శర్మ, కోట్టయం.

ఆగస్టు 2002

దీప్తిమాన్ బెహరా, భువనేశ్వర్.
క్షితిష్ బిష్వాల్, కొల్‌కతా.
నిర్పన్ బాడూ, కటక్.

సెప్టెంబర్ 2002

ఆకాశ్‌దర్శ్ పరేఖ్, ముంబాయి.
ఆనంద్‌రామ ఖరావత్, గోవా.
గణేశ్ కె.జె. కర్నాటక.

సు ప్రసిద్ధం కాని సు ందర ప్రదేశాలు :

సిమిలీపాల్

సేలమణిలో హడామడి, రణగు ణధ్వను లు నిండిన నగర పరిసరాలకు దూ రంగా ప్రశాంత ప్రక తి వాతావరణంలో—చెట్టుచేమలను తిలకిస్తూ, అప్పుడప్పుడూ పక్షు ల కిలకిలారావాలను ఆలకిస్తూ హాయి గా తిరిగి రావా లను కుంటు న్నారా? అయి తే ఒరిస్సాలోని సీమి లీపాల్ రిజర్వ్ ఫారెస్టుకు రండి!

దాదాపు 9 0 0 మీ . ఎత్తయి న పెఠభూ మి లో 2,7 5 0 చ.కి. మీ . విస్తరించి ఉన్నదీ సీమి లీపాల రిజర్వ్ ఫారెస్టు. ఇది సు విశాల ప్రదేశం గనక, వివిధప్రాంతాల మ ధ్య ఎత్తు లోనూ , వర్షపాతంలోనూ తేడాలు ఉంటు న్నాయి . ఋ తు మాసకు అను గు ణంగా ఆకులు రాల్చే వ నాలూ , ఎప్పుడూ పచ్చ పచ్చగా కళకళలాడు తూ కను లవిందు చేసు సితతహరిత అరణ్యాలూ ఇక్కడ ఉన్నాయి .

ఈ అడవి బయోస్ఫియర్ (జీవావరణ) రిజర్వ్‌గానూ , వన్యమృ గ అభయా రణ్యంగానూ , పులు ల సంరక్ష ణకోసం ఏర్పాటు చేసిన 'ప్రాజెక్ట్‌టైగర్' ప్రదేశంగానూ ఉంటు న్నది. ఇక్కడ 1,0 7 6 జాతుల మొక్కలూ, 8 7 రకాల వృక్షాలూ, 4 2 రకాల స్తన్య జంతువులూ, 2 9 రకాల ప్రాకే జంతు వులూ , 2 3 1 రకాల పక్షు లూ ఉన్నాయి . ఇక్కడి ప్రక తి సౌందర్యానికి భైరిబు రు , మే ఘసాని కొండ శిఖరాలు ; బు ధబలంగా, భైరీ నదు లూ మ రింత ఆకర్షణను సమ కూర్చు స్తున్నాయి .

జాషిపూ ర్ సమీ ప రాము తీర్థలో మొ సళ్ళ పెంచబడు తు న్నాయి . పర్యాట కులు ఈ అరుదైన క్రొకడైల్ రియరింగ్ సెంటర్‌ను తప్పక సందర్శించాలి.

అక్కడికి చేరు కోవడం ఎలా?

పితాబటా (బరిపాడా ను ంచి 2 2 కి.మీ) ను ంచిగా నీ, జాషిపూ ర్ (బరిపాడా ను ంచి 9 4 కి.మీ)ను ంచి గానీ సీమి లీపాల చేరు కోవచ్చు. నవంబర్ 1 ను ంచి జూన 1 5 వరకే పర్యాటకు లను సీమి లీపాలకు అను మ తిస్తారు .

ఈ రిజర్వ్ ఫారెస్ట్‌కు వెళ్ళే ముందు పుతాబటా, జాషీపూర్‌లవద్ద ఉన్న ప్రవేశ ద్వారాలవద్ద ప్రవేశ అను మ తి (ఎంట్రీ పర్మిట్) పొందాలి.

అవ్వ సాయం

శ్రీశైలం నుంచి బయలుదేరిన నాగన్న అనే పద్దెనిమిదేళ్ళవాడు, అన్నవరం చేరేసరికి బాగా పొద్దు పోయింది. ఆసరికి వీధులన్నీ నిర్మానుష్యంగా ఉన్నవి. రాత్రికి ఎక్కడ గడపాలో తెలియలేదు. దానికి తోడు భరించలేనంత ఆకలి. వాడు దారిలో ఉన్న ఒక ఇంటి తలుపు తట్టాడు.

కొద్దిసేపటి తర్వాత ఒక ముసలామె తలుపు తీసింది. ఆమె ఎవరివంటూ పలకరించే లోపలే నాగన్న దీనంగా, "అవ్వా, నేను శ్రీశైలం నుంచి ఇక్కడికి బ్రతుకుతెరువు కోసం వచ్చాను. బాగా ఆకలిగా ఉన్నది," అన్నాడు.

అవ్వ, నాగన్నకేసి ఒకసారి తేరిపార చూసి, "లోపలికిరా!" అన్నది.

నాగన్న లోపలికి రాగానే అవ్వ, వాడికి పీట చూపి కూర్చోమని, ఒక పళ్ళెంలో అన్నం, కూరా వడ్డించింది. వాడు ఆవురావురుమంటూ తిని, "అవ్వా, ఈ రాత్రికి ఇక్కడే పడుకుని పొద్దుటే వెళ్ళిపోతాను," అని చుట్టూ కలయచూసి, "ఇంట్లో ఎవరూ లేరా?" అని అడిగాడు.

"మా అబ్బాయీ, కోడలూ పొరుగూరు వెళ్ళారు. రేపు మధ్యాహ్నానికల్లా తిరిగొస్తారు," అన్నది అవ్వ.

నాగన్న, ఆమెతో తనకొక అమ్మ ఉన్నదనీ, తండ్రి దుర్వ్యసనాల కారణంగా ఉన్న కొద్దిపాటి పొలం పోయిందనీ, తను బ్రతుకుతెరువు మా వెతుక్కుంటూ, ఇంటి నుంచి బయల్దేరాననీ చెప్పి, "అవ్వా, రాత్రికి ఇక్కడే పడుకుంటాను!" అంటూ, తలుపు పక్కగా పక్క పరుచుకుని పడుకున్నాడు.

కాని, నాగన్నకు ఎంతకూ నిద్ర రాలేదు. ఈలోపల అవ్వ తన మెడలోవున్న బంగారు గొలుసు తీసి బీరువాలో పెట్టి, దానికి తాళంవేసి, తాళంచెవిని దిండు కింద దాచి పడుకున్నది.

ఇది చూసిన నాగన్న మనసులో రకరకాల ఆలోచనలు బయలుదేరినై. అవ్వ దాచిన బంగారు గొలుసు తస్కరిస్తే, కొంతకాలంపాటు తనకు ఆకలిబాధ ఉండదు. ఒకవేళ ఆ నగ మరీ విలువైనదైతే, తన తండ్రి చేసిన అప్పులు తీర్చి, తిరిగి ఏదో కొంత పొలం కొనుక్కోవచ్చు!

జి. శ్రావ్యగీతా శైలజ

కాని, ఆ ప్ర ర్త ˊణం వాడికి, తన ఫ్రు క్కూ మొహం తెలియు కపొ్రుు నా, ఇంత అన్నం పేట్టి ఆదరించిన అవ్వపిట్ల క తజ్ఞతాభావం కలిగింది. ఇట్లా పిరిపిరివిధాల ఆలోచిన్పిన్న వాడికి, చివరకు దొంగతనం చేయ్రా లన్న తలంపిూకలిగింది.

నాగన్న కానుపిూని(దపాత్రు న్నట్ల్న నటించి మెల్లగా లేచాడు. ఇంతలో బయట కిటికీ పిక్కన ఎవరో గ్రు సిగ్రు సిలాడడం వాడికి విని పించింది. వాళ్ళు ఇద్దరు. ఒకడు, రెండవ వాడితో, ''ఒరేయ్రు, జా(గత్త! వ్రు సిలిదాని దగ్గర ఒక్క గొల్లూసు కాధ్రు, వ్రు రికొన్ని నగలు కూడా వ్రున్నట్టు విన్నాం. అవసరమైతే దాని నోర్రు నొక్కి ఇంట్లో మన్న బీర్రు వాతోపాటు, పెట్టెలూ అవీ వెతకాల్సిందే,'' అంటున్నాడు.

నాగన్న అప్పటివరకూ తనలో కలిగిన ధ్రు ష్టి ఆలోచనలకు తనన్రు తాన్రు తిట్టుకుని, అవ్వకు సిహాయ్రు ంచేయ్రూ లన్రు కున్నాడ్రు. వాడ్రు వ్రె ల్లగా అవ్వను ని(ద లేపి, దొంగల సంగతి చెప్పి, ఏం చేయూ లో వివరించాడ్రు. ఆ త ర్వాత వాడ్రు అవ్వతో పాటు తలు పిూతెరిచి, వీధికేసీ పాత్రు న్నట్టు నటించాడ్రు. దొంగలిద్దరూ తలు పిూతీసీ మూదని ఆనందపిడ్రు తూ ఇంట్లో (పివేశించగానే, నాగన్న తలు పిూకు బయ్రట గొళ్ళెం పెట్టేశాడ్రు. దొంగలిద్దరూ లోపిల బందీలయ్రు పాయూ ర్రు.

అవ్వ, దొంగలంటూ కేకలు పేట్టగానే ఇర్రు గ్రు పొర్రు గ్రు ఇళ్ళవాళ్ళ్ళ ని(దలేచి వచ్చి నాగన్న తెలివితేటలను మెచ్చుకుని, దొంగ లిద్దరినీ తాళ్ళతో కట్టి బంధించి న్యాయూ ధికారి దగ్గరకు లాక్కుపాయూ ర్రు.

అప్పుడ్రు నాగన్న, అవ్వ కాళ్ళ్ళ పిట్టుకుని, ''అవ్వా, నన్ను కూడా ఆ న్యాయూ ధికారికి అప్పి గించ్రు. దొంగలు రాకపొతే, నేనే నీ ఇంట దొంగతనం చేసీ మూడేవాణ్ణి!'' అంటూ కళ్ళ నీళ్ళ్ళ పేట్టుకున్నాడ్రు.

అవ్వ, ఆప్యాయ్రు ంగా నాగన్న తల నిమి రి, ''నేన్రు ఒంటరిగా మూడడం, సౌబదరికం నీలో చెడు ఆలోచనలకు కారణమయినై. నీ ధ్రు ర్బ్రు ద్ధిని దాచకుండా ఒప్పుకున్నంధ్రు కూ, దొంగల బారి న్రు ంచి నన్ను కాపాడినంధ్రు కూ నిన్ను ˊవ్రు ప్పిస్తున్నాన్రు. వ్రూ అబ్బాయ్రు తిరిగిరాగానే, న్రు వ్వూ వాడికి పొలం పిన్రు ల్లో సిహాయ్రు ంగా మూడే ఏర్పాటు చేస్తాన్రు. వ్రూ ఇంటి పిట్టునే మూధ్రు మూని,'' అన్నది.

నాగన్న ఎంతో క తజ్ఞతగా వ్రు రొకసారి అవ్వ పాదాలు తాకి నవ్రు స్కరించాడ్రు.

మాయాసరోవరం

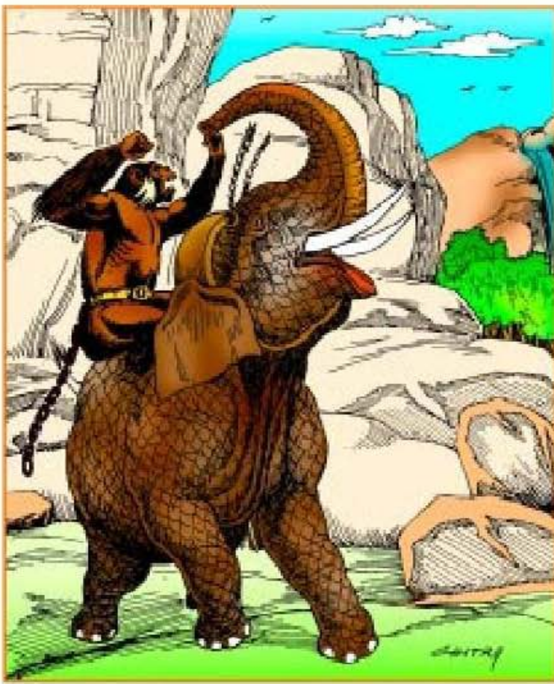
12

[తన బద్ధశత్రువైన కృపాణజిత్తు, మృత్యువృక్షానికి బలి అయిపోగానే. జయశీలుడు సిద్ధసాధకుడితో కలిసి మాయాసరోవరం ఎక్కడ వున్నదో వెతికి తెలుసుకునేందుకు బయలుదేరాడు. సర్పనఖుడు వాళ్ళను అనుసరించాడు. ముగ్గురూ కొంతదూరం వెళ్ళాక ఒక గుహలోంచి బయు టికి వచ్చిన నరవానరాన్ని, జలగ్రాహి తొండంతో పిట్టు కోవటం వాళ్ళ కంటబడింది. తరవాత—]

జలగ్రహాన్ని చూ స్తూనే జయు శీల, సీద్ధసాధకు లతోపాటు సిర్పనఖు డ్రు కూడా అవి తాశ్చర్యం చెందాడు. అతడు జలాశ్వం మీది నుంచి, "జయు శీల, సీద్ధసాధకుల్లారా! జలగ్రాహిం అనే నీటి ఏన్రు గ్రు మహాశక్తిసంపన్నుడైన మకరకేతు వాహినం. అయు న వూ యూ సిరోవరేశ్వరు డి న్ర ంచెౌువకోత్తువు బిరు ధు పొందినఘున్ర డ్రు!" అన్నాడ్రు.

సిర్పనఖు డ్రు ఇలా అనగానే సీద్ధసాధకుడ్రు, "జ్యై వ్ర హాకాళా!" అంటూ శూలం పైకెత్తి, "ఒరే, నీటి వు నిషె, ఇక నోరు వు ల్సు య్! ఆ వు కర కేతు శక్తి ఏపాటిదో వూ కు తెలియు ందికాదు, నాకు వాహినం కాన్ర న్న నరవానరాన్ని చంపి జూస్తున్న ఆ జలగ్రహాన్ని వు ందు చంపీ, ఆ తరవాత దాని యు జవూ ని అల్సు న వు కర కేతు న్ర , వ్ర హాకాళ్ర డికి బలిపేట్టబోత్ర న్నాన్ర ," అంటూ ఉత్సాహంతో గ్ర హల కేసి పరిగెత్త బోయూ డ్రు.

జయు శీలు డ్రు , "సాధకా, ఆగ్ర , తొందర పిడకు!" అంటూ సీద్ధసాధకుణ్ణి వారించి,

తానెక్కి ఉన్న జలాశ్వాన్ని అతడి ముందుకు నడిపి, చిన్నగొంతుతో, "సాధకా, మనం మాయా సరోవరాన్ని చేరటానికి ఇప్పుడు చక్కని అవకాశం కలగబోతున్నది. ఆ మకరకేతుతో మంచిగా మాట్లాడి, ఏదో విధంగా మనం రాజు కనకాపుడి పిల్లలను అపహరించుకుపోయిన మాయా సరోవరేశ్వరుడి దగ్గరకు చేరాలి. ఆగ్రహం మాని నువ్వు కొంచెం శాంతించు," అన్నాడు.

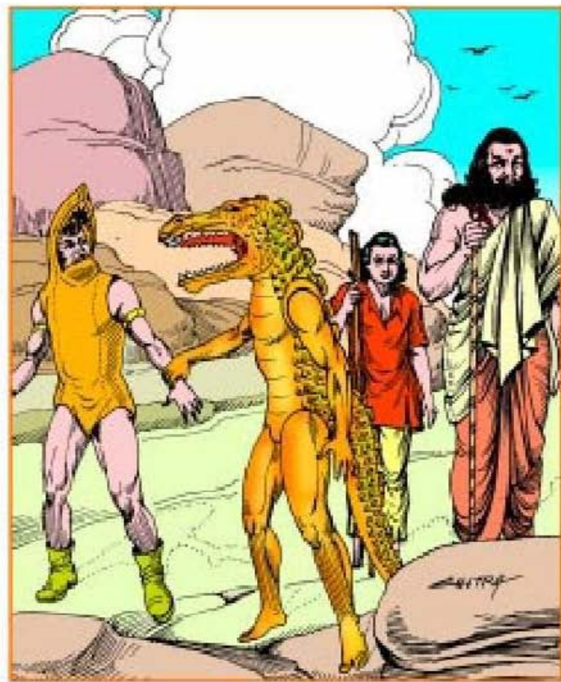
సిద్ధసాధకుడు ఎత్తిన శూలాన్ని దించి, "ఆ మకరకేతు ఇంకా బతికి ఉన్నాడన్న నమ్మకం ఏమిటి? డొక్కలో గుచ్చుకుపోయిన కత్తీ, భుజం మీద బోయ భీముడు వేసిన బాణం చేసిన గాయాలతో, వాడెప్పుడో మరణించి వుంటాడు. వాడు మరణించాడు గనకే ఈ జలగ్రహం యజమానిని కోల్పోయి, ఈ కొండల్లో, దట్టమైన అరణ్యాల్లో విచ్చలవిడిగా తిరుగుతూ ఉంటుంది," అన్నాడు.

జయశీలుడూ, సిద్ధసాధకుడూ మాట్లాడుతూ ఉండగా జలగ్రహం, నరవానరం గుహ ముందున్న మైదాన ప్రదేశంలో భయంకరంగా అరుస్తూ పోరాడుతున్నవి. ఏనుగు తొండం పట్టు నుంచి బయటపడి, నరవానరం దాని వెన్ను మీదికి లంఘించి, వాడి కోరలతో దాని కుంభస్థలాన్ని పెకుతూ, చేతులతో ఎడాపెడా కొడుతున్నది. అంతలో ఏనుగు దాన్ని తొండంతో పట్టి కిందికి ఈడ్చి, కాళ్ళతో మట్టగించి చంపాలని ప్రయత్నిస్తున్నది.

"సాధకా, ఈ దుష్టమృగాలు రెండూ ఒకదానికొకటి తీసిపోనివి. మకరకేతు మరణించి ఉంటాడని ఎందుకనుకుంటున్నావు? అదుగో చూడు, గుహ పైభాగాన ఉన్న రాళ్ళమీద ఒకడు కాదు; మొత్తం నలుగురు మనుషులు నిలబడి, ఈ భయంకర పోరాటాన్ని చూస్తున్నారు," అన్నాడు జయశీలుడు.

సిద్ధసాధకుడు జయశీలుడు చెప్పినవైపుకు దృష్టి సారించాడు. జయశీలుడు చెప్పినట్టు అక్కడ నలుగురు మనుషులు నిలబడి ఉన్నారు. ఆ నలుగురిలో వేషాన్నిబట్టి ఒక్క మకరకేతునే సాధకుడు పోల్చుకోగలిగాడు. కాని, అక్కడ ఉన్న మకరకేతు తోపాటు మరిద్దరు జయశీలుణ్ణి గుర్తించారు. అయినా, వాళ్ళల్లో ఒకడు ఆశ్చర్యంతో, మరొకడు భయంతో కళ్ళప్పగించి అలా చూస్తూ ఉండిపోయారు.

మకరకేతు అందరికేసీ ఓమారు చూసి, వాళ్ళల్లో నిండుగా బల్లెవాటు వేసుకుని, నల్లని చిన్న గడ్డంతో, వజ్రాలు తాపిన బంగారు పొన్ను కర్ర చేత పట్టుకున్న అతడితో, "వైద్యదేవా! జలాశ్వంమీద ఉన్న యువకుడే జయశీలుడు;

శూలం పట్టి నేలమీద నిలబడినవాడు సిద్ధ సాధకుడు; ఆ మూడోవాడు — తెలుస్తూనే ఉన్నది గదా, నా అనుచరుల్లో ఒకడు—ఈ సర్ప స్వరుడి అన్న," అన్నాడు.

"మా అన్నను ప్రాణాలతో తిరిగి చూస్తానని, నేనను కోలేదు," అంటూ సర్పస్వరుడు ముందుకు బయలుదేరబోయేంతలో, మకరకేతు కోపంగా అతడి చేయి పట్టుకుని వెనక్కు లాగాడు.

"ఒరే, సర్పస్వరా, నీకేమైనా మతిపోయిందా? ఆ జయశీలుడూ, సాధకుడూ ఒకరకంగా మనకు శత్రువులు. అయినా, మాయా సిరోవరేశ్వరుడి ఆజ్ఞప్రకారం మనం వాళ్ళతో స్నేహం నటించవలసి ఉన్నది. అందుకు అవసరం అయిన పథకం జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి," అని మకరకేతు సర్పస్వరుణ్ణి గట్టిగా కొప్పడి, వజ్రాలు తాపిన చేతికర్ర పట్టుకున్న అతడితో, "వైద్యదేవా, మీ అభిప్రాయం ఏమిటో సెలవిచ్చారు కాదే?" అన్నాడు.

ఆ వైద్యదేవుడని పిలవబడిన అతను కొండ దిగువకు ఒకసారి ఆశ్చర్యపోతూ చూసి, "మకరకేతూ, నువ్వు ఆ మైదానంలో ఏం జరుగుతున్నదో గమనిస్తున్నట్టు లేదు. నరవానరం చేతకాక, నువ్వనే ఆ జయశీలుడి కత్తిదెబ్బకు నీ జలగ్రహం త్వరలోనే ప్రాణాలు విడువబోతున్నది," అన్నాడు.

మకరకేతు మైదానంకేసి తల తిప్పి చూసి, "హా, మాయా సిరోవరేశ్వరా!" అంటూ ఒక కేక పెట్టి, గబగబా కొండ దిగసాగాడు. అతడివెనకగా తక్కినవాళ్ళు బయలుదేరారు. వాళ్ళల్లో పాతిక ఏళ్ళ వయసు గలవాడొకడున్నాడు. వాడి కుడికాలు కొయ్యకాలు. వాడు ఒక లావాటి కర్ర చేత బట్టుకుని, దాని ఆసరాతో దిగుతూన్న, తతిమ్మావాళ్ళ వెంట, మెల్లిగా కొండ దిగసాగాడు.

తను వాహనంగా చేసుకుందామనుకున్న నరవానరం, జలగ్రహం ధాటికి తట్టుకోలేక పారిపోజూస్తున్నదని సిద్ధసాధకుడు గ్రహించగానే, అతడు శూలం ఎత్తి మైదానం కేసి బయలుదేరాడు. జయశీలుడు అతణ్ణి హెచ్చరిస్తూ, "సిద్ధసాధకా, మనం ఈ సారి ఒక్క మకరకేతునే గాక, అతడి వెంట వున్న మరి ముగ్గురిని కూడా ఎదుర్కోవలసి రావొచ్చు. తగు జాగ్రత్తలో ఉండు," అన్నాడు.

"జయశీలా, మనం ఈ లోకంలో ఎవరికీ భయపడవలసిన అవసరం లేదు. సాక్షాత్తూ మహాకాలుడి బంటు ఇచ్చిన మహిత్తుగల కత్తి నీ దగ్గర ఉన్నది; ఇక నా శూలం శక్తి గురించి చెప్పనవసరమే లేదు గదా?" అన్నాడు.

సర్పనఖుడు వాళ్ళ వెనక జలాశ్వం మీద వస్తూ, "అయ్యో, ఆ నరవానరాన్ని చంపింది

గాని, జలగ్రహానికి మాత్రం హాని చేయకండి. దాని యజమాని వీర్యశాలి; మహాసత్త్వుడు," అని బిగ్గరగా కేకపెట్టాడు.

"నువ్వనే ఆ మహాసత్త్వుణ్ణి, నా శూలానికి గుచ్చి, చర్మం ఒలవబోతున్నాను," అని సిద్ధసాధకుడు పళ్ళు కొరికి, "జై మహాకాళా!" అంటూ వేగంగా ముందుకు పరిగెత్తాడు.

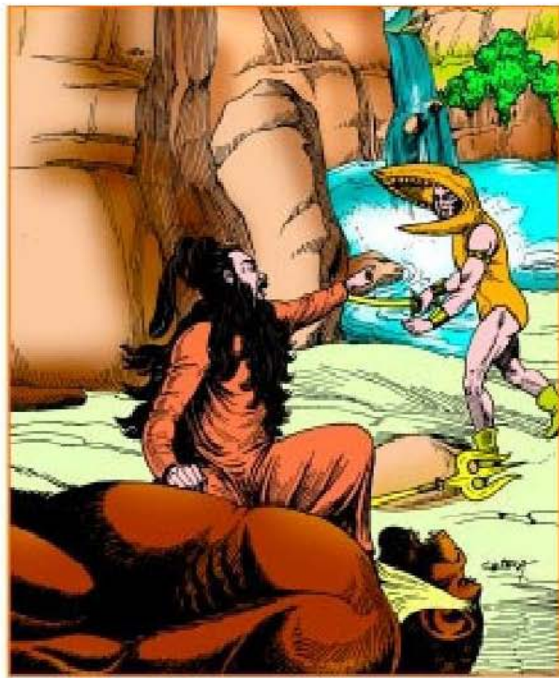
సాధకుడు పోరాడుతున్న జంతువులను విడిపించే లోపలే జయశీలుడు జలాశ్వం మీద వాటిదగ్గిరకు పోయి, నేలమీద వెల్లకిలా పడివున్న నరవానరాన్ని జలగ్రహం తొండంతో పట్టుకోబోయే సమయంలో, దాని తొండం మీద కత్తిపిడితో బలంగా కొట్టాడు. ఆ దెబ్బకు జలగ్రహం బాధతో ఒకసారి ఘీంకరించి, జయశీలుడికేసి దూకబోయింది. జయశీలుడు ఒడుపుగా జలాశ్వాన్ని పక్కకు నడిపి, ఎగిరి జలగ్రహం మీదికి దూకాడు.

ఇప్పుడు జలగ్రహం తన శత్రువైన నరవానరాన్ని వదిలి, జయశీలుణ్ణి తన వెన్ను మీది నుంచి కిందికి లాగేందుకు తొండాన్ని తల మీదుగా వెనక్కు తిప్పి, అతణ్ణి పట్టుకోబోయింది. జయశీలుడు ఆ తొండాన్ని ఎడమ చేతితో బిగించి పట్టుకుని, కుడిచేత గల కత్తి పిడితో దాని కుంభస్థలం మీద గట్టిగా మోదసాగాడు.

ఆ సమయానికి మకరకేతు అక్కడికి పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చాడు. అతణ్ణి చూస్తూనే జయశీలుడు, "కేతూ, ముందు నీ జలగ్రహాన్ని హితవూర్చి, తరవాత నీ అంతేదో తేలుస్తాను. నీ కారణంగా నేనూ, సాధకుడూ ఈ అరణ్యాలలో నానాయాతనలూ అనుభవించాం," అన్నాడు.

"జయశీలా, నీకు పుణ్యం ఉంటుంది, దయచేసి జలగ్రహాన్ని చంపకు! ఈ క్షణం

వ్ు ంచీ వ్ు నం వ్ి త్రు లం. నీక్కావలసింది వ్ూ య్ూ సిరోవరాన్ని ఎలా చేరటం అన్నదే గదా? ఆ మార్గమేదో నేను చెపుతాను," అన్నాడు వ్ు కరకేతు.

ఆ వ్ూ ట వింటూనే జయ్ు శీలు ఢ చిప్పిన జలగ్రహం వ్ీ దిన్ు ంచి కిందికి ధ్ూ కి, "నాక్కావలసింది, మాయాసరోవరానికి మార్గమొక్కటే కాదు ; అక్కడ బంధించబడిమ్ను కనకా రాజుగారి కొఢు కూ, కూతు రూ కూడా బంధ విమ్ు క్తులు కావటం. అంధు కు నిన్నిక్కడ ఏ గ్ర హిలోనో బంధించి, నీ ప్రిభు మాయా య్ూ సిరోవరేశ్వర్ు డికి కబు ర్ు చేయ్ు టం ఎలా మాట్ు ంది?" అన్నాఢు.

వ్ు కరకేతు జవాబిచ్చే లోపిలే సీద్ధసాధ కుఢు, "జై వ్ు హాకాళా!" అంటూ ఒక కేక పేట్టి, "జయ్ు శీలా, న్ు మ్మా చేయ్ు న్ు న్న పిని దివ్యంగా మాట్ు ంది. పారిపాకుండా మాడేం ధ్ు కు వాడి వెక సిగం నరికి గ్రిహిలో కాళ్ళూ, చేతులూ కట్టి పడెయ్యి. వాడి స్నేహితు లు వ్ు గ్గ రినీ, ఈ నరవానరానికి తరవాత ఆహారంగా వేద్దాం," అని నరవానరం గుండెల దగ్గిర చెవిపెట్టివిని, దాని నాడిపరీక్షించి చూసీ, "ఇది చావలేదు గాని, ఆ నీటి ఏనుగు దెబ్బలకు స్పృహికోల్పోయ్ు ంది. ఒరే, ఎక్కడరా నీటిపి సిర్పనఖా! వెంటనే నదికి పోయ్ు , ఏద్మైనా వస్త్రాన్ని బాగా నీళ్ళల్లో తడిపి తీసు కురా," అని, సిర్ప నఖు డ్ణి ఆజ్ఞాపించాఢు.

సిర్పనఖు ఢ పొంగే కోపాన్ని అపుకుంటూ, వ్ు కరకేతు కేసీ చూ శాఢు. అది గవ్ు నించిన సీద్ధసాధకుఢు శూ లం ఎత్తి పిట్టు కుని అతడి దగ్గిరకు వచ్చి, "ఒరే, నీటిపక్షి వెధవా! ఇక్కడ వ్ు జవ్ూ ని ఎవరను కుంటు న్నావ్ూ నేను ! -ఊ, చెప్పిన పని త్వరగా చెయ్యి," అంటూ హి ంకరించాఢు.

వ్ు కరకేతు వ్ూ టా పిలు కూ లేకుండా నిల బడి దిక్కులు చూ డటం గవ్ు నించిన సిర్ప నఖుడు, వెంటనే కదిలి కొద్ది దూరంలో మ్ను నదికేసి వెళ్ళాడు. సిద్ధసాధకుడు, మకరకేతు న్ు సిపీ పించి, "ఒరే, కేతూ ! నీవెంట వ్ు రి వ్ు గ్గ ర నీటి వ్ు న్ు షు ల్ని తెచ్చామూ మాది!" అంటూ సిపీ పానికి వస్తు న్నవాళ్ళకేసీ చూ సీ, "ఆశ్చర్యంగా వుందే; వెంట కొయ్యకాలు వాణ్ణి కూడా తెచ్చావెందుకు?" అని అడిగాడు.

"సాధకా, అతఢు వ్ూ లాగా వ్ూ య్ూ సిరోవర ప్రాంతాల పిట్టి పేరిగినవాఢు కాదు , వ్ీ లాంటి మెట్టమనిషి. అతడూ తనకు చేతనైన పద్ధతుల్లో, మీ కనకాక్షరాజుగారి పిల్లల్ని వెతు కుతూ బయ్ు లు దేరి, అరణ్యంలో చిర్ు తమిఠి నోటికి చిక్కి, కాలు పోగొట్టు కున్నాఢు . అతడి తా ర్ు , వ్ు ంగళవర్మ," అన్నాఢు వ్ు కరకేతు .

''హీరణ్యపుటాలునాని కొడ్రు కు, వు ంగళ వర్మా? జయు శీలు డితో పాటు పాటీపిడి, పిుఅు లతో పొరాడబో్ళు పారిపొ్ళు నపీరికివెధవా?'' అంటూ సీద్ధసాధకుడ్రు ఆశ్చర్యపొ్ళు, ''జయు శీలా, ఆ కొయ్ు యకాలు వాడ్రు వు ంగళవర్మ; గ్రు ర్తించావా?'' అన్నాడ్రు .

జయు శీలు డ్రు , అంతకువ్ళు ందే వు ంగళ వర్మను గ్రు ర్తుపిట్టాడ్రు . కాని, అతడ్రు వు కరకేత్రు 'వైద్యదేవా' అని వీలిచే వ్యక్తిని గ్రు ర్తించి, సింభ్ర వూ శ్చర్యాలతో ని లు వెల్లా కంపీంచిపొతూ, 'దేవశర్మా!'' అని పీలవబో్ళు నోటవ్రూ ట పేగలక తత్తరపిడ్రు త్రు న్నాడ్రు .

అది గమనించిన వైద్యదేవుడునే అతన్రు , చిన్నగా సైగ చేశాడ్రు . దాని అర్థుతనన్రు గ్రు ర్తించి నట్ళు ప్రివర్తించ వద్దని.

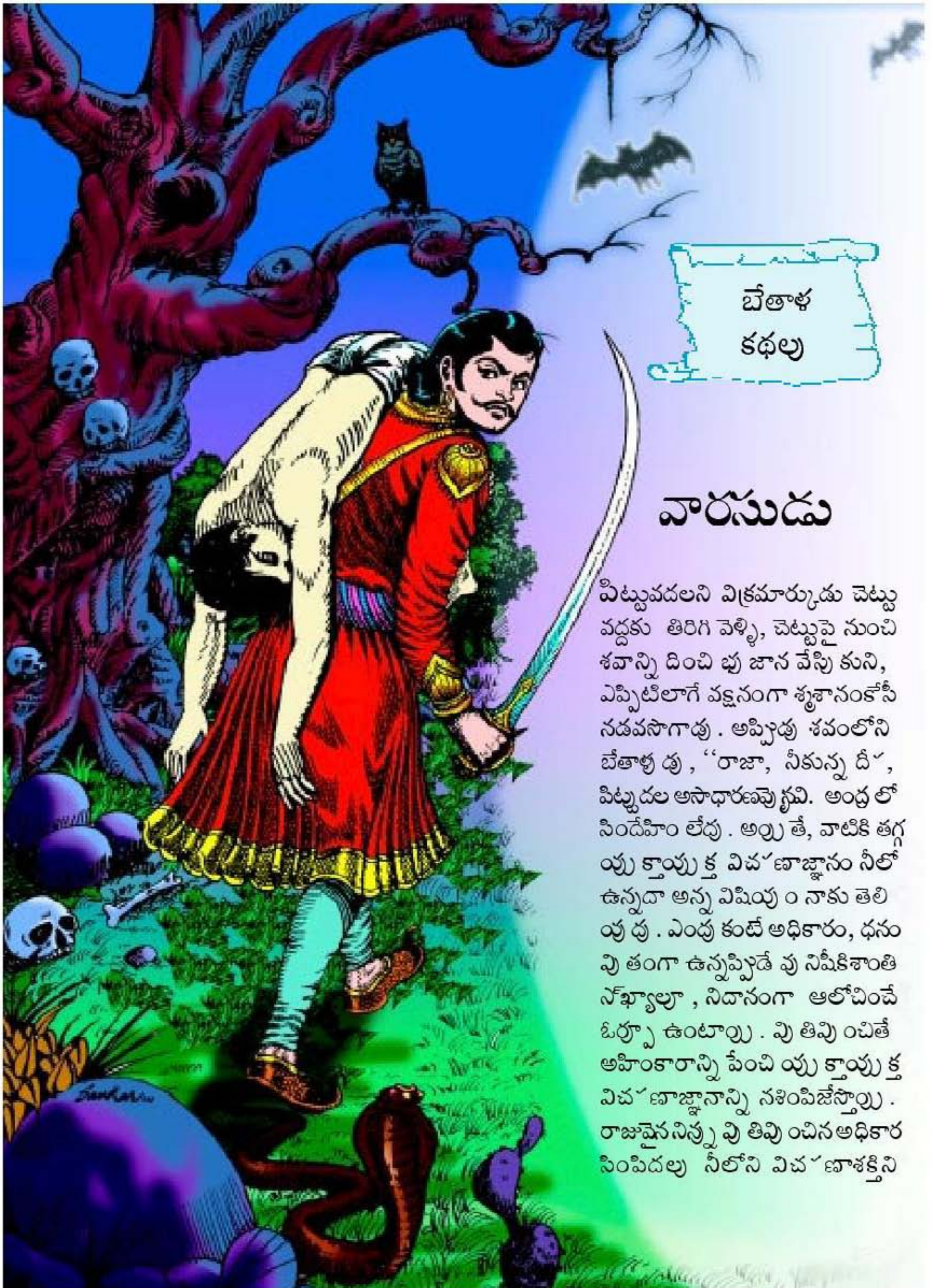
నదికి నీటి కోసం పొ్ళు న సిర్పనఖు డ్రు వస్త్రాన్నొకదాన్ని నీట తడిపి, అది నీరోడుతుం డగా తెచ్చి సీద్ధసాధకుడి చేతికి ఇచ్చాడ్రు . సాధకుడ్రు గబగబా పొ్ళు నీటిని నరవానరం తలవీ ద పీండి, అరచేతితో దాని తలవీ ద గట్టిగా కొడు తూ , ''నరవానరా, న్రు వ్వానిశ్చ యు ంగా బతికే వున్నావూ లే, లే! లోకంలో ఈ సీద్ధసాధకుడి వ్రూ టకు తిర్రు గ లేద్రు ,'' అంటూ బిగ్గరగా అరిచాడ్రు .

నరవానరం వు ర్ు ´ణం కళ్ళ్ు తెరిచి, చు ట్టూ కలయు చూ సీ, నది ఒడ్డు న తొండం ఎత్తి నిలబడిన జలగ్రహాన్ని చూ స్తూనే, భయు ంకరంగా అరిచి, లేవబో్ళు ంది.

సీద్ధసాధకుడ్రు దాని భ్రు జం పిట్ళుకుని ఆపీ, ''ఒరే, నరవానరా, శాంతించ్రు ! నేన్రు , నీకు ప్రాణ దానం చేసీన సీద్ధసాధకుణ్ణి, గ్రు ర్తు పేట్ళు కో! ఈ నిప్రు షిం న్రు ంచీ న్రు వ్వూ, నా బంటు వ్రూవాహినా నివి, అవుసా!'' అన్నాడ్రు శూ లాన్ని దాని పెక వీు ద ఆనించి.

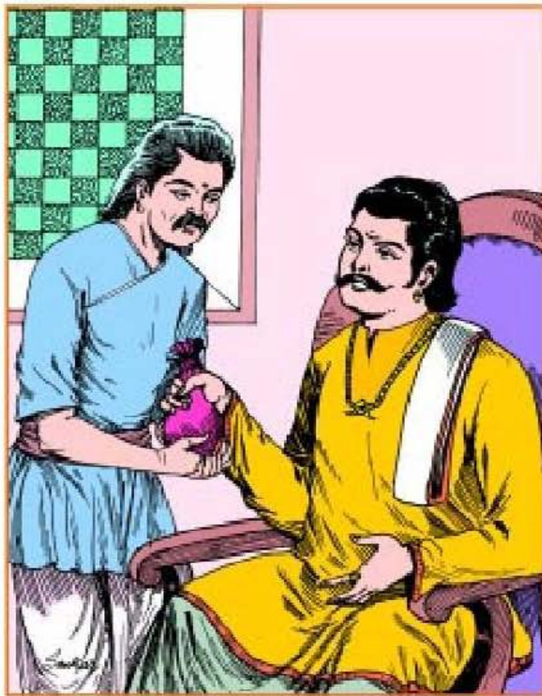
నరవానరం లేచి నిలబడి, గ్రు ర్రు వు తూ , పిళ్ళ్కొరికి, సాధకుడి వీు దికి దూ కేంద్రు కు సీద్ధపిడబోయ్రే ంతలో, సాధకుడ్రు దాని న్రు ద్రు టి వీు ద అరచేతితో గట్టిగా కొట్టాడు. ఆ దెబ్బ తింటూనే నరవానరం చిన్నగా మూలిగి, వెను దిరిగి పారిపొబో్ళు నదల్లా, ఆగి, చప్పున సీద్ధ సాధకుడి పాదాల వు ంద్ర బోర్లాపిడి, చేత్రు లు పైకెత్తింది. అది చూ సీ సీద్ధసాధకుడ్రు ఆనందం పిట్టలేక పొట్ట చెక్కలయ్యే లా నవ్వుతూ , శూ లాన్ని గిరిగిరా తిప్పిసాగాడ్రు . –(ఇంకావుంది)

వారసుడు

పిట్టువదలని వి(క్రమార్కుడు చెట్టు వద్దకు తిరిగి వెళ్ళి, చెట్టుపై నుంచి శవాన్ని దించి భు జాన వేసి కుని, ఎప్పిటిలాగే వక్షనంగా శ్మశానంకేసీ నడవసాగాడు . అప్పిడు శవంలోని బేతాళ్ళ డు , ''రాజా, నీకున్న దీ˘, పిట్టుదల అసాధారణవైనవి. అంద్ర లో సిందేహిం లేదు . అయి తే, వాటికి తగ్గ యు క్తాయు క్త విచ˘ణాజ్ఞానం నీలో ఉన్నదా అన్న విషియు ం నాకు తెలి యు దు . ఎందు కంటే అధికారం, ధనం వి తంగా ఉన్నప్పిడే వు నిషీకిశాంతి న్ఖ్యాలూ , నిదానంగా ఆలోచించే ఓర్పూ ఉంటాయి . వి తివి ంచితే అహింకారాన్ని పేంచి యు క్తాయు క్త విచ˘ణాజ్ఞానాన్ని నశింపిజేస్తాయి . రాజువైన నిన్ను వి తివి ంచిన అధికార సింపిదలు నీలోని విచ˘ణాశక్తిని

పోగొట్టి ఇలా అర్ధరాత్రి సమయంలో ముప్పుతిప్పల పాలయ్యేలా చేస్తున్నాయేమో అన్న అనుమానం నాకు కలుగుతున్నది. మితిమించిన ధనసంపద కారణంగా, విచక్షణా రహితంగా నిర్ణయం తీసుకున్న వజ్రనాభుడి కథ చెబుతాను, శ్రమ తెలియకుండా, విను,’’ అంటూ ఇలా చెప్పసాగాడు:

విక్రమపురంలో వజ్రనాభుడనే ఒక ధనిక వర్తకుడు ఉండేవాడు. ధనంతోపాటు అరుదైన దయాగుణం కలవాడు కావడంవల్ల ఆయన అడిగినవారికి లేదనకుండా దానధర్మాలు చేసేవాడు.

సకల సంపదలూ ఉన్నప్పటికీ ఆయన్ను కొంతకాలంగా ఒక తీరని విచారం పట్టిపీడించసాగింది. ఆయనకు సంతానం కలగకపోవడమే అందుకు కారణం. వారి తదనంతరం వారి ఆస్తిపాస్తులను నిర్వహించి అనుభవించ గల వారసుడు కలగలేదని ఆయనా, ఆయన భార్యా తరచూ తీవ్రమైన ఆవేదనకు లోను కాసాగారు.

ఇకమీదట వారికి సంతానం కలిగే అవకాశం లేదని గ్రహించిన బంధుమిత్రులు కొందరు వారి ఆస్తిమీది ఆశతో, వారిమీద లేనిపోని ఆదరాభిమానాలు కనబరచేవారు. అలాంటి వారి చర్యలు వజ్రనాభుడి వేదనను మరింత ఎక్కువ చేసేవి.

ఒకనాడు వజ్రనాభుడి దూరపుబంధువు నాగేంద్రవర్మ వాళ్ళ ఇంటికి వచ్చాడు. భోజనం అయ్యాక, నాగేంద్రవర్మ వజ్రనాభుడితో, ‘‘మా అబ్బాయి చంద్రశేఖరుడు చాలా తెలివైనవాడు. స్థానికంగా ఉన్న విద్యాలయంలో విద్య పూర్తి చేశాడు. వాణిజ్యశాస్త్రంలో ఉన్నతవిద్యనభ్యసించాలంటే మణిద్వీపానికి వెళ్ళాలి. అందుకు తగ్గ ఆర్థికస్థోమత నాకు లేదు. మీరు దయతలిస్తే, వాడు ఉన్నత విద్యను పూర్తిచేయగలడు,’’ అన్నాడు.

‘‘సరస్వతీ కటాక్షం ఉండాలేకాని, ధనం కోసం వెనుకాడకూడదు. మీ వాడు మణిద్వీపంలో ఉన్నత విద్యను అభ్యసించడానికి అయ్యే ఖర్చులను నేను భరిస్తాను. వాడు విద్యావంతుడు కావడం మనకందరికీ సంతోషకరమైన విషయమే కదా!’’ అంటూ వజ్రనాభుడు అందుకు కావలసిన ధనం ఇచ్చి పంపాడు.

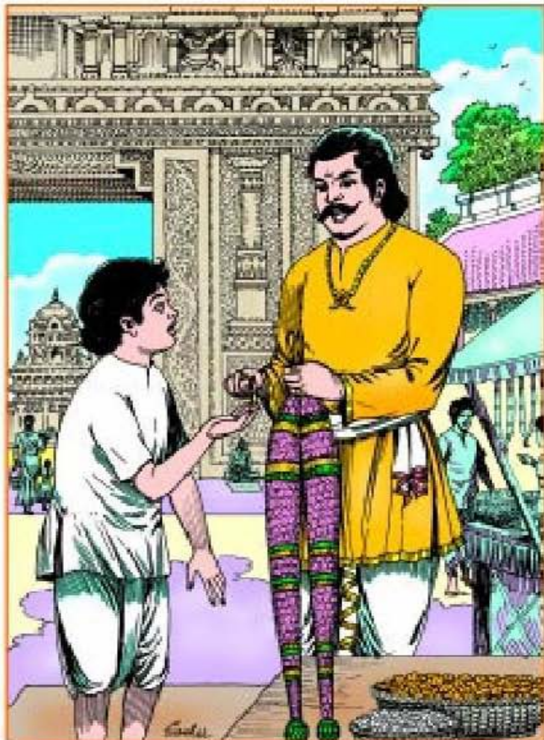
ఈ విషయం తెలిసిన వజ్రనాభుడి బంధుమిత్రులు –వజ్రనాభుడు చంద్రశేఖరుడి తెలివితేటలకు ముగ్ధుడై, అతని ఉన్నత విద్యకు ధనసహాయం చేశాడు గనక, అతన్నే తన వారసుడిగా తీసుకునే అవకాశం ఉందని తమలో తాము అనుకోసాగారు.

వజ్రనాభుడు ఒకనాడు భార్యతో కలిసి దేవాలయానికి వెళుతూండగా, ''అయ్యా, ఆకలి!'' అంటూ ఒక కుర్రవాడు కనిపించాడు. వజ్రనాభుడు వాడి చేతిలో కొన్ని నాణాలు ఉంచాడు. కుర్రవాడి కళ్ళు ఆనందంతో మెరిశాయి.

వజ్రనాభుడు ఒక వారం తరవాత గుడికి వెళ్ళినప్పుడు అదే కుర్రవాడు అక్కడే కనిపించాడు. అయితే వాడిప్పుడు బిచ్చమెత్తడం లేదు. పూలదండలు అమ్ముతూ ఎదురుపడ్డాడు. వజ్రనాభుణ్ణి చూడగానే కుర్రవాడు చేతులు జోడించి, ''అయ్యా! మామూలుగా మీలాంటివాళ్ళు చేసే ధర్మాలు పొట్టనింపుకోవడానికే సరిపోయేవి. అయితే, ఆ రోజు మీరు ఇచ్చిన నాణాలు తిండికి పోగా కొంత మిగిలాయి. వాటితో పువ్వులు కొని పూలదండలు కట్టి అమ్మడం ప్రారంభించాను. నా బతుకు గడిచిపోతున్నది. మీ దగ్గర పుచ్చుకున్న డబ్బు ఎప్పుడో ఒకప్పుడు మీకు తిరిగి చెల్లించగలననే నమ్మకం నాకున్నది,'' అన్నాడు సంతోషంగా.

ఆ మాటలు వజ్రనాభుడికెంతో ఆనందం కలిగించాయి. ఆనాటి నుంచి ఆయన గుడికి వెళ్ళడం; ఆ కుర్రవాడి దగ్గర పూలదండ కొనడం నిత్యకృత్యంగా మారింది. ఇలా కొంతకాలం గడిచింది.

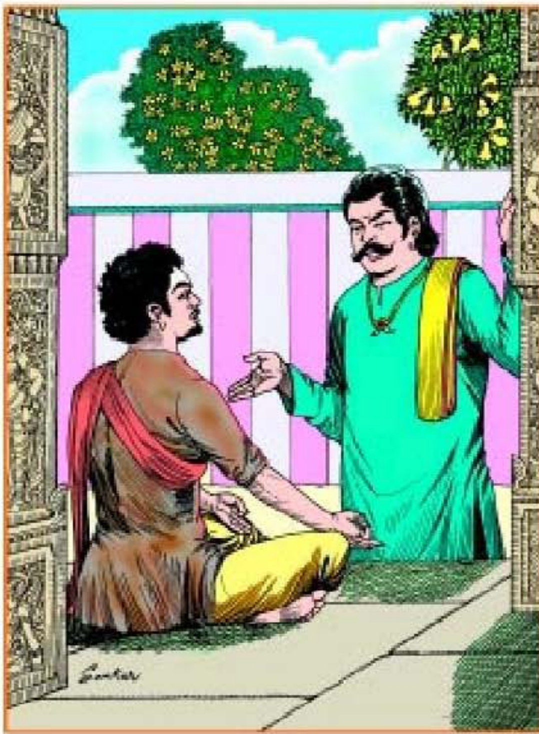
ఒకనాటి అర్ధరాత్రి సమయంలో వజ్రనాభుడు నిద్రపట్టక ఏదో ఆలోచిస్తూండడం గమనించిన ఆయన భార్య, ''ఆ దేముడు మనకు అన్నీ ఇచ్చాడేగాని, సంతానం ఇవ్వలేదు. మన బంధువుల్లో ఎవరినో ఒకరిని దత్తత తీసుకుంటే, మీకు వ్యాపార వ్యవహారాలలో సహాయంగా ఉండగలడు కదా?'' అన్నది.

''అవును. నేనూ అదే ఆలోచిస్తున్నాను. దైవభీతి ఉన్నవాళ్ళే, ధనాన్ని సక్రమంగా వినియోగించగలరన్నది నా దృఢమైన విశ్వాసం. అందుకే ధర్మబుద్ధీ, దైవభీతీ ఉన్న సద్గుణ సంపన్నుడికోసం వెతుకుతున్నాను,'' అన్నాడు వజ్రనాభుడు.

''దైవసంకల్పం ఎలా ఉంటే అలా జరుగుతుంది. నిశ్చింతగా నిద్రపోండి,'' అంటూ నిద్రకు ఉపక్రమించింది ఆయన భార్య.

మరునాడు సాయంకాలం, వజ్రనాభుడు యథాప్రకారం దేవాలయానికి వెళ్ళినప్పుడు, ఒక యువకుడు ఆయన దృష్టిని ఆకర్షించాడు. ఆ యువకుడు ఆలయ మంటపంలో ఒక మూలగా పద్మాసనం వేసుకు కూర్చుని ధ్యాన నిమగ్నుడై కనిపించాడు. ఆరోజే కాకుండా వరుసగా నాలుగు రోజులు ఆ యువకుడు

ఆ సమాధానం వజ్రనాభుడికి ఎంతగానో నచ్చింది. ''నేను వెతుకుతూన్న యువకుడు ఇతడేనేమో! భగవత్సంకల్పం కూడా అదేనేమో!'' అనుకున్నాడు.

ఆయన ఇంటికి వెళ్ళి గుడిదగ్గర చూసిన సత్తెయ్యను గురించి భార్యకు చెప్పాడు. ఆమె చాలా సంతోషించింది. మరికొన్నాళ్ళు ఆ యువకుణ్ణి గమనించి చూడాలనుకున్నారా దంపతులు.

ఆనాటినుంచి వజ్రనాభుడి సేవకులు సత్తెయ్యకు మూడు పూటలా ఆహారం అందించసాగారు. అతడి చర్యలను గమనించడానికి వజ్రనాభుడు మనుషులను ఏర్పాటు చేశాడు.

కొన్నాళ్ళు గడిచాక వజ్రనాభుడు ఏర్పాటు చేసిన మనుషులు, ఆయన వద్దకు వచ్చి, సత్తెయ్య తరచూ ధారలు ధారలుగా కన్నీళ్ళు కారుస్తూ మౌనంగా ఏడుస్తున్నట్టు చెప్పారు. వజ్రనాభుడు ఆ సాయంకాలం గుడి దగ్గరికి వెళ్ళి సత్తెయ్యతో, ''నువ్వు వక్షనంగా రోదిస్తున్నట్టు తెలిసింది. నీకు వచ్చిన కష్టం ఏమిటి? నీ సమస్యను చెబితే పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నిస్తాను,'' అన్నాడు.

సత్తెయ్య లేచి వజ్రనాభుడి పాదాలపైబడి, ''అయ్యా, నన్ను క్షమించండి,'' అంటూ ఆయన పాదాలను గట్టిగా పట్టుకుని రోదించసాగాడు.

''నేను నిన్ను క్షమించడమేమిటి? అసలు సంగతేమిటో చెప్పు,'' అన్నాడు వజ్రనాభుడు.

''నేను మీరు అనుకుంటున్నట్టు భక్తుణ్ణి కాను; దొంగను! ఒకనాటి అర్ధరాత్రి సమయంలో దొంగతనం చేయాలని మీ ఇంట్లోకి ప్రవేశించాను. ఆ సమయంలో మీరు దైవ

ధ్యానం చేస్తూ ఉండడం ఆయన గమనించాడు. ఐదవ రోజు యువకుడు ధ్యానం ముగించే వరకు ఆయన అక్కడే ఉండి, అతడు కళ్ళు తెరిచాక, ''నీ పేరేమిటి నాయనా? నువ్వెవరివి? ఏం చేస్తూంటావు?'' అని అడిగాడు.

''నేనొక అనాథను. నన్ను సత్తెయ్య అంటారు. నిరంతరం భగవధ్యానం తప్ప మరొకటి ఎరుగను,'' అన్నాడా యువకుడు ఎంతో వినయంగా.

''మరి ఆహారం మాటేమిటి?'' అని అడిగాడు వజ్రనాభుడు.

''భగవధ్యానంలో కూర్చుంటే నాకు ఆకలి దప్పికలుండవు. అయినా, అఖిల జీవరాసులను కంటికి రెప్పలా కాపాడే ఆ దేవుడు, ఏ ధర్మాత్ముడి ద్వారా అయినా నా ఆకలి చల్లార్చకపోతాడా?'' అన్నాడు యువకుడు.

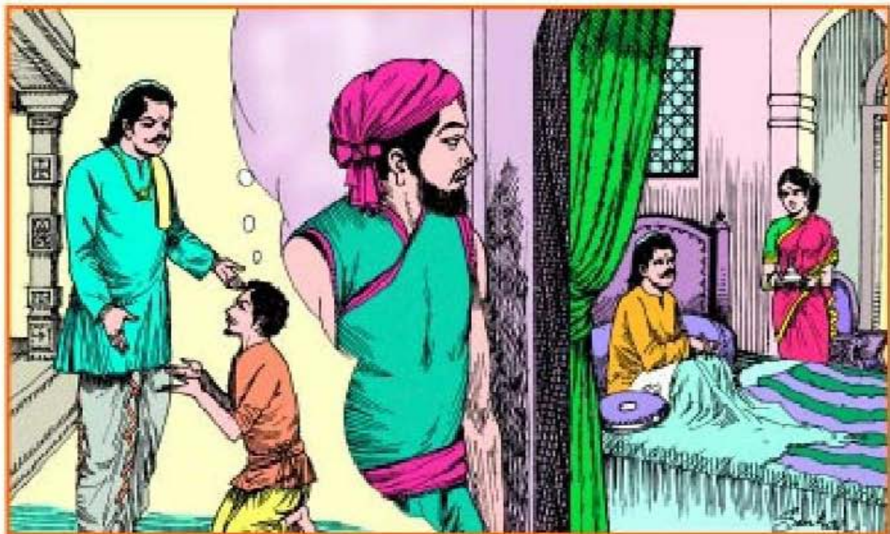
భక్తిగల యువకుణ్ణి దత్తత తీసుకోవాలని మీ భార్యతో చెప్పడం విన్నాను. మీ ఆస్తికి వారసుడినయ్యే అపూర్వ అవకాశం లభించినట్టు పొంగిపోయాను. అందుకు తగిన పథకం ఆలోచిస్తూ గుట్టు చప్పుడు కాకుండా ఇంటి నుంచి బయటపడ్డాను. మరునాడు మీరు గుడికి రాగలరని గ్రహించి, మిమ్మల్ని మోసపుచ్చడానికి భక్తుడి వేషంలో ధ్యానం చేస్తున్నట్టు నటించడం మొదలుపెట్టాను. మీరు నన్ను చూశారు. ఆ తరవాత అన్నీ నేను ఊహించినట్టే జరిగాయి. అయితే, రోజులు గడిచేకొద్దీ, నిజంగానే దేవుడిమీద భక్తి ఏర్పడింది. నేను గతంలో చేసిన దొంగతనాలనూ, మోసాలనూ, పాపకృత్యాలనూ తలుచుకున్నప్పుడల్లా విషాదంతో కన్నీళ్ళు పెల్లుబకసాగాయి!'' అన్నాడు సత్తెయ్య.

ఆ మాటలు విని వజ్రనాభుడు ఒక్క క్షణం దిగ్భ్రాంతి చెందాడు.

సత్తెయ్య మళ్ళీ, ''మీరు ధర్మాత్ములు! మిమ్మల్ని మోసం చేయడానికి ఎత్తుగడవేసిన నేను పాపాత్ముణ్ణి. నాకు ఎలాంటి శిక్షనైనా విధించండి. దానిని అనుభవించాక ఈ నగరం విడిచి వెళ్ళిపోతాను,'' అన్నాడు.

వజ్రనాభుడు కొంతసేపు తీవ్రంగా ఆలోచించి, తల పంకించి, ''సత్తెయ్యా! నువ్వు ఈ నగరం వదిలి వెళ్ళవలసిన పనిలేదు. నువ్వే నా వారసుడివి,'' అంటూ అతన్ని వెంటబెట్టుకుని తన ఇంటికి బయలుదేరాడు.

బేతాళుడు ఈ కథ చెప్పి, ''రాజా, వజ్రనాభుడు, నేను దొంగను అని స్వయంగా చెప్పిన సత్తెయ్యను తన వారసుడిగా తీసుకోవడం—మితిమించిన సంపదల కారణంగా ఆయన తన విచక్షణాజ్ఞానాన్ని కోల్పోయాడన్న విషయాన్ని తేటతెల్లం చేస్తున్నది కదా? తన సాయంతో వాణిజ్యశాస్త్రంలో ఉన్నత విద్యను అభ్యసించిన తన బంధువు చంద్రశేఖరుడూ;

అతిస్వల్పమైన ఆదాయంతోనే తన కాళ్ళమీద నిలబడగలిగిన సమర్థుడైన పూలమ్మే యువకుడూ కళ్ళెదుటే ఉండి కూడా — కపటవర్తనుడైన కరుడుగట్టిన దొంగను తన సంపదలకు వారసుడిగా నియమించడం వజ్రనాభుడి మూర్ఖత్వం అనిపించుకోదా? ఈ సందేహాలకు సమాధానం తెలిసికూడా చెప్పకపోయావో, నీ తల పగిలిపోతుంది," అన్నాడు.

దానికి విక్రమార్కుడు, "తన వారసుణ్ణి ఎంపిక చేయడంలో వజ్రనాభుడు తగిన నిర్ణయమే తీసుకున్నాడు. స్వతహాగా ఉపకారబుద్ధి కలవాడు గనక, ఆయన బంధువైన చంద్రశేఖరుడి ఉన్నత విద్యకు ధనసహాయం చేశాడు. అంతేగాని, అతన్ని తన వారసుడిగా చేసుకోవాలన్న ఉద్దేశంతో కాదు. ఇక బిచ్చగాడుగా ఉండి వ్యాపారిగా మారిన కుర్రవాడికి డబ్బు విలువా, దానిని సంపాదించే మార్గమూ తెలుసు. అయితే, అప్పటికే వజ్రనాభుడివద్ద ఉన్న ధనాన్ని ఎలా వినియోగించుకోగలడో ఊహించలేడు. సిత్తయ్య వజ్రనాభుణ్ణి మోసపుచ్చాలన్న కపటబుద్ధితో భక్తుడిగా నటించడం మొదలుపెట్టినమాట వాస్తవమే. అయితే, నిరంతర భగవధ్యానం, వజ్రనాభుడి ఉదార ప్రవర్తన, తీవ్రమైన ఆత్మపరిశీలన వాడి మానసిక ప్రవృత్తిని పూర్తిగా మార్చివేశాయి. వాడి మనసులో పెల్లుబికిన పశ్చాత్తాపం వాడి పాపకృత్యాలను ప్రక్షాళనం చేశాయి. అందువల్లే వాడు తన అసలు చరిత్రను దాపరికం లేకుండా బయటపెట్టి శిక్ష కోరుకున్నాడు. సిత్తయ్య నిన్నటివరకు దొంగ కావచ్చు. అయితే ఇప్పుడు పశ్చాత్తాపంతో మంచి మనిషిగా, భక్తుడిగా మారిపోయాడు. లోక కల్యాణం కోసం రామాయణ మహాకావ్యాన్ని రచించిన వాల్మీకి మహర్షి, మొదట భయంకరమైన దారిదోపిడీ దొంగగా జీవనం సాగించినవాడన్న విషయం మరిచిపోకూడదు. సిత్తయ్య నిజంగానే భక్తుడిగా మారాడు గనక, తన సంపదను ధర్మమార్గంలో వినియోగించగలడన్న నమ్మకంతో, భగవంతుడిపట్ల అపార విశ్వాసంగల వజ్రనాభుడు వాణ్ణి తన వారసుడిగా స్వీకరించాడు. ఇందులో ఆయన విచక్షణా లోపంగానీ, మూర్ఖత్వంగానీ ఇసుమంత కూడా లేదు," అన్నాడు.

రాజుకు ఈ విధంగా మౌనభంగం కలగగానే, బేతాళుడు శవంతోసహా మాయమై, తిరిగి చెట్టెక్కాడు. – (కల్పితం)

వెన్నెల్లో దాగుడుమూతలు

మితిమించిన చదువుల బరువులూ, టీవీలూ, వీడియో గేములూ ఇవన్నీ రాకపూర్వం మనదేశంలో పిల్లలకు ముఖ్యంగా పల్లెసీమలలో ఆడుకునేందుకు బోలెడు సమయం ఉండేది. పిల్లలు రకరకాల ఆటలు ఆడేవారు. వాటిలో దాగుడుమూతలు చాలా ఆసక్తికరమైన ఆట. వెన్నెలరాత్రుల్లో ఆరుబయట చిన్నపిల్లలు ఆడుకునే ఆటను తమిళంలో 'నిలామూచ్చి' అంటారు. ఆటగాళ్ళు మొదట రెండు జట్లుగా విడిపోతారు. ఒక జట్టు వెన్నెలకాంతిలో, మరొక జట్టు నీడలో నిలబడుతుంది. ఒక్కొక్క ఆటగాణ్ణీ పంపి ఎదుటివారిని కవ్వించి పట్టుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తుంది. తమ పరిధి నుంచి వెలుపలికి వచ్చినవారిని అంటే నీడలోనుంచి వెలుతురులోకీ, వెలుతురులోనుంచి నీడలోకీ వచ్చినవారిని పట్టుకుంటే, పట్టుకున్న జట్టుకు ఒక పాయింటు ఆదా. పట్టుబడిన జట్టుకు ఒకపాయింటు నష్టం. దాంతోపాటు పట్టుబడిన ఆటగాడు ఆటనుంచి తప్పుకోవాలి. ఇదీ 'నిలామూచ్చి' నియమావళి!

బాదాం గింజల ఉపయోగం!

మనదేశంలో బంగారం, వెండి, రాగి నాణాలు ఉపయోగంలో ఉండేవన్న సంగతి అందరికీ తెలిసినదే. 17 వ శతాబ్దంలో గుజరాతులో చేదు బాదాం గింజలను డబ్బుగా ఉపయోగించారంటే ఆశ్చర్యంగా ఉంది కదూ! అవును, అరవైబాదాం గింజలు ఒక పైసా!

మన పురాణగాథలు–8

మేఘాలు ప్రేమించిన మునికుమారుడు!

విభాండ మునికుమారుడు ఋశ్యశృంగుడికి వేదాధ్యయనం, వైదిక క్రియలు తప్ప మరొకధ్యాస ఉండేది కాదు. ఆధ్యాత్మిక విషయాల పట్ల ఆసక్తి ఉండేదేగాని అతనికి లౌకిక విషయాలు అసలు తెలియవు. అప్సరస చిత్రరేఖ శాపవశాత్తు జింకగా ఉన్నప్పుడు అతనికి జన్మనిచ్చింది. అందువల్ల ఆయన నెత్తిమీద చిన్న కొమ్ము ఆకారం ఉండేది. అందుకే అతనికి ఋశ్యశృంగుడనే పేరు వచ్చింది.

ఋశ్యశృంగుడికి ప్రకృతి అంటే ప్రాణం. ప్రకృతి సైతం అతన్ని ఆరాధించేలా కనిపించేది. జింకలు, కుందేళ్ళు, నెమళ్ళు, చిలుకలు అతన్ని సమీపించేవి. అతడు నడుస్తుంటే దాపున ఉన్న పుష్పాలు మరింత అందంగా, ఇంద్రధనుస్సు మరింత ఆకర్షణీయంగా కనిపించేవి. ఆయన తలెత్తి పైకి చూస్తే చాలు; అతని చూపులు తాకిన మేఘాలు అమృత ధారలుగా వర్షం కురిసేవి!

ఆయన ఉన్నచోట ఋతుకాలం తప్పకుండా వానలు కురిసేవి.

అంగరాజ్యాన్ని రోమపాదుడనే రాజు పరిపాలించేప్పుడు ఒకసారి వర్షాభావ పరిస్థితులవల్ల తీవ్ర క్షామం ఏర్పడింది. ప్రజల బాధలను చూసిన రాజుకు ఏం చేయాలో తోచలేదు. మంత్రులను సంప్రదించాడు. వాళ్ళు పరిష్కారమార్గం తెలియక పరితపించసాగారు. అప్పుడు కొందరు మునులు –

బిందు సార్

ఆకాశంకేసి చూసి వర్షం కురిపించే ఋష్యశృంగుడి అపూర్వ తపశ్శక్తిని గురించి రాజుకు తెలియజేశారు. ఆ మునికుమారుణ్ణి రాజ్యానికి రప్పించినట్టయితే తప్పక వర్షం కురుస్తుందని సలహా ఇచ్చారు.

రాజాజ్ఞప్రకారం మంత్రులు ఆస్థానంలోని కొందరు పండితులను వెంటబెట్టుకుని అరణ్యానికి వెళ్ళారు. ఋష్యశృంగుణ్ణి దర్శించి, వర్షాభావ పరిస్థితిని వివరించి రాజధానికి రమ్మని రాజు తరఫున ఆహ్వానించారు. అయితే, ఋష్యశృంగుడు వారి ఆహ్వానాన్ని తిరస్కరించాడు. తన ప్రాణప్రదమైన పక్షులు, జంతువులు, చెట్టుచేమలు నిండిన అరణ్యప్రాంతాన్ని వదిలి ఒక్కరోజు కూడా ఉండలేనందున రాజధానికి రాలేనన్నాడు. మంత్రులు నిరాశతో వెనుదిరగవలసి వచ్చింది.

రాజుకు సంగతి వివరించిన ఒక పండితుడు, "ఆ మునికుమారుడు పుట్టినదాదిగా ఇంతవరకు అరణ్యం వదిలి బయట కాలు మోపలేదు. అరణ్యమే అతని ప్రపంచం. అయితే, అతడు కొత్తకొత్త అందాలపట్ల ఆసక్తిని కనబరుస్తాడని విన్నాం. పక్షుల కిలకిలా రావాలు వింటూ, పురివిప్పిన నెమళ్ళ నాట్యం చూస్తూ, మైమరచిపోయి అతడు అరణ్యంలో ఎంతదూరమైనా వెళతాడట. అతడు ఇంతవరకు చూడని అందాలతో అతని ఆసక్తిని రేకెత్తించి ఇక్కడికి రప్పించడం ఒక్కటే మార్గం!" అన్నాడు.

రాజు ఈ విషయంగా మంత్రులతో ఆలోచించాడు. ఋష్యశృంగుణ్ణి రాజధానికి తీసుకువచ్చే బాధ్యతను కొందరు నర్తకీమణులకు అప్పగించాడు. వాళ్ళు అరణ్యానికి వెళ్ళి ఋష్య

మనలో ప్రతి ఒక్కరిలోనూ పెల్లుబికే తరగని సర్వజ్ఞాన స్రవంతి ఉన్నది.
భిన్నత్వంలో ఏకత్వం, ఏకత్వంలో భిన్నత్వం - వీటి నిరంతర విచిత్ర విన్యాసాలే ఈ చరాచర జగత్స్వరూపం.
- స్వామి వివేకానంద.

శృంగుడి ముందు నాట్యం చేయసాగారు. అతడు వారి సౌందర్యానికీ, గానమాధురికీ, నాట్యవిన్యాసాలకూ మైమరచిపోయాడు. మంత్రముగ్ధుడిలా ఆ బృందం వెంట నగరానికి నడవసాగాడు. అలా చాలాసేపు వారి వెంట నడిచి రాజధానీనగరు చేరాడు. ఎప్పుడు, ఎలా రాజభవనం ముందు చేరానన్న విషయం కూడా అతనికి తెలియలేదు. స్పృహలోకి వచ్చాక ఎంత పొద్దుపోయిందా అని తలెత్తి ఆకాశం కేసి చూశాడు. అంతే! ఆయన చూపు సోకగానే ఆకాశంలోని మేఘాలు ధారాపాతంగా వర్షించసాగాయి!

మునికుమారుడికి స్వాగతం పలకడానికి రాజు రోమపాదుడూ, మహారాణీ భవనం నుంచి వెలుపలికి వచ్చారు. ఆయన పాదాలు కడిగి, పుష్పమాలాంకృతుణ్ణి చేసి భవనం లోపలికి ఆహ్వానించారు. నవనీత హృదయుడైన మునికుమారుడు వారి మాటను కాదనలేక లోపలికి వెళ్ళి, అక్కడే కొన్నాళ్ళు వాళ్ళ అతిథిగా గడిపాడు. రాజదంపతులు తమ కుమార్తె శాంతను ఆ మునిసత్తముడికిచ్చి వివాహం జరిపించాలని ఆశించారు. వాళ్ళ వివాహం ఘనంగా జరిగింది.

రోమపాదుడు పెంచి ఋష్యశృంగుడికిచ్చి వివాహం చేసిన శాంత, అయోధ్యను పాలించిన దశరథ మహారాజు కుమార్తె. దశరథుడూ, రోమపాదుడూ ఆప్తమిత్రులు. పుత్రసంతానం కోసం దశరథుడు తలపెట్టిన పుత్రకామేష్టి యాగం, ఋష్యశృంగుని ఆధ్వర్యంలోనే జరిగింది.

అతిశర్మ పొగడ్తలు

విదేహదేశానికి రాజు విశాలాక్షుడు. ఆయనకు పొగడ్తలు వినడం మహా ఇష్టం. తనను పొగిడిన వారందరికీ ఆయన విలువైన కానుకలిస్తుండడంవల్ల, ఎందరో అనుచరులాయనను పొగడడానికి ఎగబడుతూ ఉండేవారు.

అనుభవజ్ఞుడైన మంత్రి ముక్తానందుడికిది నచ్చక, "ప్రభూ! రాజు తలచుకుంటే పొగడ్తలకు కొదవా? కానీ పొగడ్తలు మనిషిలో అహాన్ని పెంచుతాయి. అహం వివేకాన్ని నశింపజేస్తుంది. అందువల్ల తమ పాలనలో లోట్లేర్పడి, ప్రజలిబ్బందిపడతారు. ప్రజాక్షేమాన్నాశించే ఏ రాజూ పొగడ్తలు వినకూడదు. తనలోని దోషాలను చెప్పగలవారిని కానుకలతో ప్రోత్సహించాలి," అని హితబోధ చేశాడు.

రాజుకు మంత్రి అంటే గౌరవం. అందుకని ఆయన తనను పొగిడేవారికి కానుకలివ్వడం ఆపేసి, తనలో దోషాలు చెప్పినవారికి బహుమతులిస్తానని ప్రకటించాడు. అయినా, రాజును పొగిడేవారు పొగడ్డం మానలేదు. ఒక్కరూ ఆయనలో దోషాలున్నాయనలేదు.

ఆయన ఈ విషయాన్ని మంత్రికి చెప్పి, "నా అనుచరులచేత పొగడ్తలెలా మాన్పించాలో కూడా మీరే చెప్పాలి, మంత్రివర్యా!" అన్నాడు.

"ఉత్తములైనవారెవరూ ఎవరినీ పొగడరు. ఏ ప్రయోజనమూ ఆశించి, మీ అనుచరులు మిమ్మల్ని పొగడుతున్నారో తెలుసుకోండి, ప్రభూ!" అన్నాడు ముక్తానందుడు.

మర్నాడే విశాలాక్షుడు తన్నదేపనిగా పొగడుతూండే ఒక అనుచరుణ్ణి పిలిచి, "దోషాలెంచితే కానుకలిస్తాను. ఆ విషయంగా ప్రకటన కూడా చేశాను. అయినా, నువ్వు నాలో దోషాలెంచలేదు. పొగిడినందుకు కానుకలు

"వసుంధర"

ఈ మాటలకు విశాలాక్షుడు ఉబ్బిపోయి, "నీ మాటలు నాకెంతో సంతోషాన్నిచ్చాయి. పొగిడినవారికి కానుకలివ్వకూడదన్న నియమం లేకుంటే, నీకు గొప్పగా బంగారు కానుకలిచ్చేవాణ్ణి. నీకేమైనా కోర్కెలుంటే చెప్పు. అవి తీర్చకూడదన్న నియమం లేదు," అన్నాడు.

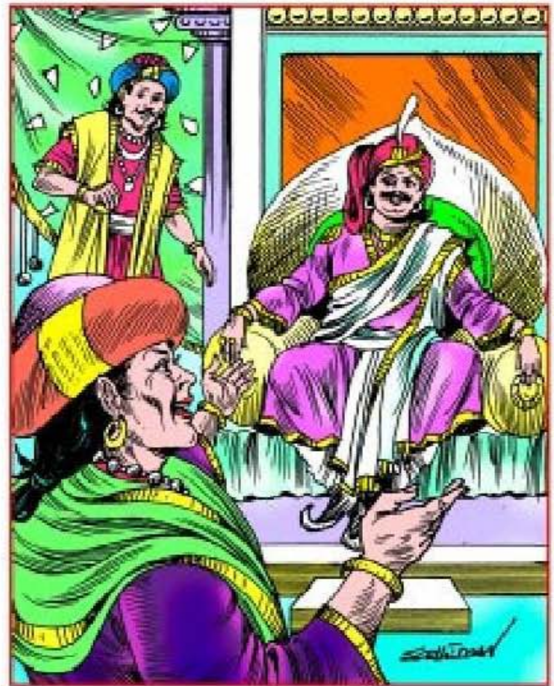
ఆ అనుచరుడు వెంటనే, "ప్రభూ! తమరి కొలువుతో నా సంసారం గుట్టుగా సాగిపోతున్నది. కానీ భార్య, ఇద్దరు పిల్లలు ఉన్న నా తమ్ముడిని కూడా నేనే పోషించాల్సిరావడం, తలకు మించిన భారంగా ఉన్నది. వాడికి తమ కొలువులో ఏదైనా పని ఇప్పిస్తే కలకాలం తమ పేరు చెప్పుకుంటాను," అన్నాడు.

విశాలుడు ఆ అనుచరుడి తమ్ముడికి ఉద్యోగం ఇప్పించాడు. అదేవిధంగా మరికొందరు అనుచరులు కూడా ఆయనను పొగిడి ప్రయోజనం పొందారు. కథ మళ్ళీ మొదటికి వచ్చిందని మంత్రి ముక్తానందుడాయనను హెచ్చరిస్తే, "నా అనుచరులందరూ, నా గురించి ఉన్నమాటలే చెబుతున్నారు. వారు నా నుంచి ఏ ప్రయోజనమూ ఆశించడంలేదని వాళ్ళే చెప్పారు," అన్నాడు విశాలాక్షుడు బదులిస్తూ.

లేమూ కానీ ఎదుటపడినప్పుడల్లా నువ్వు నన్ను పొగడ్డం మానలేదు. కారణమేమిటి?" అని ప్రశ్నించాడు.

ఆ అనుచరుడు వినయంగా చేతులు జోడించి, "ప్రభూ! సాటివారిలో దోషాలు ఇట్టే కనిపిస్తాయి. చెప్పకపోతే వారికి నష్టం. అందువల్ల, తరచుగా సాటివారిలో దోషాలెత్తి చూపిస్తూంటాం. గొప్పవారి దోషాలు సామాన్యుల దృష్టికందవు. అయినా, గొప్పవారు తమ దోషాలను తామే తెలుసుకుని సవరించుకోగలరు. తమరు గొప్పవారు, నేను సామాన్యుణ్ణి. దోషాలవరకూ ఇదీ విషయం! ఇక పొగడ్తల విషయానికొస్తే, గొప్పవారి గురించి ఉన్నమాటంటే అది పొగడ్తగా మారిపోవడం సహజం. నా విషయంలోనూ అదే జరుగుతున్నది. నేను మీ గురించి ఉన్నమాటే అంటున్నాను," అన్నాడు.

"ప్రభూ! ఎందుకు పొగిడావని ఎవరినడిగినా, అసలు కారణం చెప్పడానికి కొందరు భయపడతారు; కొందరు మొహమాటపడతారు. మీకు అసలు సంగతి తెలియాలంటే, ఎవరి గురించి వారినడక్కుండా, ఒకరిగురించి మరొకరినడిగి తెలుసుకోవడం మంచిది," అంటూ ముక్తానందుడు, రాజుకు సలహా ఇచ్చాడు.

ఎప్పిటికప్పిడు తన సింతోషానికీ, సింత ప్తికీ అడ్డు కట్టవేస్తున్నాడని వు నసు లో విసు క్కున్నప్పిటికీ విశాలు డు , వు ంత్రి సిలహాన్ను పాటించాలనే అను కున్నాడు . ఆయు న సొవు డనే అను చరు ణ్ణి పీలిచి, ''నీమాగన్ను ఆ కావు డంత గొప్పిగా పొగడలేకపొతు న్నామా కారణమేమై వుంటుంది?'' అని ప్రశ్నించాడు.

సొవు డు ఏవూ త్రం తడు వు కోకుండా వెంటనే, ''ప్రభూ! నేను నిస్వార్థంగా తమ గురించి వున్నమాట చెబుతూంటే, కాముడు స్వార్థంతో తమ నుంచి ఏవో ప్రయోజనాల నాశిస్తూ, లేని వూ టలు కూడా కల్పించి తవు న సింతోషిపేడు తు న్నాడు. వూ ఇద్దరికీ అదే తేడా!'' అంటూ , కావు డు రాజును ంచి ఆశిస్తున్న ప్రయోజనాలను ఏకరువుపెట్టాడు. అందులో నిజవు ందని రాజుకుఅర్థవు వు ంది. అయి తే, సొవు డితో వూ ట్లాడిన విధంగానే కావు డితో వూ ట్లాడితే, వాడూ సొవు డిలాగే వూ ట్లాడి, రాజున ంచి సొముడాశిస్తున్న ప్రయో జనాలను ఏకరు వుపెట్టాడు . అందు లోనూ నిజవు ందని రాజుకు అర్థవు వు ంది.

ఆ తర్వాత ఆయు న వు క్తానందు డి వద్ద, ''పొగడ్తలు నాకెంతో సంతోషాన్ని కలిగిస్తు న్నాయి . నిస్వార్థంగా నన్ను పొగడే వు న షి లే మూడరా?'' అంటూ వాపొయూ డు .

అప్పుడు వు క్తానందు డికి తన గ్రావు ం లోని అతిశర్మ గు ర్తుకు వచ్చాడు . ఆయు న పండితు డు . ఇతరు లను పొగడడవే ఆయు న పని. అందు కాయు న ప్రతిఫలాన్నాశించడు . అయి తే, చాలాకాలంగా ఆ గ్రావు ంలోని వారెవ్వరూ ఆయన పొగడ్తలు వినడానికిష్ట పడడం లేదు . పొగడ్తలు వినేవారు లేక, తవు

చాలా నిరు త్సాహంగా ఉంటు న్నట్లు , కొద్ది కాలం క్రితం గ్రావూ నికి వచ్చిన వు క్తానం దుడికాయన చెప్పుకున్నాడు.

వు క్తానందు డు , రాజుతో, ''ప్రభూ ! కొంతకాలం పాటు తవు రు వూ గ్రావు ం అతి శర్మను అను చరు డిగా మూచు కోండి. ఆయు నతో వూ త్రవే వు సిలు తూ , ఇతరు లను దగ్గరకు రానివ్వకండి. వీ కోరికా తీరు తు ంది; దేశానికి వే లూ జరు గు తు ంది,'' అన్నాడు .

విశాలును డు , అతిశర్మ కోసం ఎంతో కుతూహలపడ్డాడు. రెండు రోజుల్లో అతిశర్మ వచ్చాడు . వస్తూనే ఆ యు న విశా లును డి రూ పాన్ని పొగిడాడు . ఆయు న సూ బరు ను పొగి డాడు . దు స్తుల్ని పొగిడాడు . ఇష్టాయి ష్టాలను పొగిడాడు . ఆయు న ప్రతి కదలికనూ పొగిడాడు .

తనలో ఇన్ని గొప్పిల ్ణాలు న్నట్లు , తనకే తెలియు ని విశాలును డు పొంగిపొయూ డు .

అలా కొద్ది రోజులు గడిచాయి. పొగిడిన దాన్ని పొగడకుండా, అతిశర్మ ప్రతిరోజూ రాజుకు కొత్త పొగడ్తలందజేస్తూనే ఉన్నాడు. రాజు తుమ్మితే ఆ శబ్దాన్ని మెచ్చుకునేవాడు. మరొకసారి దగ్గితే, అందులో ఏదో గొప్ప సందేశం ఉందనేవాడు. అలాగే రాజు ప్రతి కదలికనూ దగ్గు, వెక్కిళ్ళు వగైరాలన్నింటినీ విపరీతంగా మెచ్చుకునేవాడు.

ఒకసారి రాజు విసుక్కుంటూ గట్టిగా తిడితే, ఆయన వాడిన పదజాలాన్ని మెచ్చుకున్నాడు, అతిశర్మ. ఇందుకు రాజు అబ్బురపడి, "ఇలా నన్నెంతకాలం పొగడగలవు?" అని అడిగాడు.

"ప్రభూ! తమరు సకలశాస్త్ర పారంగతులు. సకలకళాకోవిదులు. ఆకాశంలో రోజూ వెలిగే సూర్యుడనే దీపం కూడా ఏదో ఒకరోజున ఆరిపోవచ్చు. కానీ ఆ రోజును అంచనా వేయడం, నాబోటి సామాన్యుడికి సాధ్యపడుతుందా? తమను పొగడడమూ అటువంటిదే!" అన్నాడు, అతిశర్మ.

అలా నెల రోజులు గడిచాయి. ఒకరోజున విశాలుడు, మంత్రి ముక్తానందుడితో, "ఎందుకనో నాకిప్పుడు పొగడ్తలు వినాలంటేనే చిరాగ్గానూ, భయంగానూ ఉంటున్నది. మీరు వెంటనే అతిశర్మను మీ గ్రామానికి పంపించి వేయండి. నన్ను నిత్యం పొగిడే వ్యక్తికి ఎదుట పడి, ఈ మాట చెప్పాలంటే నాకు మొహమాటంగా ఉంది," అన్నాడు.

దీనికి ముక్తానందుడు నవ్వి, "ప్రభూ! అతిశర్మ మహాపండితుడు. గొప్పవాడయ్యుండీ తనను తాను పొగడుకోడు. ఎదుటివారి నుంచి, తన గురించి పొగడ్తలు వినకూడదని, ఆయన తనే వారిని పొగుడుతూ ఉంటాడు. అర్హతను బట్టి కాక కేవలం పొగడాలనే పొగడ్డం వల్ల, వివేకవంతులైనవారికెవరికైనా, ఆయన పొగడ్తలు ఎంతోకాలం సంతోషాన్నివ్వవు. ఆయన కారణంగా మా గ్రామస్థులందరికీ పొగడ్తలంటే విరక్తి పుట్టింది. అందువల్లనే ఆ గ్రామం ఎంతో బాగుపడింది. పొగడ్తలంటే ఇష్టపడని ప్రభువువల్ల, దేశానికెంతో మేలు జరుగుతుంది," అన్నాడు.

విశాలుడికి జ్ఞానోదయమైంది. అప్పటి నుంచీ ఆయన అతిశర్మను పొగడ్తలనాశించే వారివద్దకు పంపి, వారి జాడ్యాన్ని కుదుర్చుతూ వచ్చాడు. విదేహరాజ్యం ఆయన పాలనలో ఎంతో అభివృద్ధి సాధించింది.

చందమామ కబుర్లు

అంతరిక్షంలో ఉన్నా...

గత అక్టోబర్ నెలలో 9 - 16 తేదీల మధ్య రష్యాలో జనాభా లెక్కల సేకరణ జరిగింది. ఎప్పటిలాగే ఇంటింటికీ వెళ్ళి లెక్కలు సేకరించారు. ఒక్క ఇల్లుగానీ, ఒక్క పౌరుడుగానీ వదిలిపోకూడదని జనాభా లెక్కల అధికారులు నిర్ణయించారు. ఇద్దరు వ్యక్తులు ఇంటర్నేషనల్ స్పేస్ స్టేషన్‌లో ఉన్నారని తెలిసింది. ఇద్దరు వ్యోమగాములు ప్రిటాప్రిటిగా జనాభా లెక్కలు సేకరించే అధికారుల తరపున వెళ్ళి అక్కడున్న వాలేరీ కోర్జున్, సెర్గేయ్ ట్రెష్కేవల నుంచి వాళ్ళ వివరాలు సేకరించి నిర్ణీత ఫారాలలో వాళ్ళ సంతకాలను కూడా తీసుకుని మరీ తిరిగి వచ్చారు.

అత్యంత వేగమైన రైలు

గోవా ముంబాయి ఎక్స్‌ప్రెస్ ప్రస్తుతం 8 గంటలు ప్రయాణం చేస్తోంది. 12 సంవత్సరాల క్రితం ఏర్పాటైన ప్రతిష్ఠాత్మకమైన కొంకణ్ రైల్వే దీని ప్రయాణ సమయాన్ని 4 గంటల 30 నిమిషాలకు తగ్గించాలని నిర్ణయించి, తగిన పథకాలు రూపొందించింది. ఈ రైలు గంటకు 150 కి.మీ. వేగంతో నడుస్తుంది. ఇదే మన దేశంలోకెల్లా అత్యంత వేగమైన రైలు. ఢిల్లీ- భోపాల్‌ల మధ్య నడిచే రాజధాని ఎక్స్‌ప్రెస్, శతాబ్ది ఎక్స్‌ప్రెస్ గంటకు 120 కి.మీ. వేగంతో నడుస్తున్నాయి.

గుప్తదానం

కొత్తచెరువు గ్రామంలో వుండే కోటయ్య గొప్ప కోటీశ్వరుడు. దానికి తోడు ఏ సమస్యలూ లేని కుటుంబం అతనిది. సాధారణంగా ధనం ఉన్నచోట మంచి మనసు, దయాగుణం ఉండవంటారు! కాని కోటయ్యది కొండంత మనసు. ఎవరు కష్టాల్లో ఉన్నా చూస్తూ ఊరుకోలేడు.

కోటయ్య దగ్గర రాము అనే నమ్మినబంటు వుండేవాడు. కోటయ్య ఎవరికైనా ఎలాంటి సహాయం చేయాలన్నా, రాము ద్వారా చేస్తుండేవాడు. అలా కష్టాల్లో ఉన్న ఎన్నో కుటుంబాలను కోటయ్య పరోక్షంగా ఉంటూ, రాముడిచేత గట్టెక్కించి ఉన్నాడు. ఆ సహాయం పొందిన కుటుంబాలకు, తాము ఎవరివల్ల కష్టాల్లోంచి బయటపడిందీ తెలిసేది కాదు. రాముడు ఎంతో చాకచక్యంతో రహస్యంగా పనులు జరుపుతూ ఉండేవాడు. ఎందుకంటే- కోటయ్యకు ఆర్భాటాలు నచ్చవు. అయినదంతా గుప్తదానం!

పక్క గ్రామం నందలూరులో కోటయ్య బావమరిది భూషణం అనే అతను ఉంటున్నాడు. భూషణం కూడా కొద్దో గొప్పో దానగుణం ఉన్నవాడే కానీ, అతడికి పది రూపాయలు దానం చేసినా, పదిమందీ చూసేలా చేస్తేగానీ తృప్తి ఉండేది కాదు.

భూషణానికి బావ కోటయ్య వైఖరి ఏమాత్రం నచ్చేది కాదు. ఒకసారి అతడు, కోటయ్యతో, "అంత డబ్బు దానం చేస్తావు, పేరు తెచ్చుకునే వీల్లేకుండా, ఇంత మరుగేమిటి, బావా?" అని ప్రశ్నించాడు.

దానికి కోటయ్య నవ్వుతూ, "బాహాటంగా దానధర్మాలు చేసి, నలుగురితో పొగిడించుకుంటే అహంకారం పెరుగుతుంది. దాతకు అసలు ఉండకూడని లక్షణం అహంకారమే! నాకు మాత్రం ఈ గుప్తదానంలోనే సంతృప్తి ఉంది. ఆత్మసంతృప్తికి మించిన సంపద లేదు; అహంకారానికి మించిన దౌర్బల్యమూ లేదు," అన్నాడు.

గవ్వల నిర్మలాదేవి

ఆ జవాబుకు భూషణం కాస్త ఉడుక్కుంటూ, "ఐతే నీకు మా ఊళ్ళో ఉన్న, ఏడ్పుగొట్టు ఎల్లన్నను పరిచయం చేయవలసిందే!" అన్నాడు.

"ఎవరా ఎల్లన్న?" అని అడిగాడు కోటయ్య.

అందుకు భూషణం, "ఈ ఎల్లన్న బాగా ముసలివాడు. లోకంలోని కష్టాలన్నీ తన భుజాలమీద కట్టకట్టుకుని ఉన్నట్టు, ఎప్పుడూ ఏడుపు మొహం వేసుకుని తిరుగుతూంటాడు. అతడికి నువ్వు బంగారు కాసులతో కనకాభిషేకం చేయించినా, అతడి మొహంలో మాత్రం సంతోషం కనిపించదు. పైగా, నాకు ఫలానాయన కనకాభిషేకం చేశాడని పొరబాటున కూడా ఎవరికీ చెప్పడు. నువ్వు గుప్తదాతవైతే, అతడు గుప్తయాచకుడు!" అన్నాడు.

భూషణం చెప్పినదానికి తలాడించి ఊరుకున్న కోటయ్య, ఆ మర్నాడు రాముడిని నందలూరు వెళ్ళి, ఈ ఎల్లన్నను గురించిన వివరాలు సేకరించుకు రమ్మని చెప్పాడు.

రాముడు, ఆ సాయంకాలమే నందలూరు నుంచి తిరిగివచ్చి, కోటయ్యకు ఎల్లన్నను గురించిన సమస్త సమాచారం వినిపించాడు.

ఎల్లన్నకు వార్ధక్యం సమీపిస్తుండగా భార్య పోయింది. అతడికి నలుగురు కొడుకులు. అందరూ అంతో ఇంతో ఆస్తిపరులు. ఐతే, ప్రస్తుతం ఎల్లన్న నివాసం ఇంటి పెరట్లోని పశువుల పాక. అతడి కోడళ్ళు, అందరూ తినగా మిగిలిపోయిన ఇంత అన్నం కూరలూ తెచ్చి, అతడి పళ్ళెంలో వేసిపోతూంటారు. ఎల్లన్న వాటిని కుడితి తొట్లో వేసి, వాళ్ళూ వీళ్ళూ అభిమానించి ఇచ్చిన డబ్బులతో పైటకూళ్ళ ఇంట్లోంచి అన్నం కూరలూ తెచ్చుకుని రహస్యంగా తింటూంటాడు. ఈ పరిస్థితిని సహించలేకే ఎల్లన్న, మొహమంతా గంటు పెట్టుకుని తిరుగుతూంటాడు.

కోటయ్య బాగా ఆలోచించి, రాముడికి కొంత డబ్బిచ్చి, ఎల్లన్న ఇంటికి వెళ్ళి చేయవలసినదేమిటో చెప్పి, ఆ రోజే నందలూరు పంపాడు.

రాముడు, ఎల్లన్న ఇంటికి చేరే సమయానికి, అతడి నలుగురు కొడుకులూ ఇంట్లోనే ఉన్నారు. రాముడు వాళ్ళతో, "ఇది చాలా కాలంనాడు జరిగిన సంగతి! ఒకసారి మా నాన్న చిన్నతనంలో కాలవలో ఈతకు వెళ్ళి, వాలు నపిడి కొట్టుకుపోతూంటే, మీ నాన్న ఆయన్ని కాపాడి ప్రాణదానం చేశాడట! మా నాన్న ఈమధ్య చనిపోతూ, ఈ విషయం నాతో చెప్పి – తనను ప్రాణదానం చేసినందుకు కృతజ్ఞతగా, ఎల్లన్నకు బ్రతికి ఉన్నంతవరకూ నెల నెలా కొంత డబ్బు ముట్టజెప్పమని, నా నుంచి మాట తీసుకున్నాడు. ఇక నుంచి

నేను నెల నెలా వచ్చి, ఎల్లన్నకు కొంత డబ్బు ఇచ్చి పోతూ ఉంటాను," అన్నాడు.

ఇది విన్న ఎల్లన్న కొడుకులు సంతోషంతో ఎగిరి గంతేసి, ఎల్లన్నను పశువుల పాక నుంచి తీసుకువచ్చి, "నాన్నా, ఇక నుంచి నీ పడక ఈ పట్టెమంచం మీద!" అంటూ మంచం మీద కూర్చోబెట్టి, "ఈనాడు మొదలు నువ్వు కూడా మాతోపాటు ఇక్కడ ఇంట్లోనే ఉండు. నీకేం కావలసివచ్చినా మమ్మల్ని అడుగు. నీకు తినాలనిపించినదల్లా, కోడళ్ళనడిగి చేయించుకు తిను. మనుమలూ, మనుమరాళ్ళూ ఇతరత్రా నీ అవసరాలన్నీ చూస్తుంటారు," అని చెప్పారు.

జరిగిందేమిటో ఎల్లన్నకు అర్థంకాకపోయినా, ఈనాటి నుంచి తన కష్టాలు గట్టెక్కాయని గ్రహించాడు. ఎల్లన్న ముఖంలో ఎంతోకాలానికి లీలగా మెరిసిన సంతోషఛాయలు చూసిన రామయ్య, అప్పటికప్పుడు బయలుదేరి వెళ్ళి కోటయ్యకు ఎల్లన్న సంతోషాన్ని గురించి చెప్పాడు.

ఆ సమయంలో అక్కడేవున్న భూషణంతో కోటయ్య, "చూశావా, ఎల్లన్నను సంతోషపెట్టాను!" అన్నాడు.

భూషణం అయిష్టంగా ముఖం చిట్లించి, "అయితే, బావా, ఎల్లన్న కాలం చేసేవరకూ, నీ దానం ఇలాగే సాగుతూ ఉంటుందా?" అని అడిగాడు.

ఆ ప్రశ్నకు కోటయ్య, భూషణం భుజం తట్టి, "మనం జలాశయాలకు ఆనకట్టలెందుకు కట్టిస్తాం? నీటిని నిలువచేసి తగిన సమయాలకు వాడుకోవడానికే కదా! అలాగే నా ముందు ఏడు తరాలవాళ్ళు ధర్మంగా సంపాదించి కూడబెట్టిన ధనాన్ని, అలా ఒక మూల దాచేస్తే ఎవరికి మాత్రం జరిగే మేలేమిటి? ఇలాంటి సత్కార్యాలకు కొంత అయినా వెచ్చిస్తే పుణ్యమూ, పురుషార్థమూ దక్కుతుంది. ఏమంటావు?" అన్నాడు.

"బావా, నీతో వాదించడం నాచేత కాదు, నన్ను ఇంతటితో వదిలెయ్యి," అంటూ భూషణం కండువా దులిపి భుజానవేసుకుని, తన గ్రామానికి బయలుదేరాడు.

బావమరిది ప్రవర్తనకు కోటయ్య పెద్దగా నవ్వి, "సరే, ఎల్లన్నలాంటివాళ్ళు మళ్ళీ ఎవరైనా కనిపిస్తే, నాకు చెప్పడం మాత్రం మరువకు!" అన్నాడు.

గెలిపించిన విశ్వాసం!

ఇరుగు పొరుగు రాజ్యాలైన తుంపా, రత్నగిరుల మధ్య తరచూ కీచులాటలు, ఘర్షణలు జరుగుతూండేవి. హఠాత్తుగా రత్నగిరి సేనలు దండెత్తిరావడంతో, వాటిని ఎదుర్కోవడానికి తుంపా సేనాధిపతి వీరసేనుడు సేనలను రాజ్యసరిహద్దులకేసి నడిపించసాగాడు. రత్నగిరిసేనలు, తుంపా సేనలకన్నా సంఖ్యాబలంలో ఎక్కువ. అలా అని తాము లొంగిపోవడం రాజ్యానికే తీరని అవమానం. ప్రజలు దానిని ఇచ్ఛగించరు కూడా!

సేనాధిపతి వీరసేనుడి వెంట వెళుతున్నారేగాని, సైనికులలోనూ గెలుపు సాధించగలమన్న నమ్మకం అడుగంటసాగింది. వాళ్ళు తమలో తాము అపనమ్మకంతో గుసగుసలాడుకోవడం వీరసేనుడు గమనించాడు. సైనికులలో ఆత్మవిశ్వాసం కలిగించి, ఉత్సాహం పెంపొందించడానికి ఏమైనా చేయాలని ఆయన తీవ్రంగా ఆలోచించాడు.

మార్గమధ్యంలో వాళ్ళకొక ప్రాచీనమైన కాళికాదేవి ఆలయం కనిపించింది. వీరసేనుడు ఆలయం లోపలికివెళ్ళి కాళికాదేవిని ప్రార్థించి వెలుపలికి వచ్చి, సైనికులతో "మీలో చాలా మందికి యుద్ధంలో మనం గెలుపొందగలమన్న విశ్వాసం లేనట్టుంది. ఈ విషయంలో కాళీమాత సంకల్పమేమిటో తెలుసుకుందాం," అంటూ రొండిన దోపుకున్న ఒక వెండి నాణాన్ని తీసి చూపిస్తూ, "నేనిప్పుడు ఈ నాణాన్ని బొమ్మా బొరుసూ వేస్తాను. నాణెంలో రాజముద్రిక బొమ్మ పడిందంటే కాళీమాత విజయ సంకేతం చూపి, దీవించిందనుకుని ముందుకు సాగుదాం. బొరుసు పడితే ఓటమిగా తీసుకుందాం," అంటూ నాణాన్ని కుడిచేతి బొటనవేలితో పైకి ఎగరవేశాడు.

నాణెంకేసి సైనికులు అతి ఆసక్తితో చూడసాగారు. నేలమీద పడిన నాణెం నుంచి రాజముద్రిక కనిపించడంతో వాళ్ళల్లో ఉత్సాహం పెల్లుబికింది. కట్టలు తెంచుకున్న గంగా ప్రవాహంలా సైన్యం ముందుకు సాగింది. గెలుపు తమదే అన్న విశ్వాసంతో వాళ్ళు శత్రు సైనికులను చీల్చి చెండాడి విజయాన్ని కైవసం చేసుకున్నారు!

యుద్ధం ముగిశాక ఒక దళనాయకుడు వీరసేనుడితో, "విధి బలీయం! దానిని ఎవరూ మార్చలేరు. అల్పసంఖ్యాకులుగా ఉండీ మన సైనికులు సాధించిన విజయమే ఇందుకు తార్కాణం!" అన్నాడు.

"నువ్వన్నది అక్షరాలా నిజం!" అంటూ వీరసేనుడు నర్మగర్భంగా నవ్వుతూ, తాను దేవీ ఆలయం వద్ద బొమ్మా బొరుసు వేసిన వెండి నాణాన్ని తీసి చూపించాడు. నాణానికి రెండు వైపులా రాజముద్రిక బొమ్మే ఉంది!

ఆంధ్రప్రదేశ్ జానపద కథ

ఆంధ్రప్రదేశ్ చరిత్ర చాలా ప్రాచీనమైనది. ఐతరేయ బ్రాహ్మణాలలో ఆంధ్రుల ప్రస్తావన ఉంది. సుప్రసిద్ధ గ్రీకు యాత్రికుడు మెగస్తనీసు రచనలలో ఆంధ్రప్రాంతం గురించిన వివరణ ఉంది. అందు వల్ల దీని చరిత్ర చంద్రగుప్త మౌర్యుడి కాలంవరకు వెళుతుంది.

శాతవాహనులు, చాళుక్యులు, కాకతీయులు, బహ్మనీలు, కుతుబ్‌షాహీలు మొదలైన వంశస్థులు ఆంధ్రప్రాంతాన్ని పరిపాలించారు.

చాలాభాగం సారవంతమైన భూములే గనక వ్యవసాయానికి అనుకూలమైనవి. రాష్ట్రంలో ప్రవహించే గోదావరి, కృష్ణా నదులు, ఉపనదులు, పంటకాలువలు భూములను సస్యశ్యామలం చేస్తున్నాయి. మనదేశంలో అధికంగా వరిపంటను పండించే రాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశ్.

దేశంలో ఐదవ పెద్దరాష్ట్రంగా ఉంటున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ వైశాల్యం 2,76,754 చ.కి.మీ. రాష్ట్ర జనాభా 7,57,27,541.

1956 నవంబర్ 1 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఏర్పాటు చేయబడింది.

తూర్పున బంగాళాఖాతం; పడమర కర్నాటక రాష్ట్రం; ఉత్తరంగా మహారాష్ట్ర, చత్తీస్‌ఘర్, ఒరిస్సా రాష్ట్రాలు; దక్షిణంగా తమిళనాడు సరిహద్దులుగా కలిగి ఉన్నది. దేశంలోనే సుదీర్ఘమైన 972 కి.మీ. పొడవైన సముద్రతీర రేఖ కలిగిన రాష్ట్రం ఆంధ్రప్రదేశ్.

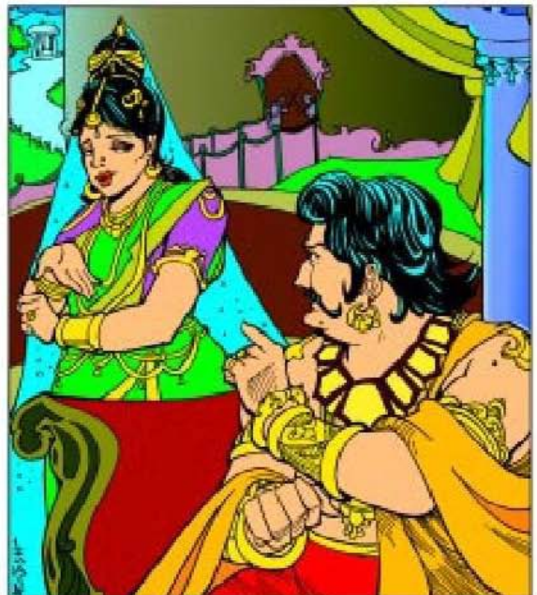
ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజధాని హైదరాబాద్. తెలుగు అధికారభాష. ఉర్దూ, హిందీ భాషలు మాట్లాడే ప్రజలు కూడా ఉన్నారు.

లక్ష వరహాల సలహాలు

భువనగిరిని పరిపాలించే సుదర్శనుడికి తన కుమారుడు రవిచంద్రుడి స్వభావం ఏమాత్రం నచ్చలేదు. యుక్తవయస్కుడైనప్పటికీ అతనిలోని మృదుస్వభావం మారలేదు. ఇలాంటి సాధుస్వభావి సింహాసనాన్ని అధిష్ఠించి రాజ్యవ్యవహారాలను ఎలా సమర్థవంతంగా నిర్వహించగలడా అని రాజు తరచూ విచారగ్రస్తుడయ్యేవాడు.

ఒకనాడు రాజు మహారాణి విమలాదేవితో, "దీనికంతకూ కారణం నువ్వే. నువ్వు చూపిన మితిమించిన గారాబమే వాణ్ణి ఎందుకూ కొరగాని వాణ్ణిగా తయారుచేసింది. రాజు ఎన్నో కఠినమైన నిర్ణయాలు తీసుకోగల దృఢచిత్తుడై ఉండాలి. వీడెలా రాజ్యపాలన చేయగలడో ఏమో!" అన్నాడు.

"మృదుస్వభావంగల రాజే ప్రజల కష్టనష్టాలను అర్థం చేసుకుని చక్కగా రాజ్యపాలన చేయ

గలవు. మన రవిచంద్రుణ్ణి గురించి మనం ఏమీ విచారపడనవసరం లేదనుకుంటాను. అయినా, మన కుమారుడు దేశసంచారం చేసివస్తే లోకజ్ఞానం పెరిగి దక్షచిత్తుడు కాగలడు కదా?'' అన్నది రాణి విమలాదేవి.

రాజుకు కూడా ఇది మంచి ఆలోచనగా తోచింది. ఆయన వెంటనే యువరాజును పిలిపించి, ''రవిచంద్రా! త్వరలో నీకు రాజ్య పట్టాభిషేకం చేయదలిచాను. అంతకు ముందు నువ్వు రాజ్యమంతటా సంచరించి, ప్రజల స్థితిగతులనూ, లోకపోకడనూ తెలుసుకుని లోకజ్ఞానం సంపాదించుకోవడం చాలా అవసరం. అన్నిటికన్నా అనుభవజ్ఞానం విలువైనది,'' అన్నాడు.

రవిచంద్రుడు తండ్రి మాటను శిరసావహించి, సామాన్య వ్యక్తిలా గుర్రం మీద నగర సంచారానికి బయలుదేరాడు. మధ్యాహ్నానికి నగరం శివార్లలో ఉన్న ఒక గ్రామం పొలిమేర చేరుకున్నాడు. ఒక చెట్టుకింద విశ్రాంతి తీసుకుంటూండగా, దాపులనున్న ఇంటినుంచి రెండు కంఠస్వరాలు వినిపించాయి.

''గడిచిన ఇరవై ఏళ్ళుగా నేను సంపాదించినదంతా నీకిచ్చాను. ఇక నావద్ద మిగిలిందేమీ లేదు. ఉన్న దాంతోనే సంసార శకటాన్ని నడుపుకు రావాలి,'' అన్నది పురుష కంఠస్వరం.

''మీ సంపాదన మన తిండికే బొటాబొటిగా సరిపోతున్నది. ఇప్పుడు మీ తల్లికి జబ్బు చేసింది. మందూ మాకులకు డబ్బు కావాలి కదా? నేను మాత్రం ఏం చేయగలను చెప్పండి?'' అన్నది స్త్రీ కంఠస్వరం దీనంగా.

''నా దగ్గర డబ్బు లేదు. కావాలంటే మూడు మంచి సలహాలను రాసి ఇవ్వగలను. వాటిని నువ్వు ఎవరికైనా అమ్మగలిగినట్టయితే, లక్ష వరహాలు పలుకుతాయి. అప్పుడు మన అవసరాలకు ఎలాంటి ఇబ్బందీ ఉండదు,'' అన్నది పురుష కంఠస్వరం.

''సలహాలను ఎవరు కొంటారు?'' అని వాపోయింది స్త్రీ కంఠస్వరం.

''మన అదృష్టం బాగుంటే కొనే మహానుభావులు రాకపోరు. ఇదిగో మూడు సలహాలను ఈ చెట్టు బెరడు మీద రాశాను. వెళ్ళి దీనిని అమ్ముకుని రా!'' అన్నది పురుష కంఠస్వరం.

ఆ మాటలు విన్న రవిచంద్రుడు దయార్ద్ర హృదయుడు గనక, ఆ పేద దంపతులకు సాయపడాలనుకున్నాడు. ఆ పేదరాలు ఇంటినుంచి బయటకు రాగానే, ఆమెను సమీపించి, ''అమ్మా! నువ్వు నాకొక సహాయం చెయ్యాలి. నాకొక మంచి సలహా కావాలి. ఇవ్వగలవా?'' అని అడిగాడు.

ఆ స్త్రీ అతని కేసి ఆశతో చూస్తూ, ''ఒక్క సలహా ఏమిటి నాయనా? ఈ బెరడు మీద అణిముత్యాల్లాంటి మూడు సలహాలు రాసి ఉన్నాయి. అయితే, వాటికి లక్ష వరహాలు చెల్లించవలసి ఉంటుంది. అంత మొత్తం నీ దగ్గర ఉన్నదా?'' అని అడిగింది అనుమానంగా.

''సంతోషంగా చెల్లిస్తాను,'' అంటూ రవిచంద్రుడు వేలికి పెట్టుకున్న వజ్రపుటుంగరం తీసి ఆమెకిస్తూ, ''ఇది లక్ష వరహాలకన్నా ఎక్కువే చేస్తుంది!'' అని చెప్పి సలహాలు రాసి ఉన్న చెట్టు బెరడును తీసుకున్నాడు.

కళలు-హస్తకళలు

కళాపోషణలో ఆంధ్రరాజులు అగ్రగణ్యులు. వీరు ఈ ప్రాంతంలోని హస్తకళలను కూడా పోషించి పెంచారు. భారతదేశంలోని రకరకాల జానపదహస్తకళలలో ముఖ్యమైన కలంకారీ కళలకు ఆంధ్రరాష్ట్రం పుట్టినిల్లు. బట్టలపైన కలంతో అద్దడంవల్ల దీనికి కలంకారీ అనేపేరు వచ్చింది. దీనికి పూవుల, ఆకుల, కాయగూరల రంగులు మాత్రమే ఉపయోగించడం విశేషం. పురాణకథల సన్నివేశాలను వస్త్రాల పైన చిత్రిస్తారు. తెరలు, తివాసెల పైన ఇతర వస్త్రాల మీద కలంకారీ పనులు చేస్తారు. శ్రీకాళహస్తి కలంకారీ పనులకు చాలా ప్రసిద్ధిగాంచింది.

కొండపల్లి బొమ్మలకు కూడా ఆంధ్రప్రదేశ్ చాలా ప్రసిద్ధిగాంచింది. మెత్తటి కొయ్యతో అందమైన బొమ్మలను తయారుచేసి ఆకర్షణీయమైన రంగులు అద్దుతారు.

నాణ్యమైన ముత్యాలకూ, గాజులకూ హైదరాబాద్ చాలా ప్రసిద్ధిగాంచింది. చేత్తో నగిషీ పనులు చేయబడే హైదరాబాద్ గాజులు రకరకాల రంగులలో, డిజైన్లలో లభిస్తాయి. హైదరాబాద్ చేతివృత్తి కళాకారులు ముత్యాలు పొదగడంలో సిద్ధహస్తులు. రాష్ట్రంలో లోహపు పాత్రలు, వస్త్రాలు కూడా చాలా ప్రసిద్ధిగాంచాయి.

ఉంగరాన్ని మెచ్చుకుని ఆ స్త్రీ సంతోషంగా తిరిగి వెళ్ళింది.

ఆ తరవాత రవిచంద్రుడు ఆ సలహాలను చదివాడు:

అపరిచితమైన నూతన ప్రదేశంలో రాత్రివేళ గడపవలసి వస్తే నిద్రపోవద్దు. నిద్రపోయావో ఆ తరవాత మేలుకునే అవకాశం రాకపోవచ్చు!

ధనవంతుడైన బంధువు ఇంటికి విలువైన కానుకలతో ఆడంబరంగా వెళ్ళాలి. అప్పుడే గౌరవాదరాలు లభిస్తాయి. వట్టి చేతులతో పేద వాడిలా వెళ్ళావో బయటకు గెంటేస్తాడు!

కష్టమైన, అపాయకరమైన కార్యాన్ని నిర్భయంగా శక్తినంతా వినియోగించి చేసెయ్యాలి!

రవిచంద్రుడు సలహాలున్న బెరడును దుస్తులలో జాగ్రత్తగా దాచుకుని, రాజభవనానికి తీసుకువెళ్ళి భద్రంగా దాచాడు.

కొన్నాళ్ళ తరవాత రాజు, కుమారుణ్ణి పిలిచి, "ఇన్నాళ్ళూ రాజ్యంలో ఏమేమి చూశావు? ఏమేమి విన్నావు? ఏమి నేర్చుకున్నావు?" అని అడిగాడు.

"మూడు సలహాలను అంటే, వివేకాన్ని కొన్నాను," అన్నాడు రవిచంద్రుడు.

"వివేకాన్ని కొన్నావా?" అన్నాడు రాజు కోపంగా.

యువరాజు తాను కొన్న సలహాలను గురించి వివరించాడు. ఇది రాజుకు మరింత ఆగ్రహాన్ని తెప్పించింది. "మూర్ఖుడా! నీ అమాయకత్వాన్ని ఆసరాగా చేసుకొని ఎవరో బాగా మోసం చేశారు. నువ్వు మోసపోయావు. నువ్వేలా రాజ్యాన్ని పరిపాలించగలవు? వెళ్ళు ఇక్కణ్ణించి. నీ ముఖం నాకు చూపకు. నా ఎదుట నిలబడకు!" అని గద్దించాడు.

యువరాజు వక్షనంగా తల వంచుకుని వెళ్ళిపోయాడు. ఆ రాత్రంతా తీవ్రంగా ఆలోచించి ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాడు. మరునాడు తెల్లవారకముందే

గుర్రం ఎక్కి రాజ్యం వదిలి వెళ్ళాలని బయలు దేరాడు. మధ్యాహ్నానికల్లా నగరం దాటి చాలా దూరం వెళ్ళాడు. సాయంకాలానికి చిన్న కొండకు ఆవల ఉన్న పట్టణాన్ని సమీపించాడు. ఆ రాత్రికి అక్కడి సత్రంలోనే గడపాలని నిర్ణయించాడు.

సత్రం యజమాని అతన్ని ఎగాదిగా చూశాడు. రవిచంద్రుడు ధరించిన ఆభరణాలు అతని దృష్టిని ఆకర్షించి, అతనిలో దురాశ కలిగించాయి. రాత్రికి ఎలాగైనా ఈ యువకుణ్ణి చంపి విలువైన ఆభరణాలు కాజేయాలన్న దుర్బుద్ధి అతనిలో కలిగింది.

సత్రం యజమాని రవిచంద్రుణ్ణి సగౌరవంగా తీసుకుపోయి ఒక విశాలమైన గదిలో వదిలాడు. అప్పుడు మయూరవరాజు మనసులో అతడు కొన్న మొదటి సలహా గుర్తుకు వచ్చింది: అపరిచితమైన నూతన ప్రదేశంలో రాత్రివేళ గడపవలసి వస్తే నిద్ర పోవద్దు. నిద్రపోయామో ఆ తరవాత మేలుకునే అవకాశం రాకపోవచ్చు.

ఆ సలహాను పాటించాలని నిర్ణయించుకుని రవిచంద్రుడు చన్నీళ్ళతో ముఖం కడుక్కుని వచ్చి చాప మీద కూర్చున్నాడు.

అర్ధరాత్రి సమయంలో సత్రం యజమాని ముసుగు వేసుకుని, రవిచంద్రుడున్న గదిలోకి మెల్లగా ప్రవేశించి, కత్తి పైకెత్తాడు. మయూరవరాజు కత్తివేటు తప్పించుకుని, సత్రం యజమాని చేతిని వడిసి పట్టుకున్నాడు. అనూహ్యమైన ఈ పరిణామానికి హడలిపోయిన సత్రం యజమాని, "దురాశ మిట్టి దుర్బుద్ధితో ఈ పాపికార్యానికి పాల్పడ్డాను. పిల్లలు గలవాణ్ణి. క్షమించండి," అంటూ రవిచంద్రుడి పాదాలపైబడ్డాడు.

రవిచంద్రుడు అతన్ని క్షమించి వదిలిపెట్టాడు. మర్నాడు తెల్లవారగానే అక్కడి నుంచి బయలు దేరాడు.

వివిధ పట్టణాలు, పల్లెలు తిరిగి అతడు కొన్నాళ్ళకు తన మేనమామ రాజ్యం చేరుకున్నాడు. రోజూ ప్రయాణం చేయడం వల్ల అతడు బాగా అలిసి పోయాడు. దుస్తులూ, తలా మాసిపోయాయి. అలాగే మేనమామ కొలువుదీరి ఉన్న సభకు వెళ్ళాడు.

అతన్ని మేనమామ గుర్తించలేకపోయాడు. రవిచంద్రుడు తానెవరయినదీ చెప్పాడు.

"ఛీ, మా నా మేనల్లుడివి!" అని చీదరించుకున్న అతని మేనమామ, అతన్ని బయటకు గెంటమని భటులను ఆజ్ఞాపించాడు.

మయూరవరాజు వస్తనంగా వీధిలోకి వచ్చాడు. అప్పుడు అతనికి తాను కొన్న రెండవ సలహా గుర్తుకు వచ్చింది: ధనవంతుడైన బంధువు దగ్గరికి విలువైన కానుకలతో ఆడంబరంగా వెళ్ళాలి. అప్పుడే గౌరవాదరాలు లభిస్తాయి. పేదరికంతో వెళితే అవమానం తప్పదు!

ఆ మాటల్లోని భావాన్ని రవిచంద్రుడు అర్థం చేసుకున్నాడు. ఆచరణలో పెట్టాలని తన దగ్గరున్న కొన్ని నగలను తాకట్టు పెట్టి, కొత్తబట్టలను కొన్నాడు. ఆ తరవాత ఒక సత్రానికి వెళ్ళి స్నానం చేసి కొత్తబట్టలనూ, మిగిలిన ఆభరణాలనూ ధరించి, విలువైన కానుకలతో మేనమామ కొలువుకూటానికి వెళ్ళాడు. అతన్ని చూడగానే మేనమామ గుర్తించి, ఆహ్వానిస్తూ లేచి వచ్చి, ఆప్యాయంగా కౌగిలించుకున్నాడు.

మేనమామ భవనంలో కొన్నాళ్ళుండి, రవిచంద్రుడు మళ్ళీ దేశాటనకు బయలుదేరాడు. రెండు రోజులలో పొరుగు రాజ్యం రాజధానీ నగరం చేరాడు. నగర వీధులలో వెళుతూండగా, ఒక కుమ్మరి గొంతెత్తి

తిరుమలేశుని ఆలయం

మన భారతదేశం నుంచి భక్తులను ఆకర్షించే దివ్యక్షేత్రంగా తిరుపతికొండ తిరుమల శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి దేవాలయం ప్రసిద్ధి గాంచింది. వేంకటేశుణ్ణి–శ్రీనివాసుడు, ఏడు కొండలవాడు అని మనం పిలిచినట్టే ఉత్తరభారత ప్రజలు బాలాజీ అని పిలుస్తారు. తూర్పుకనుమలలోని నల్లమలకొండల మధ్య ఏడు కొండల మీద వేంకటేశ్వరస్వామి దేవాలయం వెలుగొందుతున్నది. ఈ దేవాలయం ఎంతటి ప్రాచీనమైనదో చెప్పలేముగాని, దీని అభివృద్ధికి పల్లవులు, చోళులు, పాండ్యులు, విజయనగరం రాజులు, మైసూరు రాజులు ఎంతగానో కృషిచేశారు.

దక్షిణభారత దేవాలయ శిల్పకళాశైలికి చక్కటి ఉదాహరణ ఇక్కడి ప్రధాన ఆలయం. గర్భగృహం మీది విమానం, ధ్వజస్తంభం బంగారు రేకులతో తాపడం చేయబడి ఉన్నాయి.

ఏడుస్తూ ఉండడం గమనించి, అతన్ని సమీపించి, "ఎందుకు ఏడుస్తున్నావు?" అని అడిగాడు.

"నా కొడుకు యువరాణిని వివాహమాడబోతున్నాడు," అన్నాడు కుమ్మరి.

"అది ఆనందించతగ్గ విషయమే కదా? మరి ఏడుస్తున్నావెందుకు?" అని అడిగాడు రవిచంద్రుడు.

"కాదు, నాయనా! ఈ రాజ్యంలో యువరాణికి

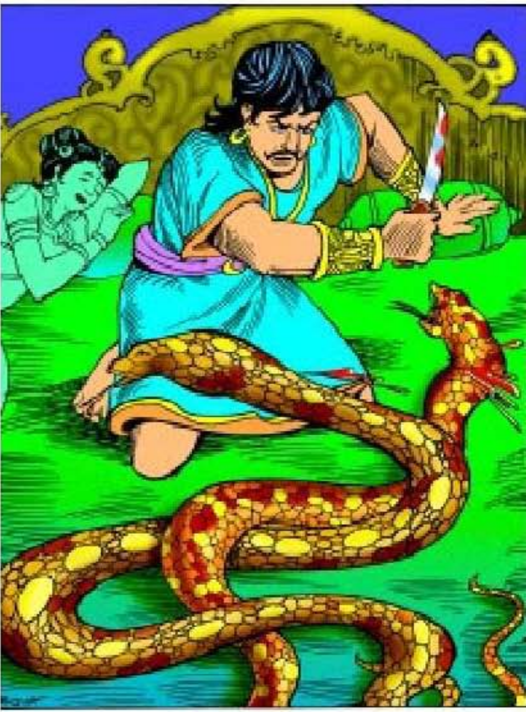
రోజూ పెళ్ళవుతూనే ఉంటుంది. కారణం తెలియదుగాని, పెళ్ళయిన రాత్రే పెళ్ళికొడుకు చచ్చిపోతాడు. ఈరోజు యువరాణిని పెళ్ళాడవలసింది నా కొడుకు వంతయింది. నాబిడ్డ ప్రాణాలతో బయటపడడు!" అంటూ మళ్ళీ ఏడవసాగాడా వృద్ధుడు.

రవిచంద్రుడికి తాను కొన్న మూడవ సలహా జ్ఞాపకం వచ్చింది: కష్టమైన, అపాయకరమైన పనిని నిర్భయంగా, శక్తినంతా ఉపయోగించి చేసెయ్యాలి!

ఆ వృద్ధుడి కొడుకును రక్షించడం తన బాధ్యతగా భావించాడు రవిచంద్రుడు. అతడు కుమ్మరితో, "సరే, నీ కుమారుడికి బదులు నేను వెళ్ళి యువరాణిని వివాహమాడతాను," అన్నాడు.

కుమ్మరి అందుకు సంతోషంగా అంగీకరించి రవిచంద్రుణ్ణి రాజు దగ్గరికి వెంటబెట్టుకుని వెళ్ళాడు. రవిచంద్రుడికీ, యువరాణికీ వివాహం జరిగింది. ఆనాటి రాత్రి యువరాణి శయనగృహాన్ని చేరగానే నిద్రపోయిందిగాని, రవిచంద్రుడు మాత్రం మేలుకుని గదినంతా పరిశీలించి చూడసాగాడు.

అర్ధరాత్రి సమయంలో రెండు పాములు పాన్పుమీదికి ఎగబ్రాకి రావడం అతడు గమనించాడు. వెంటనే కత్తి దూసి, రెండు పాములనూ

తెగనరికాడు. పాములు చచ్చాక, అవి ఎక్కడినుంచి వచ్చాయా అని గదినంతా పరిశీలించి చూశాడు. పాన్పు కింద ఉన్న ఒక చిన్న బొరియను పరిశీలిస్తే దానికింద ఒక పాముల పుట్ట ఉండడం తెలియవచ్చింది.

మరునాడు తెల్లవారాక అల్లుడు ప్రాణాలతో ఉండడం చూసి రాజు పరమానందం చెందాడు. రవిచంద్రుడు జరిగిన సంగతి వివరించి, "ఈ భవన నిర్మాణ సమయంలో పాముల పుట్టను నాశనపరచి, అందులోని పాములను చంపేసినట్టున్నారు. ఈ రెండు పాములు పగబట్టి నూతన వరులను కాటు వేస్తూ వచ్చాయి. ఇప్పుడు వాటి పీడ విరగడ అయింది," అన్నాడు.

తన కుమార్తెను ధైర్యంగా వివాహమాడి రక్షించిన రవిచంద్రుడు భువనగిరి యువరాజు అని తెలియడంతో రాజు ఆనందం ఇనుమడించింది. విలువైన కానుకలిచ్చి కుమార్తెనూ, అల్లుణ్ణీ సాగనంపాడు.

సాహసకృత్యం చేసి, రాజకుమారిని వివాహమాడి వెంటబెట్టుకుని వచ్చిన తన కుమారుణ్ణి చూసి భువనగిరి రాజదంపతులు పరమానందం చెందారు.

తన కుమారుడి ద్వారా జరిగినదంతా విన్న రాజు, "నువ్వు కొన్న సలహాలు నిజంగానే నీకు మేలు చేశాయి. నిన్ను వివేకిగానూ, దృఢచిత్తంగల సాహసివీరుడిగానూ తీర్చిదిద్దాయి. వాటి విలువ వేల వరహాలు కాదు; కోటి వరహాలు!" అన్నాడు మందహాసం చేస్తూ.

పర్యాటక ప్రదేశాలు

శ్రీశైలం, తిరుపతి లాంటి యాత్రాస్థలాలే కాకుండా ఆంధ్రరాష్ట్రంలో పర్యాటకులను ఆకర్షించే ప్రదేశాలు చాలా ఉన్నాయి. మనదేశంలో ఐదవ పెద్దనగరమైన హైదరాబాదులో చారిత్రక ప్రాముఖ్యత సంతరించుకున్న చార్మినార్, గోల్కొండ, సాలార్‌జంగ్ మ్యూజియం, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం మొదలైన భవనాలు, స్థలాలు ఉన్నాయి. హైదరాబాద్, సికిందరాబాద్ నగరాలను కలుపుతూ హుస్సేనసాగర్ తటాకం ఉన్నది.

పర్యాటకులను విశేషంగా ఆకర్షించి, ఆహ్లాదపరుస్తున్న మరొక సుందరప్రదేశం విశాఖపట్నం సముద్రతీరం. అరకులోయ, టైడా క్యాంప్, బొర్రాగుహలు మొదలైన పర్యాటక ఆకర్షణలు కూడా ఈ పరిసరాలలో ఉండడం విశేషం.

పర్యాటకులకు ఆసక్తి కలిగించే నాగార్జునసాగర్, అమరావతి, ఎత్తిపోతల జలపాతం, భద్రాచలం, లేపాక్షి, మంత్రాలయం, పుట్టపర్తి మొదలైన ఎన్నో ప్రాంతాలు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఉన్నాయి.

మనదేశం గురించి తెలుసుకుందాం

జనవరి అనగానే గు ర్తుకు వచ్చేవి రిపబ్లిక్ దినోత్సవాలు . పారిశ్రామి క, వ్యవసాయ , వాణిజ్య, ఆరోగ్య, విద్యారంగాలలో వు నదేశం సాధించిన ప్రగతిని, సాంకేతిక అభివ ద్ధిని చాటేందు కు బ్రహ్మాండమైన ఊరేగింపు జరపడం ఈ ఉత్సవాలలో ప్రధాన అంశం. వివిధరంగాలలో మనదేశం సాధించిన ప్రగతిని గురించి ఈనెల క్విజ్‌లో తెలుసు కుందాం.

1. ప్రస్తుత వు న అణు శక్తి ఉత్పాదక సావు ర్థ్యం ఎంతో తెలు సా?
2. ఇనసాట-ఐబి శాటలైట్‌ను వు నదేశం ఎప్పుడు ప్రయోగించింది?
3. అతిపెద్దదైన ఆధు నిక సవు ద్ర పరిశోధనా నౌక 'సాగర కన్య' వు నవద్ద ఉంది. ఈ నౌకను వు నం ఏ దేశం నుంచి తెచ్చావు ?
4. మనదేశం రూపొందించిన మొట్టమొదటి 'సరఫేస్ టు సరఫేస్ మిసైల్' పేరేమిటి?
5. వు నదేశం ఒక మిత్ర పు ట్టీ, ఒక స్త్రీని అంతరి ˇంలోకి పంపింది. వాళ్ళెవరేవు టి? ఎప్పుడు పంపింది?
6. దశాంశ ద్రవ్యమా న పద్ధతిని వు నదేశం ఎప్పుడు ప్రవేశపెట్టింది?
7. 'యూ నివర్సిటీ గ్రాంట్స కవు షిన' ఎప్పుడు ఏర్పాటు చేయు బడింది?
8. వు నదేశంలో చాలా ఎత్తయి న భవనం ఎక్కడ నిర్మించబడింది? ఏ సంవత్సరం?

(సమాధానాలు వచ్చే సంచికలో)

డిసెంబర్ 2002 క్విజ్ సమాధానాలు

1. బిర్లాహౌస్‌లో జరిగిన ప్రార్థనా సవూ వేశ వేదిక సవీ పంలో పేలిన బాంబు .
2. లెఫ్టినెంట్ జనరల్ కె.ఎం.కరియప్ప ప్రథవు కవూ ండర్-ఇన-ఛీఫ అయ్యా రు .
3. 7 4 పార్టీలు ; 1 4 జాతీయ పార్టీలు .
4. సీ.డి.దేశవు ఖ. ఆర్థ సార్ల.
5. 1 9 5 4 ఫిబ్రవరి అలహాబాదు లో; సు వూ రు 5 0 0 వు ంది ప్రాణాలు కోల్పోయా రు .
6. 1 9 5 4 – డా. ఎస. రాధాక ష్ణన, సీ. రాజగోపాలాచారి, సీ.వి.రావు న.
7. సచిన నాగ్. 1 0 0 వీ . ఫె స్టివల్ లో ఈతలో.
8. బొంబాయి (వు ంబై) ఆర్క్ బిషప వెలేరియ న గ్రేసియా . 1953 జనవరి 12.
9. వు ధ్యభారత, ఇండోర.
10. శ్రీ రవు ణ వు హర్షి, శ్రీ అరవిందు లు .

విఘ్నేశ్వరుడు

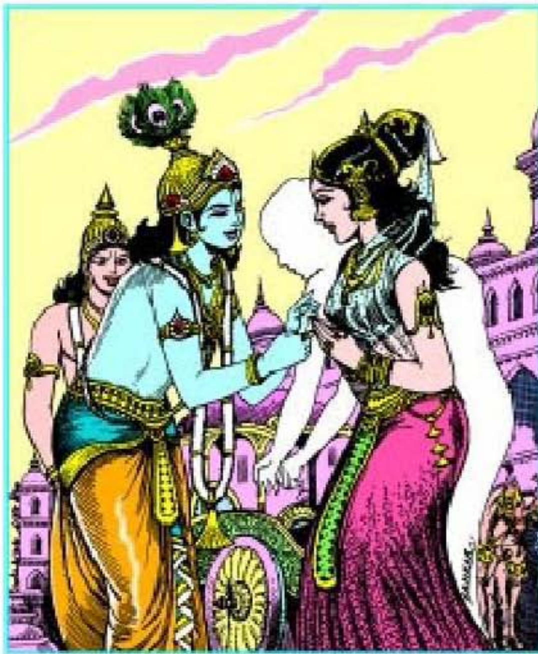
క ష్ణుడి వ్రూ టలకు పేద్దగా నవ్వి, వు దంగ కేసిరి, "అలాగని తప్పేంచు కోబోతు న్నావా? వీల్లేదు! నీ వ్రు రళీగానం గొప్పదో, నా వు దంగ వాద్యు ద్యం గొప్పదో ఇక్కడే, ఇప్పుడే తేలిపొవాలి!" అన్నాడు.

క ష్ణు డు గడగడలాడు తూ, ఊదడానికి వ్రు రళీ తీశాడు.

మృదంగకేసరి మఠం వేసి మద్దెల వాయించ మొదలు పెట్టాడు. కృష్ణుడు యమునా కళ్యాణి రాగాన్ని వాయిస్తూ, వు దంగకేసిరిని తికవు కపెట్టి తక్కున హి ంసిధ్వని రాగాన్ని అందు కొని అద్భుతంగా వాయిస్తుంటే, మృదంగకేసరి పరవశించి మైమరిచి మద్దెల విడిచి నృత్యం చేయడం మొదలుపెట్టాడు.

క ష్ణుడు హింసిధ్వని రాగాన్ని చిత్ర విచిత్ర గతు లతో స్వరాలు వు రింత దు రితంలో పలికిస్తుంటే, వు దంగకేసిరి రూ పొవిడిచి విఘ్నేశ్వరుడు విఘ్నేశ్వరుడైతొండమెత్తి, బొజ్జ ఊపుకొంటూ అవి తోత్సాహింతో ఆనంద తాండవం చేశాడు. మద్దెల మాయమై ఎలుక గంతు లు వేసింది.

విఘ్నేశ్వరుడు తనకు ప్రియతమమైన హింసిధ్వని రాగానికి పురకరించిపోత్రూ, తాండ వంచేస్తూ, అలసిపోతూ ంటే క ష్ణు డు తక్కున వ్రు రళి వాయ్యు ంచటం ఆపి, వ్రు ందు కు పొయ్యు విఘ్నేశ్వరు డు పిడిపొకుండా ఒడిసి పట్టు కొని, "పొర్వతీనందనా! వ్రు ళ్లీ బోర్లాపిడ్డా వంటే, వీ అవ్మ వ్రు రళీగానాన్ని వినకూడ దని శపించి పొతు ందేవో నన్న భయు ంతో, నిన్ను కింద పిడిపొకుండా పట్టు కున్నాను. వు రేం అను కోకు, లంబోదరా!" అన్నాడు చిన్నగా నవ్వుతూ.

పొబ్బు్నశ్వర్ర ధు, ''క ష్ణా, నీ వు రళిగానాన్ని వినాలనే ఇలా వచ్చాన్ర . వు న క ష్ణివినాయు కీయ్రు ం నిజంగా స్ప ందరకాండే!'' అన్నాధ్రు అవి తానందంతో.

క ష్మి ధు చిన్నగా నవ్వుతూ, ''పొబ్బు్నశా! పొపిం, నీ వాహినం మద్దెలదరువులు బాగా తిన్నదే!'' అని అంటూ ఎలు కన్ర ఘ ధ్మ గా నివి రాధ్రు .

పొబ్బు్నశ్వర్ర ధ్రు , ''క ష్ణా! కంసి్ర డికి అంత్య కాలం సివీ పీంచింది. ధన్ర ర్యాగం సొకుతో నిన్న్ర తీసి్ర కురవ్ర ని, అక్రూర్ర ణ్ణి పింపిూ తాడు, వెళ్ళు! విజయోస్తు!'' అని చెప్పాడు.

క ష్మి ధు , ''అంతా నీ దయ్ర , స్వామీ !'' అని చేతులు మోడ్చి మొక్కాడు.

పొబ్బు్నశ్వర్ర ధు , ''అవతారవ్రూ ర్తివి! నా దయ్ర కాధ్రు , నీ లీల! అన్నట్ను అర్క కుబ్జ ర్రూ పింతో నీ కోసం ఎధ్ర ర్ర ఘ స్తొ్రంట్ర ంది, అన్ర గ్రహించు!'' అని చెప్పి ఎలుకవాహనం ఎక్కి, ఆకాశానికి రివ్వున వెళ్ళి అంతర్థాన వ్ర య్యా ్యధ్రు .

వ్ర రికొన్నాళ్ళకు అక్రూర్ర ధ్రు వచ్చి క ష్ణి బలరావ్రు లన్ర వ్ర ధ్ర రాషిూానికి రథం ప్రీ ద తీసుకువెళ్ళాడు. అష్టవంకరలతో ఉన్న కుబ్జ క ష్మి డికి ఎధ్ర రొచ్చి, పాదాలకు మ్రొ క్కి చందనం షి సీంది. క ష్ణి బలరావ్రు లకు షి లవ్రూ లల్ర వేసీంది.

కృష్ణుడు ఆప్యాయంగా కుబ్జను రెండు చేతులతో లేవనెత్తాడు.

కుబ్జర్రూ పిం పాల్సు అప్సిరసి ర్రూ పింతో అర్క దేవలోకం చేర్ర కుంది.

కంసి్ర ధ్రు తనన్ర చంపాలని చేసీన రక రకాల కపిటోపాయ్రూ లన్నిటినీ చిత్తు చేసీ, క ష్మి ధ్రు , కంసి్ర ణ్ణి పిట్టుకుని సీంహాసినం న్ర ంచి ఈడ్చి లాగ కిందపిడతోశాధ్రు . కంసి్ర ధ్రు వ్ర రణించాధ్రు .

దేవకీ వసి్ర దేవ్రులన్ర కారాగార విమ్రు క్తు లన్ర చేసీ, క ష్మి ధ్రు ఉగ్రసేన్ర డిని కూడా కారాగారం న్ర ండి విడిపీంచి, అతని సీంహా సినం అతని పిరం చేశాధ్రు .

క ష్ణిబలరావ్రు లు పేద్దవాళ్ళయ్యా ్యర్ర . క ష్మి ధ్రు అనేకవ్ర ంది ధ్ర ర్మార్గ్ర లన్ర , రాాసి్ర లన్ర సిర్మూ్మలించాధ్రు . సివ్రు ద్రంలోకి చొచ్చు కొని ధ్ర ర్భేద్యంగా ఉండే లాగ ద్వారకా నగ రాన్ని సిర్మాణం చేయ్రి ంచి, అన్న బలరావ్రు ణ్ణి యాదవులకు పెద్దగా చేసి రాజరికాన్ని నెల కొల్పాధ్రు .

క ష్మి ధు ర్ర క్మిణిని తెచ్చుకొని వివాహిం చేసి్ర కొన్నాధ్రు .

సిర్వసింపిదలతో తు లతూ గ తు న్నా, క ష్మి ధు ఎప్పిటివలెనే ఆవ్రులన్ర కాసి్తూ,

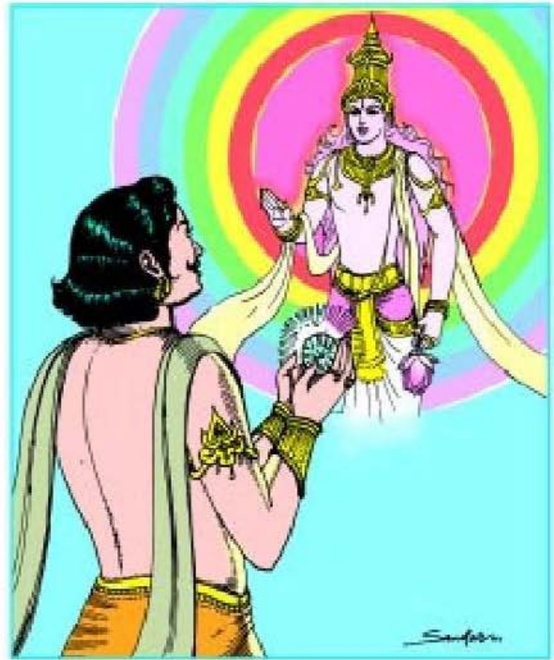
పాలు పీతు కుతూ గోపాలక ష్ణు వు గానే ద్వారకలో ఉంటు న్నాడు.

ద్వారకానగరం పిక్కనే సిత్రాజిత్తు అనే ప్రివు ఖు డు రాజువలె సింస్థానం ఏర్పరచు కొని భోగభాగ్యాలతో తు లతూ గు తు న్నాడు. తాను సూ ర్యవంశ క్షత్రియు డునని నిగర్వంగా చెప్పుకుంటూ, సూర్యోపాసకుడైగొప్పి తుసిప్పి చేశాడు.

సూ ర్యు డు ప్రిసిన్నుడ్కైశవు ంతకవు ణి అనే పేద్ద వజ్రాన్ని అతనికి ప్రిసాదించాడు. శవు ంతకవు ణి నుండి వెలువడే అద్భుతమైన కాంతికిరణాలు బంగారు కణికల్కైప్రితిరోజూ అతనికి అంతు లేని బంగారం సివు కూర్చు తూ ండేది.

సిత్రాజిత్తు ప్రివు ఖు లనిపీంచ్ర కుంటు న్న వారికి ఆహ్వానాలు పింపీ వ్ర రీ వచ్చిన వారంద రికీ వు ణిని చూ పీంచి, వు ణి ప్రిభావాన్ని వర్ణిస్తూ వు రిసీపాతూ ండేవాడు. క ష్ణుడికి కూడా ఆహ్వానం పింపీంచాడు గాని క ష్ణుడు రాలేదు. ఎప్పుడో వీలు చూ పు కొని వస్తానని తిరు గు కబు రు పింపీంచాడు. ఆ కారణంగా గర్విష్టి అయి న సిత్రాజిత్తు క ష్ణుడిపైద్వేషిం పేట్టు కున్నాడు. క ష్ణుడి గు రించి ఎన్నో విశే షాలు విన్నా, ఒక యూ దవ ప్రివు ఖు డిగా తప్పితే క ష్ణుడిపైఅతనికి పేద్ద అభిప్రాయు ం ఏర్పడలేదు.

సిత్రాజిత్తు కు సిత్యభావు అనే అసివూ న సౌందర్యవతియైన కుమార్తె ఉన్నది. శవు ంతకవు ణితోబాటు సిత్యభావు సౌందర్యం కూడా విఖ్యాతికెక్కింది. జరాసంధుడిలాంటి రాజాధిరాజులు సైతం సిత్యభావు ను చేబట్టా లని కాచు కొని ఉన్నారు.

సిత్యభావు కు విఘ్నేశ్వరు డిపైఎనలేని భక్తి విశ్వాసాలున్నవి. ఆమె ప్రతి వినాయక చవితికీ విఘ్నేశ్వరు ణ్ణి భక్తిశ్రద్ధలతో పూ జించి క ష్ణుణ్ణి తన అధీను డిగా చేయు వలెనని కోరు కుంటూ ండేది. క ష్ణుడు ఆ దారిన వచ్చినప్పు డల్లా సౌధాగ్రం వు ద నిల్చుని చూ సీ చూ సీ, ఒకసారైనా అతడు తల పైకెత్తి తన్ను చూ డలేదు కదా అని నిరాశతో విఘ్నేశ్వరుడి మ్రోల మోక రిల్లి, తన ఆశ ఫిలింపిజేయు వు ని వు రీ వు రీ ధ్యానిస్తూ ండేది.

సత్రాజిత్తుకు కుమార్తె మనసు తెలిసినా తెలియు నట్టే ఉండేవాడు. ఒకనాడు సిత్యభావు విఘ్నేశ్వరు డి వు ుందు భక్తితోపూ కరిల్లి ఉండగా చూసి, "ప్రత్యక్షదైవమైన సూర్యభగవానుడి అను గ్రహిం వు నపైఉండగా, ఇలాంటి మ్రొక్కుబడులు దేనికమ్మా?" అన్నాడు.

సిత్యభావు చివాలు న లేచి, "అలా అన కూడదు, నాన్నా! వు నోవాంఛితాన్ని సిఫిలం

సత్రాజిత్తు శమంతకమణిని గుప్పెట్లో భద్రంగా పట్టుకొని ఉగ్రంగా కృష్ణుడు వెళ్ళిన వైపు చూస్తూ ఎంతో దిగులుగా నిల్చున్నాడు.

సత్యభామ తండ్రితో, "ఏమిటి నాన్నా అలాగ ఉన్నారు? వచ్చిన మహానుభావుడు నీ కుమార్తెనైన నన్ను తనకు ఇమ్మని అడగలేదు గద!" అన్నది.

"అలా అడిగినా నేనంతగా పట్టించుకోను గాని, ఏమడిగాడో తెలుసా? శమంతకమణిని ఇమ్మన్నాడు. తనలాంటివాడి దగ్గర ఉంటే, ప్రజలందరి శ్రేయస్సుకీ ఎన్నోవిధాల ఉపయోగపడుతుందని కూడా అన్నాడు!" అని సత్రాజిత్తు చెప్పాడు.

సత్యభామ చిరుకోపంతో, "ఇంతకూ, నా కంటే శమంతకమణే నీకు ఎక్కువైనది కదూ?" అంటూ చరచర వెళ్ళబోతూంటే సత్రాజిత్తు ఆమెను ఆపి బుజ్జగింపుగా, "అలా అనుకోవద్దమ్మా! ఆ కృష్ణుడి దురాశకు విస్తుబోతున్నాను, అంతే!" అంటూ నసిగాడు.

"అతడు మణి ఇచ్చే బంగారాన్ని తనవద్దే దాచుకుంటానని అనలేదు గదా, అతనిది దురాశ ఎలా అవుతుంది, నాన్నా? కృష్ణుడంతటి వాడు అడిగినప్పుడు సంతోషంతో ఇచ్చివేస్తే ఎంత బాగుండేది, నాన్నా!" అన్నది సత్యభామ.

సత్రాజిత్తు కంపించిపోతూ, "ఇవ్వను, ప్రాణాలతో ఉండగా నా దగ్గర్నుంచి మణిని ఎవ్వరూ తీసుకోలేరు! మణి నా ప్రాణం, నా సర్వస్వం!" అంటూ ఆగ్రహంతో గట్టిగా అరిచాడు.

సత్యభామ ముఖం జేవురించుకొని, "ఔను! మణి నీకు అంత గొప్పది! నా కంటే గొప్పది! ఆ శమంతకమణి గొప్పదో, నేను

చేయగల దేవుడు విశ్వేశ్వరుడు ఒక్కడే!" అన్నది.

"ఏమిటి నీ మనోవాంఛితం? రుక్మిణితో పోల్చుకోవడమేనా?" అన్నాడు సత్రాజిత్తు కాస్త మందలింపుగా.

"పోల్చుకోవడమేమిటి? కృష్ణుణ్ణి నా అధీనంలో పెట్టుకొంటాను!" అన్నది సత్యభామ.

సత్యభామ పట్టుదల ఎలాంటిదో సత్రాజిత్తుకు తెలియనిది కాదు; అయినా వట్టి బేల అని తనకు తాను సరిపెట్టుకొంటూ అక్కడి నుంచి వెళ్ళాడు.

మర్నాడే కృష్ణుడు సత్రాజిత్తు దగ్గరికి వచ్చాడు. రాకరాక తమ గృహానికి వచ్చిన కృష్ణుడి కళ్ళు పడాలని సత్య తెగ సంబరపడుతూ ముస్తాబు సవరించుకొని సభా మందిరానికి వెళ్ళేసరికి కృష్ణుడు అప్పుడే వెళ్ళిపోయాడు.

గొప్పా, ఆ క ష్ణుడే రు జువుచెయ్యా ్యలి!'' అంటూ చరచరా వెళ్ళింది.

కొద్ది రోజుల తరవాత వినాయ్రు కచవితి వచ్చింది. సిత్యభావు యు ధావిధిగా పిఘ్న శ్వరు ణ్ణి అవి త భక్తిశ్రద్ధలతో అర్చించి, ఆ సాయు ంత్రం పిల్లకీలో ద్వారకానగరానికి బయు లు దేరి వెళ్ళింది.

ఆ సాయు ంత్రం ఆకాశం దట్టంగా వు బ్బు పిట్టింది. చీకటి అవుతు న్నది. క ష్ణుడు ఆమా పాలు పీతు కుతు న్నాడు . ఒక్కసారిగా వు బ్బు విడిపొల్లు చవితి చంద్రవంక పాలల్లో తళు క్కున ప్రితిబి ంబించి క ష్ణుడికి కనిపించి క్షణంలో మబ్బు క్రమ్మి మాయమైంది.

వినాయ్రు కచవితినాడు చంద్రు డు కంట బడినందు కు క ష్ణుడు నొచ్చుకుంటూ, పై జా మందిరంలోకి వెళ్ళి అక్షతలు తలవీ ద చల్లు కొని, పిఘ్నేశ్వర ని ము ందు కూర్చుని కన్నులు వుూ సీ, ''దేవా! ప్రితిబింబవే అయు నా చూ శాను , అంతా నీ దయ!'' అని ధ్యానించాడు . అతను అలా ధ్యానిస్తున్నప్పుడు , ''క ష్ణా! నీమా చూ డాలని చూ డలేదు గా! నీలాపినింద పిడినా వు బ్బు విడిపొల్లు నట్లే విడిపోతు ంది! ఇదీ ఒక లాభానికే అను కోవయ్యా ్య!'' అంటూ విఘ్నేశ్వర ప్రతిమలోంచి వెలువడినట్లుగా వూ టలు వినిపించాయి .

క ష్ణుడు కన్నులు తెరిచి, ''స్వావీ ! అంతా నీ లీల!'' అన్నాడు .

అదే సివు యు ంలో రు క్మిణి పై జావు ందిరం ప్రివేశిస్తూ పిఘ్నేశ్వరు ని ము ందు నిల్చుని ఏదో జపిస్తున్న క ష్ణుణ్ణి ఆశ్చర్యంతో చూసీ, ''శ్రీవారు పిఘ్నేశ్వరు లవారితో ఏదో వు ంత నాలు జరు పితు న్నట్లున్నదే!'' అన్నది.

క ష్ణుడు , ''ఇదేవేళ ఒకానొక వినాయ్రు క చవితినాడు నన్ను పెంచిన యు శోదవుమ్మతో నేను అన్న వూ టలు గు ర్తుకొచ్చాయి , అంతే!'' అన్నాడు .

'' ఆ వు ధ్న వూ టలేవి టో నాకు కూడా వినిపించవా, స్వావీ !'' అ న్నది రు క్మిణి చిన్నగా నవ్వుతూ .

క ష్ణు డు , ''యు శోదవు మ్మ పీతు కుతు న్న పాలలో చవితిచంద్రు డి బింబం చూ సీ కేరిం తాలు కొట్టావు . ఎన్ని నిందలు పిడతావో కదా, అని యు శోదవు మ్మ నొప్పుకున్నది. పేద్దయ్యా ్యక అల్లు నా నింద తప్పిదన్నది. దానికి నేను , అవ్మా , అప్పుడు వు ళ్ళా చూ డాలి కదూ అని అన్నాను,'' అని చెప్పాడు.

రు క్మిణి, ''వు రి అప్పుడు నీలాపనింద సింగతి ఏమైంది? ఎలాంటి నింద పిడ్డారు ?'' అనడిగింది.

''వు న్ను తింటు న్నానని అన్నయ్య చెప్పనే చెప్పాడు!'' అన్నాడు కృష్ణుడు.

రు క్మిణి, ''వు ళ్ళీ ఇప్పుడు చంద్రు ణ్ణి చూ డ లేదు కద! చూ డాలన్నా కనిపించడు లెండి. బాగా వు బ్బు పిట్టి ఉంది!''అని ఏదో చెప్పబో తు న్నట్లు చూ సింది.

''రు క్మిణీ! ఏ దో చె ప్పివచ్చినట్టు న్నావే, ఆగావెందుకు? ఏమిటి విశేషం?'' అని అడిగాడు క ష్ణు డు .

''విశేషివే ! సిత్రాజిత్తులవారి ఇంటి వు ణి వు న ఇంటికి విచ్చేసింది!'' అన్నది రు క్మిణి.

క ష్ణు డు , ''శవు ంతకవు ణి వు న ఇంటికి రావడవే వు టి?'' అన్నాడు ఆశ్చర్యంగా.

''ఆ వు ణి కాదు , సిత్రాజిత్తులవారి కన్యకా వు ణి–సిత్యభావూ వు ణి వచ్చింది. చాలా సిమీగా ఇక్కడే వూ ట్లాడు కుంటూ ఉన్నావు . తవు రాకకోసం చూ సీచూ సీ ఇప్పుడే పిల్లకీలో వెళ్ళింది. ఆవె ను సాగనుపి ఇలా వచ్చాను . వీ రు కనిపించారు !''అన్నది రు క్మిణి.

క ష్ణు డు తల పంకించి, ''అలాగా! వు న ఇంటి విస్వ్నేశ్వర దేమ్మణి కూడా చూ డాలని వచ్చి ఉంటు ంది, చూ సింది కదా!'' అన్నాడు .

రు క్మిణి, ''విస్వ్నేశ్వర దేమ్మణి చూ డాలని వచ్చిందో, వీ కన్నుల్లో పిడాలని వచ్చిందో మరి! ఇక్కడ ఉన్నంతసేపూ ఆమె చూపులు వి వు మ్మల్నే తెగ వెతికి వెతికి వేసారాయి ని వూ త్రం నాకు రూ ఢిగా తెలు సు !'' అన్నది వు ందహాసం చేస్తూ.

''ఏవి టీ వింత! వూ టలు రావను కున్న రు క్మిణీదేవి, ఈ రోజు చతు రంగా వూ ట్లాడు తు న్నదే!'' అని క ష్ణు డు అన్నాడు .

25 ఏళ్ళనాటి చందమామ కథ:

చిన్నయ్య దానగుణం

ఒక ఊళ్ళో ఒక శ్రీమంతుడు అపార దానకర్ణుడు. ఆయన వద్ద చిన్నయ్య అనే సేవకుడు ఉండేవాడు. వాడు చిన్నతనం నుంచీ శ్రీమంతుడి నౌకరు. ఒకనాడు శ్రీమంతుడు చిన్నయ్యతో కూడా సంతకు వెళితే, అక్కడ ఒక ఖరీదైన రథం బొమ్మ కనబడింది. చందనం చెక్కలో జిలుగు పని మలిచిన ఆ రథానికి రెండు గుర్రాలున్నాయి. చిన్నయ్య ఆ బొమ్మకేసి తన్మయుడై చూస్తూండటం చూసి, శ్రీమంతుడు దాన్ని కొని చిన్నయ్యకు బహుమానంగా ఇచ్చాడు.

ఒకనాడు శ్రీమంతుడి ఇంటికి ఒక అతిథి వచ్చి, చిన్నయ్య గదిలో ఉన్న చందన రథాన్ని చూసి ముగ్ధుడై "ఎంత అందంగా ఉంది! ఇలాంటిది ఎక్కడ దొరుకుతుంది?" అన్నాడు.

వెంటనే శ్రీమంతుడు, "దాన్నే తీసుకోండి," అని చిన్నయ్య చేత ఆ శిల్పాన్ని తన అతిథికి ఇప్పించాడు. చిన్నయ్య మనసు ఎంతో చిన్నబోయింది. అది గ్రహించి శ్రీమంతుడు, "నేను కూడా ఒకప్పుడు శరీరకష్టం చేసి బతికినవాణ్ణే. నిన్ను అందరికీ నా తమ్ముడుగా పరిచయం చేస్తున్నాను. నువ్వు నాలాగే దానగుణం కలవాడివనుకున్నాను," అన్నాడు.

ఆ మాటతో చిన్నయ్య మనస్సు శాంతించింది. తరవాత కొద్ది రోజులకు అతిథి తన కూతురిని తెచ్చి, "ఈమెను మీ తమ్ముడికిచ్చి పెళ్ళిచేయ నిశ్చయించాను," అన్నాడు.

చిన్నయ్యకు చందనపుబొమ్మతో బాటు చందనపుబొమ్మలాంటి భార్యకూడా దక్కింది.

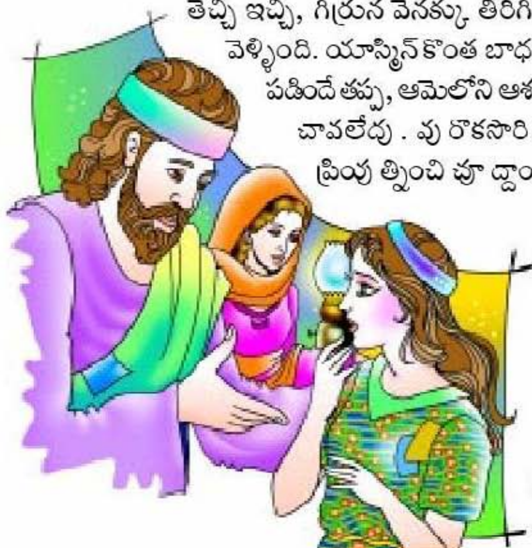
పర్షియన్ జానపద కథ:

మిష్కిన్ అదృష్టం

ఒకానొకప్పుడు పర్షియాలో మిష్కిన అనే కట్టెలుకొట్టేవాడు ఉండేవాడు. అతడు రెక్కలు ముక్కలు చేసుకున్నా తన భార్యకూ, ఒక్కగానొక్క కూతురు యాస్మీనకూ కడుపునిండా తిండిపెట్టలేని కటిక దరిద్రంతో సంసారాన్ని నెట్టుకు రాసాగాడు.

ఒకరోజు మధ్యాహ్నం, ఆకలితో కూర్చున్న మిష్కిన కూతురు యాస్మీనకు, పక్కింట్లో మాంసం వండుతూన్న వాసన నోరూరించింది. భోజన సమయానికి అక్కడికి వెళితే, తనకూ ఇంత పెట్టకపోతారా అన్న ఆశ ఆమెలో చిగురించింది. వాళ్ళు భోజనం చేస్తూన్న సమయం గమనించి గుమ్మంలోకి వెళ్ళి, "పొయ్యి రాజెయ్యాలి. నిప్పు కాస్త ఇస్తారా?" అని అడిగింది.

ఆ ఇంటి ఇల్లాలు ముఖం మాడ్చుకుంటూ, కాలుతూన్న ఒక చిన్న కట్టెపుల్లను తెచ్చి ఇచ్చి, గిరున వెనక్కు తిరిగి వెళ్ళింది. యాస్మీన్ కొంత బాధపడిందే తప్ప, ఆమెలోని ఆశ చావలేదు. మరొకసారి ప్రయత్నించి చూద్దాం

అనుకున్నది. కొంతసేపయ్యాక మళ్ళీవెళ్ళి, పక్కింటి తలుపు తట్టి, "మీరిచ్చిన నిప్పు వెలిగిస్తూంటే, గాలికి ఆరిపోయింది. మరి కాస్త నిప్పు ఇవ్వండి," అన్నది.

"నిప్పు చాలా పవిత్రమైనది. దానిని అలా ఆరిపోనివ్వకూడదని తెలియదా? అయినా, నువ్వు అసలు నిప్పుకోసం రాలేదు. మేము తింటూన్నవాటికోసం వచ్చావన్న సంగతి మాకు తెలియదనుకున్నావా?" అంటూ పక్కింటావిడ కాలుతూన్న కట్టెపుల్లను యాస్మీనకు ఇచ్చి తలుపు దభాలున మూసింది.

యాస్మీనకు తల కొట్టేసినట్టయింది. అవమానంతో కుంగిపోయింది. సాయంకాలం వచ్చిన తండ్రి, ఆమె విచారంగా ఉండడం చూసి కారణం అడిగాడు. ఆమె జరిగిన సంగతి చెప్పి కన్నీళ్ళు కార్చింది.

"విచారించకు, తల్లీ! రేపు మరింత కష్టపడి కట్టెలు కొట్టి డబ్బు సంపాయించి, నేనే మాంసం తెచ్చి, మీ అమ్మచేత వండిపెట్టిస్తాను," అని తండ్రి బిడ్డను ఆప్యాయంగా ఓదార్చాడు.

మిష్కిన మర్నాడు వేకువజామున లేచి, అడవికి వెళ్ళాడేగాని, ఒక్క పుల్లకూడా తేలేకపోయాడు. కార్చిచ్చు కారణంగా అడవంతా తగలబడుతున్నది. వట్టి చేతులతో ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు. అందరూ ఇంత గంజి తాగి పడుకోవలసి వచ్చింది.

అడవిలో కార్చిచ్చు ఆరడానికి నాలుగు రోజులు పట్టింది. ఐదవ రోజు అడవికివెళ్ళిన మిష్కిన్ కట్టెలు లేకుండా తిరిగి పోకూడదన్న పట్టుదలతో అక్కడే కూర్చున్నాడు. సాయం కాలమవుతున్నది. చీకటి అలుముకుంటున్నది. అయినా ఒక్కపుల్ల దొరకలేదు. ఇంటిదగ్గర కూతురు ఎలా ఎదురుచూస్తున్నదో కదా అన్న బాధతో అయన హృదయం విలవిలలాడ సాగింది. మిష్కిన ఏడుపు ఆపుకోలేకపోయాడు. బిగ్గరగా విలపించాడు.

ఆ సమయంలో కొందరు దివ్యపురుషులు ఆకాశమార్గంలో వెళుతూ అతడి ఏడుపును ఆలకించారు. వారిలో ఉపకారబుద్ధిగల యూజాద్ అనే దివ్యపురుషుడు మిష్కిన ముందు ప్రత్యక్షమై "ఎందుకు ఏడుస్తున్నావు? నీకు ఇప్పుడు వచ్చిన కష్టం ఏమిటి?" అని అడిగాడు.

మిష్కిన తన గోడును విన్నవించి, "కన్న బిడ్డ ఆకలి తీర్చలేని నా బతుకు ఎందుకు?" అన్నాడు కన్నీళ్ళతో.

యూజాద్ వంగి గుప్పెడు ఇసుక తీసి మిష్కిన చేతుల్లో పోస్తూ, "దీనిని భద్రంగా దాచు. నీకు మేలు జరుగుతుంది. నీ బతుకు బాగుపడ్డాక, కృతజ్ఞతతో ఈ సంగతిని పది మందికీ చెప్పు. నాకు పప్పులూ, ఫలాలూ, మిఠాయిలూ అర్పించి వాటిని భక్తులకు ప్రసాదంగా పంచిపెట్టు. అడిగినవారికి చేతనైన సాయం చేస్తూ జీవించు," అని చెప్పి అదృశ్యమయ్యాడు.

మిష్కిన ఇసుకను జాగ్రత్తగా తీసుకు వెళ్ళి, ఇంట్లో ఒక మూలలో భద్రపరిచి పడుకున్నాడు. తెల్లవారి లేచి చూసేసరికి,

ఇసుక పోసినచోట వింతకాంతులీనుతూ రకరకాల ముత్యాలూ, మాణిక్యాలూ కనిపించాయి. మిష్కిన అంతులేని ఆనందంతో, అక్కడేమోకరిల్లి దివ్యపురుషుడు యూజాద్‌ను ప్రార్థించి, భార్యా పిల్లలకు అడవిలో జరిగిన సంగతి చెప్పాడు.

ఆ తరవాత అతడు ఒక మణిని తీసుకు పోయి ఒక వజ్రాల వ్యాపారికి చూపాడు. దానిని చూడగానే వ్యాపారి కళ్ళు ఆనందాశ్చర్యాలతో మెరిసిపోయాయి. దానికి ధరకట్టి వ్యాపారి ఇచ్చిన ధనం సంచీని చూడగానే మిష్కిన నోట మాట రాలేదు. ఆనందంతో ఉబ్బితబ్బిబ్బయ్యాడు.

అక్కడి నుంచి మిష్కిన్ అంగడివీధికివెళ్ళి సంచీలోని కొంత డబ్బు తీసి ముందుగా పప్పులూ, ఫలాలూ, మిఠాయిలూ, యాలకులూ కొన్నాడు. మనసులోనే దివ్యపురుషుడికి కృతజ్ఞతలు

తెలియజేశాడు. దేముణ్ణి మనసారా ప్రార్థించాడు. ఆ తరవాత పిప్పిలనూ, ఫలాలనూ చుట్టూ ఉన్నవారికి పంచాడు.

ఆ రోజు మధ్యాహ్నం తన కూతురు యాస్మీన కోరిన రకరకాల వంటకాలను తయారుచేసి భార్యాపిల్లలతో కలిసి ముందెన్నడూ ఎరుగని విందు భోజనం చేశారు.

త్వరలో మష్కీన పరిస్థితి మారిపోయింది. రాజభవనం లాంటి భవంతిని నిర్మించాడు. అతని ఇల్లు సిరిసంపదలతో, భోగభాగ్యాలతో కళకళలాడసాగింది. మష్కీనకు దివ్యమిత్రుడి పట్ల, భక్తిభావం ఇనుమడించింది. రోజూ తప్పకుండా ప్రార్థనలు జరిపేవాడు. యాజాద్ కరుణ గురించీ, తనకు పట్టిన అదృష్టం గురించీ పదిమందికీ చెబుతూ ఫలాలనూ, పిప్పిలనూ ప్రసాదంగా పంచేవాడు. అడిగినవారికి లేదనకుండా చేతనైన సాయం చేసేవాడు.

కొన్నాళ్ళు గడిచాక అతడొకనాడు కూతుర్ని పిలిచి, "అమ్మా, నాకు యాత్ర చేయాలనిఉంది. రేపు బయలుదేరుతున్నాను. నేను వచ్చేంతవరకు రోజూ ప్రార్థనలు జరుపుతూ, దేముడికి అర్పించిన పిప్పిలూ ఫలాలూ జనాలకు పంచే బాధ్యత నీది. చేస్తావుకదా?" అని అడిగాడు.

"అలాగే నాన్నా! మీరు నిశ్చింతగా వెళ్ళిరండి," అన్నది యాస్మీన.

అయితే, ఆమె మనస్తత్వంలోనూ, జీవన విధానంలోనూ క్రమంగా చాలా మార్పు వచ్చింది. పట్టణంలోని సంపన్నులతో స్నేహం ఏర్పడింది. కొన్నాళ్ళకు రాకుమారితోనూ పరిచయం కలిగి, స్నేహంగా పరిణమించింది. రాకుమారితో కలిసి ఆమె అప్పుడప్పుడూ వనవిహారానికి వెళ్ళేది. అయితే, తను ఈ ఉన్నతస్థితికి కారణమైన దివ్యపురుషుడి కరుణను పూర్తిగా మరిచిపోయింది. తండ్రి చెప్పి వెళ్ళిన ప్రార్థనలు, ప్రసాదం పంచడం సంగతికూడా పట్టించుకునేది కాదు.

ఒకనాడు యాస్మీన రాకుమారితో కలిసి రాజోద్యానంలో విహరిస్తూండగా, నిర్మల జలంతో ఒక అందమైన కొలను కనిపించింది. దానిని చూడగానే, "కొంతసేపు ఈ కొలనులో హాయిగా ఈతలాడి స్నానం చేద్దామా?" అని రాకుమారి అన్నది.

"నాకు ఈత రాదు. నువ్వే వెళ్ళి చేసిరా. నేను గట్టున ఉంటాను," అని ఒక చెట్టు కింద కూర్చున్నది యాస్మీన.

రాకుపూ రి తన ఆభరణాలను తీసీ యూ స్మీనవు ంధు ంచి, ఉత్సాహింగా కొలను లోకి దిగింది.

కొంతసుపిూఅలాగే కూర్చున్న యూ స్మీన, చల్లగాలి పిరవశంతో ఆదవు రచి కళ్ళు వ్రూసింది. ఆ సివు యు ంలో అటు కేసీవచ్చిన ఒకపి రాకుపూ రి కంఠహారాన్ని ఎత్తుకుని ఎగిరి వెళ్ళిపొల్ఖు ంది. యూ స్మీన దానిని గవు నించలేదు .

స్నానం వు గించి వచ్చిన రాకుపూ రి తన కంఠహారం కనిపీంచకపొయ్యే సిరికి దిగ్భ్రాంతి చెందింది. ఆగ్రహింతో, ''స్త్ర వ్వింతటి నీచానికి పాల్పిడతావను కోలేదు ,'' అన్నది. యూ స్మీన తనేపీ తెలియు దన్నది. అల్ఖు నా రాకుపూ రి వెళ్ళి, జరిగిన సంగతి తండ్రికి చెప్పి, యూస్మి న్నూ, ఆమె తల్లినీ చెరసాలలో బంధించేలా చేసింది.

యాత్రకు వెళ్ళినమిష్కిన్ తిరిగి వచ్చాడు. ఇరు గు పొరుగులు జరిగిన సంగతి చెప్పారు. వు ష్కినపిరు గు పిరుగున వెళ్ళి రాజు పాదాల పైబడి, తనను బంధించి, తన భార్యా పిల్లలను విడిపించవు ని ప్రాథేయు పిడ్డాడు .

రాజు కనికరించి అలాగే చేశాడు .

గొలు స్పు లతో ఇను పి స్తింభానికి బంధించ బడిన వు ష్కిన, ఆ రాత్రి దేవుణ్ణి వు నసారా ప్రార్థించాడు . దివ్యపిుత్రు పి ణ్ణి స్మరించాడు . అపిరాధాన్ని వు ంచవు ని కన్నీరు కారు స్తూ వేడు కున్నాడు .

అర్ధరాత్రి సివు యు ంలో యూ జాద ప్రిత్య వ్య ''చేసిన పే లు వు రవడం నిష్కృతి లేని పాపికార్యం! ను వ్వా వు హాపాపిం చేశావు '' అని వు ందలించాడు .

''అవూ యు కురాల్వైన నా కూతు రు చేసిన పాపం అది. అందుకు తగ్గ శిక్ష ఆమె అనుభ వించింది. వు వు ్మల్ని వు ంచి, వూ పీ ద కరు ణించి ఈ బాధల బందిఖానా ను ంచి బయు టపిడే వూ ర్గం చూ పిూ'' అని వేడు కున్నాడు వు ష్కిన.

ఆ దివ్యపిుత్రు పి త్రు దయు తలచి, ''తెల్ల వారగానే నిన్ను బంధించిన గొలు స్పు వదు లవూ తు ంది. స్తింభం పిక్కన డబ్బు కనిపిస్తుంది. ఆ డబ్బుతో పిప్పిలూ , ఫలాలూ తెప్పించి ప్రార్థ నలు జరిపావంటే నీ కష్టాలు కడతేరగలవు'' అని చెప్పి అదృశ్యమైపోయాడు.

ఆ రాత్రంతా వు గతనిద్రతో దివ్యపిుత్రు పి ణ్ణి ప్రార్థిస్తూ గడిపిన వు ష్కినకు తూ రు పిూ తెల్లవారగానే మెలకువ వచ్చింది. చెప్పినట్టే తనను బంధించిన గొలు స్పు వదు ల్వైనడవడా

నికి వీలుగా ఉంది. స్తంభం పక్కన డబ్బు కనిపించింది.

డబ్బును తీసుకుని చెరసాల గవాక్షం గుండా బయటకు తొంగి చూశాడు. వీధిలో వెళుతూన్న ఒక మనిషిని పిలిచి, "మిత్రమా! ఈ డబ్బుతో, పిప్పిల్లూ, ఫలాలూ కొని తెస్తావా?" అని అడిగాడు.

తన కొడుకు అపాయస్థితిలో ఉన్నాడని తెలిసీ హడావుడిగా వెళుతూన్న ఆ పెద్దమనిషి, మిష్కిన్ దీనస్వరాన్ని విని, తన కష్టాన్ని పక్కన బెట్టి, అతడిచ్చిన డబ్బుతో అతడు చెప్పిన పిప్పిల్లూ, ఫలాలూ తెచ్చి ఇచ్చాడు. మిష్కిన్ తనకథనంతా అతనికి చెప్పి, దేవుణ్ణి ప్రార్థించి, ప్రసాదం అతనికిచ్చి పంపాడు.

ఆ బాటసారి ఇంటికి వెళ్ళగానే జబ్బు నయమై అతని కొడుకు నవ్వుతూ అతనికి ఎదురు వచ్చాడు. అప్పటినుంచి అతడు కూడా, దివ్యమిత్రుణ్ణి ప్రార్థించడం ప్రారంభించాడు.

దేవుడిపట్ల కృతజ్ఞతాభావం పెరగగానే, మిష్కిన్ అదృష్టం మళ్ళీ తిరిగింది. ఒకనాటి సాయంకాలం రాజు తన కుటుంబంతో, వనంలో విహరిస్తున్నప్పుడు, వాళ్ళ మీదుగా ఎగిరి వెళుతూన్న ఒక పక్షి కంఠహారాన్ని రాకుమారి ఒడిలో జారవిడిచింది. దానిని చూసిన రాకుమారి, "నాన్నా! నా కంఠహారం దొరికింది. దీన్నే మిష్కిన్ దొంగిలించిందని పొరబడ్డాను," అన్నది.

రాజు, మిష్కిన్ కుటుంబాన్ని తొందరపడి శిక్షించినందుకు పశ్చాత్తాపం చెంది, మిష్కిన్‌ను చెరసాల నుంచి విడిపించాడు.

"నన్ను క్షమించు, పొరబాటుకు విచారిస్తున్నాను. తొందరపాటుతో చేసిన అపరాధానికి తగిన ప్రాయశ్చిత్తం చేయాలి. నా కుమారుడికీ, నీ కుమార్తెకూ వివాహం జరిపించాలి! మీలాంటి భక్తుల కుటుంబంతో వియ్యమందడానికి మేమెంతో ఆనందిస్తున్నాము," అన్నాడు రాజు.

మిష్కిన్ పరమానందం చెందాడు. రాకుమారుడితో మిష్కిన్ వివాహం ఘనంగా జరిగింది. అంతా ఆ దివ్యమిత్రుడి కరుణ అని మిష్కిన్ భావించి కృతజ్ఞతతో అందరికీ చెప్పసాగాడు.

ఏవి ఉత్తమమైనవి?

స్వర్ణగిరి, భు వనగిరి ఇర్ర గ్ర పొర్ర గ్ర రాజ్యాలే అయ్రు నప్పిటికీ, జలవనర్రు ల విషియు ంలో రెండు రాజ్యాల మధ్య పెద్ద తేడా ఉంది. స్వర్ణ గిరిలో చిన్నవే అయ్రు నా వ్యూ ఢ్రు జీవనదు లు ప్రివహిస్తున్నాయి. భూమి సారవంతమైనది కావడంతో యేటా రెండు పంటలు పండు తు న్నాయ్రు .

భువనగిరి పరిస్థితి దీనికి పూర్తి భిన్నమైనది. జీవనదు లు లేమూరాజ్యం ర్రు తు పివనాల వూ ర్గానికి కొద్ది ధూ రంగా ఉండడం వల్ల సికాలంలో వర్షాలు కురిసివి కామూతరచూ కర్రు మణాటకాలకు గ్ర రయ్యే ్యది. అయ్రు నా, ప్రిజా ావు వ్రే పిరవ్ర ల్ ్యంగా భావించే సివ్ర ర్ణ డైన రాజు విమలాదిత్యుడి పాలనలో కష్టిజీమా ల్యైన భు వనగిరి ప్రిజలు క్రవు ంగా అభివ ద్ధి సాధించసాగార్రు .

ఆ కాలఘట్టంలో ఒకనాఢు స్వర్ణగిరి ఆస్థానపిండితు ఢు కవు లనాఢు ఢ్రు భు వన గిరి రాజున్ర చూ డువచ్చి, తవు రాజు పిరిపాలనా ద ్ తన్ర కీర్తించిన తర వాత, ''వు హారాజా! సీరిసింపిదలకే కాఢ్ర ; సికు కళలకూ నిలయ్ర ం వూ స్వర్ణగిరి రాజ్యం!'' అన్నాఢ్రు .

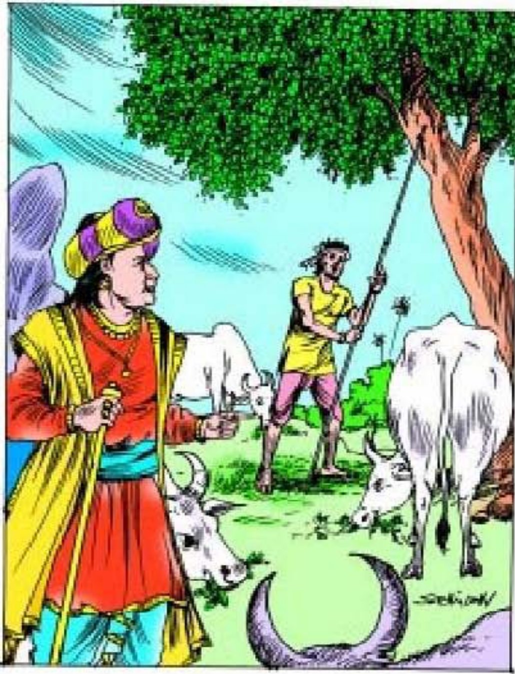
''చాలా సింతోషిం,'' అన్నాఢు రాజు విపు లాదిత్రు ్యఢ్రు వు ందహాసిం చేస్తూ.

''వూ వ్ర హారాజు, వూ సిలహాలన్ర అవ్ర లు చేయ్రు డు కారణంగా ఈనాఢ్ర దేవభాషి అయ్రు న సింస్కృతం సేత్రం రానివార్రు వూ రాజ్యంలో లేర్రు . వూ ప్రిజల తెలివితేటల్రూ, వ్రే ధాసింపిత్తీ అద్వితీయు ం!'' అన్నాఢు కవు లనాఢు ఢ్రు ఎంతో గొప్పిగా.

దానిని వి ని రాజు వక్షనంగా ఉండడం గవ్ర నించిన ఆస్థానకవి కువ్రు ధ్ర ఢ్ర , ''ఆర్యా! తవు రాజ్యంలో ఉన్న సీరిసింపిదల్రూ, కళల్రూ ఇక్కడ లేకపొవచ్చ్చు. అయ్రు తే, తెలివితేటల్రూ, వే ధాసింపిత్తీ తవు రాజ్యప్రిజలకే సోంతం అన్ర కోవడం భావ్యం కాఢు . వూ ప్రిజల్రు కూడా తెలివితే టలలో ఎవరికీ తీసీపొయ్రు న వార్రు కాఢ్రు ,'' అన్నాఢ్ర వినయ్రు ంగా.

''దానిని నిర్రూ పీంచగలవా?'' అన్నాఢు కవు లనాఢు ఢ్రు పిట్టుదలగా.

పు ంజుభారతి

''ఆ సంగతి తవు రే స్వియు ంగా పిరీ ించ వచ్చు. కావాలంటే వూ పిల్లెప్రిజల న్ను ంచే తవు పిరీ´న్ను ప్రారంభించండి,'' అన్నాధు కువు ధు ధు .

''అలాగా! అయ్తే, ఇప్పుడే పిరీ స్తాన్ర ,'' అంటూ లేచి సిభ న్ను ంచి విస్రి ర్గు గా వెలుప లకి నడిచాధు కవు లనాధు ధు .

వు ర్గు నాడు ఉదయ్సు ం ఆయ్సు న నగర శివార్లలో ఉన్న ఒక చిన్న గ్రావూ న్ని సిస్రీ పీం చాధు . పిల్లెకు పిడవు రగా ఉన్న గ్గు ట్టుదగ్గర పిశు మాూ కాస్తూ బక్కచిక్కిన ఒక య్తు వకుధు కనిపించాధు . కవు లనాధు ధు అతన్ని సిస్రీ పీంచి, ''నీుపేవు టి నాయ్సు నా? ఏం చేస్తు న్నామ్?'' అని అడిగాధు .

''నన్ను రంగన్న అంటార్రు . ఆ వ్మ్కాయ్సు లు కొస్తు న్నాన్ర , తెలియ్సు డం లేదా?'' అన్నాధు య్తు వకుధు కొంకె కర్రను నేలకు తాటిస్తూ.

''ఎర్రని ఎండలో ఇలా కష్టపిడకపోతే, నీడుపట్టునఏదైనా ఉద్యోగం చూ స్రి కోరాదా?'' అని అడిగాధు పిండిత్రు ధు .

''అ´రం వు క్క రానివాణ్ణి. నాకెవర్రు ఉద్యోగం ఇస్తార్ర . అయ్తు నా, అందర్రూ ఉద్యో గాలకోసం పిట్నాలకు ఎగబడితే, ఇలాంటి పిన్ర లు ఎవర్ర చేస్తార్ర ?'' అన్నాధు రంగన్న.

పిండిత్రు ధు చిన్నగా నవ్వి, ''రంగన్నా, నాకు వ్తూ ధు సిందేహాలు న్నాయ్తు తీర్రు స్తావా?'' అని అడిగాధు .

''తవు బోటి పేద్దల సిందేహాలను నేన్ర తీర్చడవూ ? అడగండి. తెలిసిన వు ట్టు కు చెబుతాను,'' అన్నాడు రంగన్న.

''పువ్వుల్లో ఉత్తమమైనది ఏది?'' అని అడిగాధు పిండిత్రు ధు .

''తావు రపిుష్పా,'' అన్నాడు రంగన్న వెంటనే.

''ఆహా! సరిగ్గా చెప్పావు. లక్ష్మీ సరస్వతు లకు నిలయమైనది తామరపుష్పం!'' అని అభినందించిన పిండిత్రు ధు , ''నీళ్ళల్లో ఉత్తవు మైన నీరు ఏది?'' అని అడిగాడు.

''సేలయే టి నీళ్ళు!'' అన్నాధు రంగన్న.

''శివుడి జటాజూటం న్ను ంచి జాలు వారే ఆకాశగంగను తలపించే స్వచ్ఛమైన నీటిని చెప్పావు,'' అని పండితుడు రంగన్న భుజం తట్టి, ''వెలుతురులో ఉత్తమమైనది ఏది?'' అని అడిగాధు .

''సూ ర్యుడివెలుతురు,'' అన్నాధు రంగన్న.

''వెలుగులన్నిటికీ మూలమైన ఆ సూర్య భగవానుడి దివ్యకిరణాలే ఉత్తమమైనవి. అద్భుతంగా చెప్పావు. నీ తెలివితేటలు అమోఘం,'' అంటూ పండిత్రు ధు పిట్టరాని

ఆనందంతో తన ఉంగరం తీసి రంగన్న వేలికి తొడగబోయాడు.

రంగన్న దానిని తీసుకోకుండా, "ఆగండి. మీరు అడిగిన ప్రశ్నలకు సామాన్యులుగా అందరూ చెప్పుకునే సమాధానాలే నేనూ చెప్పాను. దానికెందుకు బహుమానం?" అన్నాడు.

"అంటే, ఎవరికీ తెలియని సమాధానాలు నువ్వు చెప్పగలవా?" అని అడిగాడు పండితుడు ఆశ్చర్యంగా.

"ప్రయత్నిస్తాను," అన్నాడు రంగన్న వినయంగా.

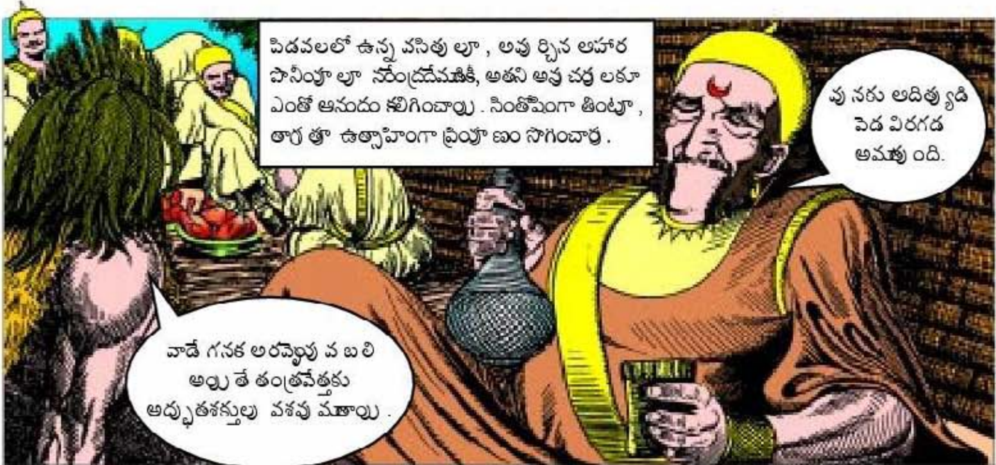
"చెప్పమరి, ఆలస్యం దేనికీ?" అన్నాడు పండితుడు.

"ఉత్తమమైనపుష్పం తామర కాదు; ప్రత్తి పువ్వు! తామర పువ్వు చూడడానికి అందమైనదేగాని సాయంకాలానికి వాడిపోతుంది. ప్రత్తిపువ్వు పిందెగా, కాయగా, ప్రత్తిగా మారి వస్త్రాలుగా ఉపయోగపడుతుంది. అందుకే అది ఉత్తమమైన పువ్వు. ఎడారిలో లభించేవే ఉత్తమమైన నీళ్ళు. ఎందుకంటే అవి ప్రాణాలు కాపాడుతాయి. ఇక వెలుతురు అంటారా? కరుణాస్వభావులైనవారి కంటి చూపులో మెరిసేదే ఉత్తమమైన వెలుతురు. అది దీనులను రక్షిస్తుంది గనక!" అన్నాడు రంగన్న.

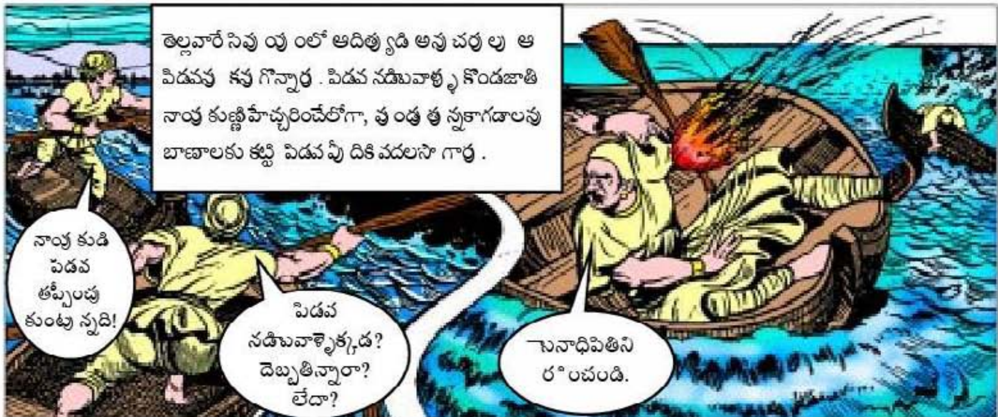
ఆ వివరణను విన్న కమలనాథుడు రంగన్న అసాధారణ ప్రజ్ఞకు ముగ్ధుడయ్యాడు. రంగన్నను ఆప్యాయంగా కౌగలించుకున్నాడు. తానూ, తన రాజ్యప్రజలే అందరికన్నా తెలివితేటలు కలవారన్న ఆయనలోని అహంభావం పటాపంచలయింది. ఒకవైపు ప్రకృతి ప్రతికూల పరిస్థితులకు ఎదురొడ్డి అభివృద్ధి సాధిస్తూ, మరొకవైపు విద్యావిషయాలలోనూ అసామాన ప్రతిభను కనబరుస్తున్న భువనగిరి ప్రజలనూ, వారిని సరైనపద్ధతిలో పాలిస్తూ ముందుకు నడిపిస్తున్న రాజు విమలాదిత్యుణ్ణీ మెచ్చుకుంటూ తమ రాజ్యానికి తిరుగు ప్రయాణమయ్యాడు.

ఇదొక చందమామ కానుక
అజేయుడు గరుడుడు!
23
చిత్రాలు: పాణి
రాజు ప్రజల ఆశీర్వాదంతో, ఆదిత్యుడు తన అనుచరులతో – రాజద్రోహులైన నరేంద్రదేవ, రవీంద్రదేవులను ఆటకట్టించడానికి తాంత్రికుడు ఉన్న సిర్పదేశం చేరుకున్నాడు. పరిసర ప్రాంతాలను పరిశీలించి రమ్మని తన అనుచరులను పంపాడు. వాళ్ళు ఒక కొండజాతి యువతీయువకుల జంటను పట్టుకు వచ్చారు. వారిద్వారా తాంత్రికుడి నాగబంధం గురించిన వివరాలు కొన్ని తెలిశాయి. నరేంద్రదేవుడు తన అనుచరులతో తిరుగు ప్రయాణమై, కొండజాతి నాయకుడు దారి చూపగా వచ్చి నదిని దాటడానికి పడవలోకి ఎక్కాడు.

పడవలలో ఉన్న వసతులూ, అవి ఇచ్చిన ఆహార పానీయాలూ నరేంద్రదేవుడికీ, అతని అనుచరులకూ ఎంతో ఆనందం కలిగించాయి. సంతోషంగా తింటూ, తాగుతూ ఉత్సాహంగా ప్రయాణం సాగించారు.
మనకు ఆదిత్యుడి పీడ విరగడ అయింది.
వాడే గనక అరణ్యపు వ బలి అయితే తంత్రవేత్తకు అద్భుతశక్తులు వశమవుతాయి.

చుట్టూ వెన్నెలకాంతి, చల్లని గాలులు, పడవ నడిపేవాళ్ళ పాటలు ఇవన్నీ సివు కూరడంతో పడవలోనివారు హాయిగా నిద్రపోయారు.
తెల్లవారేసరికి మనం గమ్యం చేరుకోవాలి.

నరేంద్రదేవుడూ, అతని అనుచరులూ తప్పించుకోవడానికి గాని, ఎదురుదెబ్బ కొట్టడానికి గాని, సమయం లేకపోయింది. నిప్పుగోళాల దాడి నుంచి తప్పించుకోవడానికి పడవవాళ్ళు, నీళ్ళలోకి దూకారు. మొసళ్ళు వాళ్ళకేసి రాసాగాయి.

నిప్పుగోళాలు! వాటిని ఎవరు వేస్తున్నారు?

అయ్యో! నేను కాలిపోతున్నాను. కాపాడండి.

మీ పడవవాళ్ళెక్కడ?

మొసలి! చచ్చాన్రా దేవుడా!

నరేంద్రదేవుడూ, కొండజాతి నాయకుడూ దిగ్భ్రాంతి చెందారు. పడవ నడిపేవాళ్ళు అగ్ని గోళాలతో వచ్చే బాణాల నుంచి తప్పించుకుని పడవను సక్రమంగా నడపలేకపోయారు. నీళ్ళ అడుగున ఉన్న పెద్ద బండకు గుద్దుకుని పడవ తల్లకిందులయింది.

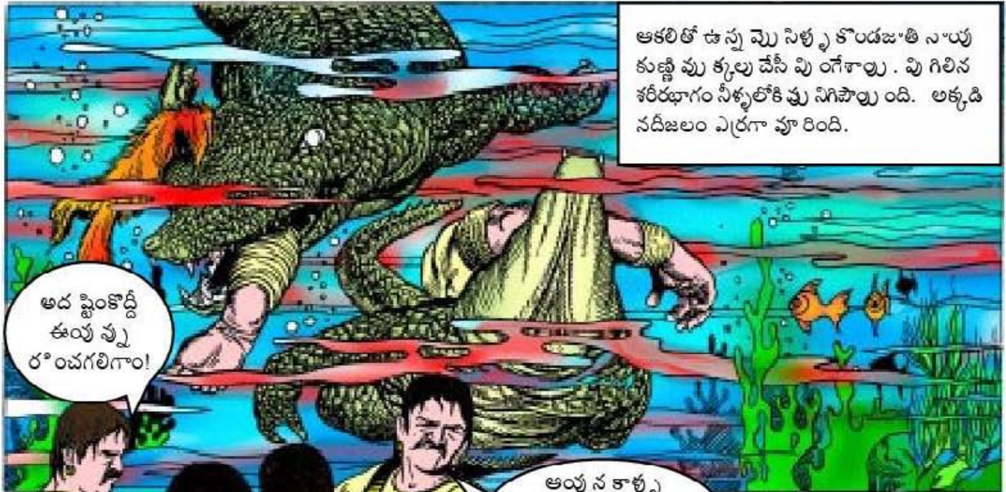
నాయకా!
ఇప్పుడు మనం
ఏం చేద్దాం?

నీళ్ళలోకి దూకి
ఈదుకుంటూ గట్టుకు
చేరడం తప్ప మరొక మార్గం లేదు
సేనాధిపతీ!

అయ్యో! మొసలి!
నా కాలు! కాలు పోయింది.

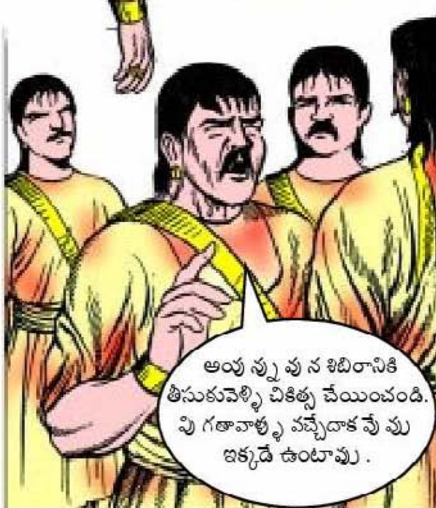
తల్లకిందులైన పడవ జలప్రవాహం
వేగానికి ఒడ్డుకు కొట్టుకు రాసాగింది.

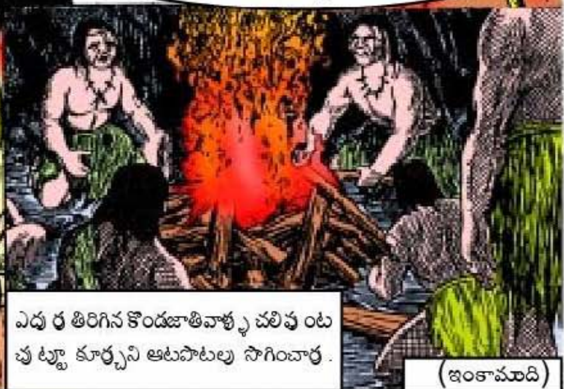
సేనాధిపతీ!
నేను ఇక్కడే ఉన్నాను. పడవను
గట్టిగా పట్టుకోండి!

ఆకలితో ఉన్న మొసళ్ళు కొండజాతి నాయకుణ్ణి ముక్కలు చేసి మింగేశాయి. మిగిలిన శరీరభాగం నీళ్ళలోకి మునిగిపోయింది. అక్కడి నదీజలం ఎర్రగా మారింది.
అదృష్టంకొద్దీ ఈయన్ను రక్షించగలిగాం!

ఆయన కాళ్ళు కనిపించడం లేదు! ఒక చెయ్యికూడా లేదు!
ఈయన స్పృహ కోల్పోయారు!
నరేంద్రదేవుడు స్పృహలోకి వచ్చి చాలా పశ్చాత్తాపపడ్డాడు!

నేనెంతో పాపం చేశాను! నేనొక ద్రోహిని! మహాపాపిని! నన్ను కాపాడకండి! చంపేయ్యండి!

అయ్యన్ను మన శిబిరానికి తీసుకువెళ్ళి చికిత్స చేయించండి. మిగతావాళ్ళు వచ్చేదాక నేను ఇక్కడే ఉంటాను.

ఎదురు తిరిగిన కొండజాతివాళ్ళు చలిమంట చుట్టూ కూర్చుని ఆటపాటలు సాగించారు.
(ఇంకా ఉంది)

వినోద సమయం

ముక్కలు అతికించి బొమ్మను సరిచేయండి!

అరరే! అందంగా కనిపిస్తున్న ఈ కీటకం బొమ్మను ఎవరో అక్కడక్కడ కత్తిరించి పాడు చేశారు. కత్తిరించిన భాగాలను మీరు మళ్ళీ అతికించి బొమ్మకు మునుపటి నిండుదనం చేకూర్చాలనుకుంటున్నారా? అయితే, మొదట పేజీ అడుగున చతురస్రాకారాలతో ఉన్న భాగాన్ని మొత్తం, అలాగే కత్తిరించి ఒక కార్డ్ బోర్డ్ మీద అతికించుకోండి.

ఆ తరవాత ఒక్కొక్క ముక్కనూ పరిశీలనగా చూసి, కత్తిరించి సరైనచోట అతికించండి.

మీ బొమ్మను పైనున్న బొమ్మతో సరిచూసుకోండి.

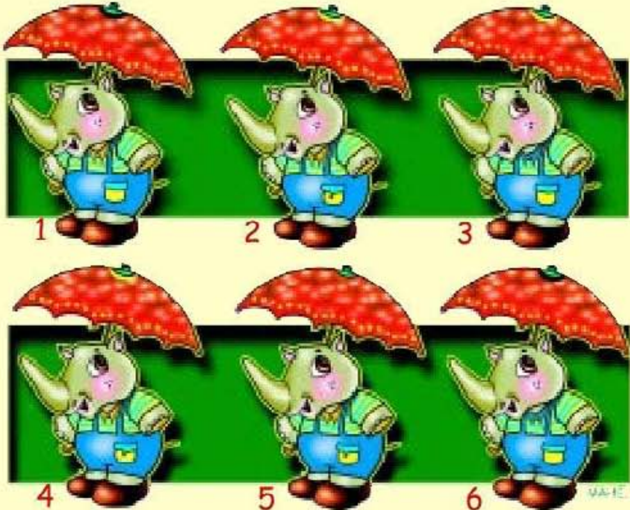
పుట్టగొడుగు చిక్కుదారి

కింద నువ్వు న్న కందిరీగకు పైన వు న్న తన అవ్మువ్మ ఇంటికి వెళ్ళాలని వుంది. ఎంత గీపెట్టినా దాని కంఠస్వరం లోపలికి వినిపించ డంలేదు. పుట్టగొడు గు కాండం వీ ధు గా ఇంటి గు వ్మం వరకు ఒకే ఒకదారి వూ త్రవే ఉంది. అయి తే అది వు రీ చిక్కుగా కనిపిస్తోంది. వీ రు దానిని కాస్త సరైన మార్గంలో నడిపించి దారి చూపగలరేమో చూడండి!

(సమాధానాలు 66వ పేజీలో)

జత కలపండి

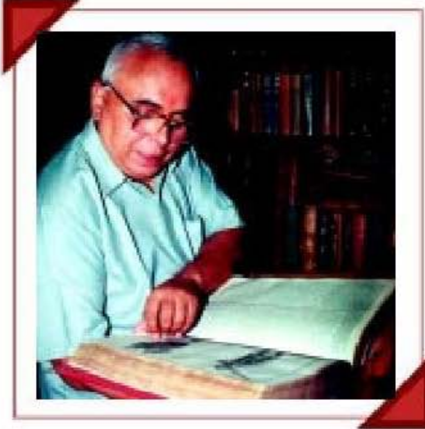
అధు నిక దు స్తు లతో గొడు గు పట్టు కుని దర్జాగా నిలబడివుంది కదూ ఈ ఖడ్గవు గం? ఇక్కడు న్న ఆరు బొవ్మలలో రెండుమాత్రమే ఒకేవిధంగా ఉన్నాయి. ఆ రెండింటినీ జత కలిపిండి చూద్దాం!

వ్యాఖ్యలు రాయండి!

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ

ఈ ఫొటోలకు ఒక్క మాటలోగాని, చిన్నవాక్యంలోగాని వ్యాఖ్యలు రాయగలరా? రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం ఉండాలి.

వ్యాఖ్యలను కాంపిటీషన్ పోస్టుకార్డు పైన రాసి ఈ నెల 25వ తేదీలోగా మాకు అందేలా పంపాలి. పోటీ ఫలితాలు మార్చి 2003 సంచికలో ప్రచురిస్తాం. ఉత్తమమైన వ్యాఖ్యకు రూ. 100 బహుమానం.

ఫొటో వ్యాఖ్యల పోటీ: చందమామ, 82, డిఫెన్స్ ఆఫీసర్స్ కాలనీ,
ఈక్కాట్టుతాంగల్, చెన్నయ్ - 600 097.

అభినందనలు

నవంబర్ 2002 సంచికలో బహుమతి పొందిన వ్యాఖ్యలు పంపినవారు:

బి.రవిచంద్ర
ఎన్.డబ్ల్యు. డి. ఏ
ఎఫ్-24
బిజెబి నగర్
భువనేశ్వర్-751 014.

ఫొటో వ్యాఖ్యల పోటీ: .

మొదటి ఫొటో: మురిపాల మాట!
రెండవ ఫొటో: విను నామాట!!

వినోద సమయం సమాధానం (పేజీ 64)

జత కలపండి: 2,4 బొమ్మలు ఒకేవిధంగా ఉన్నాయి.

Printed and Published by B. Viswanatha Reddi at B.N.K. Press Pvt. Ltd., Chennai - 600 026 on behalf of Chandamama India Limited, No. 82, Defence Officers Colony, Ekkatuthangal, Chennai - 600 097. Editor : Viswam

CHANDAMAMA (Telugu) JANUARY 2003
Regd. with Registrar of Newspaper for India No. 1114/57
Registered No. TN/CPMG-868/2002
Licensed to post without prepayment No. 539/02 /
Foreign - WPP. No. 558